

คำนำ

สำนักพัฒนาพันธุ์สัตว์ เป็นองค์กรหลัก ในการวิจัย พัฒนา อนุรักษ์พันธุ์สัตว์ และเทคโนโลยีการผลิตสัตว์ วิจัยและพัฒนาสัตว์พันธุ์ดี บริการเทคโนโลยีการผลิตสัตว์ ส่งเสริมการจัดเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อเพิ่มขีดความสามารถด้านการวิจัยและพัฒนาพันธุ์สัตว์ มีการบริการเทคโนโลยีการผลิตสัตว์เพื่อความมั่นคงทางอาหาร ส่งเสริมระบบเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อเสริมสร้างอาชีพให้แก่เกษตรกร เสริมสร้างสมรรถนะในการบริหารองค์กรด้วยระบบการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี มีหน้าที่หลักในการดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยการบำรุงพันธุ์สัตว์และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย พัฒนา และสร้างสัตว์พันธุ์ดีที่ให้ผลผลิตสูงเหมาะสมกับสภาพการเลี้ยงของเกษตรกรในประเทศ รวมถึงการจัดการฟาร์ม การทดสอบพันธุ์สัตว์ และการกระจายสัตว์พันธุ์ดีให้เกษตรกรเครือข่ายและเกษตรกรของประเทศ

เพื่อให้การจัดการฟาร์มและการทดสอบพันธุ์ของงานสุกรตามศูนย์วิจัยและบำรุงพันธุ์สัตว์ สังกัดสำนักพัฒนาพันธุ์สัตว์ กรมปศุสัตว์ เป็นไปในมาตรฐานเดียวกัน ซึ่งส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน ดังนั้น กลุ่มวิจัยและพัฒนาสุกร ร่วมกับศูนย์วิจัยและพัฒนาสุกร จึงได้จัดทำคู่มือปฏิบัติงานการจัดการฟาร์มสุกรและการทดสอบพันธุ์ เพื่อให้เจ้าหน้าที่งานสุกรยึดถือเป็นแนวทางในการปฏิบัติงาน ให้บรรลุเป้าหมายที่สำคัญคือการผลิตสุกรพันธุ์ดีให้แก่เกษตรกร การพัฒนาปรับปรุงพันธุ์สุกร ตลอดจนงานวิจัยต่างๆที่เกี่ยวข้องอย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

คณะผู้จัดทำเอกสาร

กลุ่มวิจัยและพัฒนาสุกร สำนักพัฒนาพันธุ์สัตว์

ขอขอบคุณ

สัมฤทธิ์	แสนบัว
วิศาล	ศรีสุริยะ
ดร.สุวิทย์	อโนทัยสินทวี
ดร.แสนศักดิ์	นาคะวิสุทธิ
ประภาส	มหินชัย
กมล	ฉวีวรรณ
สาธิต	อยู่เย็น
วโรชา	จำปารัตน์

กันยายน 2566

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
การจัดการฟาร์มสุกร	3
1. การให้อาหารสุกร	3
2. การจัดการผสมพันธุ์สุกร สุกรอุ้มท้อง และสุกรคลอด	7
3. การจัดการลูกสุกร	11
4. การจัดทำทะเบียนสุกร	15
5. การจัดการคอกและโรงเรือน	17
6. การจัดการด้านสุขภาพสัตว์	18
การทดสอบสมรรถภาพสุกร	23
1. การคัดเลือกสุกรเข้าทดสอบสมรรถภาพ	23
2. การเตรียมสุกรก่อนเข้าทดสอบสมรรถภาพ	23
3. ขั้นตอนการทดสอบสมรรถภาพ	23
4. การวัดความหนาไขมัน	25
5. การวัดความยาวลำตัว ความยาวรอบอก และความสูงของสุกร	28
6. การวัดลักษณะอื่นๆ	33
7. การลงบันทึกคะแนนรูปร่าง	33
8. การคัดเลือกสุกร	34
การใช้งานระบบฐานข้อมูลสุกร Pig Access	36
1. เริ่มต้นการใช้งานระบบฐานข้อมูลสุกร Pig Access	36
2. การบันทึกข้อมูลสุกร	39
3. การพิมพ์ข้อมูลจากตาราง แบบสอบถามและฟอร์ม	60
4. การนำเข้าและส่งออกข้อมูลกับฐานข้อมูลภายนอก	63
5. รหัสสถานที่เกิด พันธุ์และปีที่เกิดสำหรับใช้ใน Pig Access	66
ภาคผนวก	68

การจัดการฟาร์มสุกร

การพัฒนาพันธุ์สุกรจะประสบความสำเร็จ ได้ผลผลิตตามเป้าหมาย ตลอดจนมีสุขภาพดี เป็นสุกรพันธุ์ดีนั้น ต้องมีพื้นฐานจากการจัดการฟาร์มที่ดีควบคู่กันไปด้วย การจัดการฟาร์มนับเป็นการรวมองค์ความรู้ทั้งด้านศาสตร์และศิลป์เข้าด้วยกัน ผู้ปฏิบัติงานเลี้ยงสุกรควรให้ความสนใจ เอาใจใส่ดูแลสุกรอย่างสม่ำเสมอจึงจะประสบความสำเร็จตามเป้าหมาย เมื่อการจัดการฟาร์มมีประสิทธิภาพ ก็จะได้สุกรที่มีสุขภาพดี ส่งผลให้ประสิทธิภาพการผลิตของหน่วยงานจะสูงขึ้นและนำไปสู่การพัฒนาสุกรพันธุ์ต่อไป การจัดการฟาร์มสุกรสามารถแบ่งเป็นหัวข้อหลักๆ ได้ดังนี้

1. การให้อาหารสุกร
2. การจัดการผสมพันธุ์สุกร สุกรอุ้มท้องและสุกรคลอด
3. การจัดการลูกสุกร
4. การจัดทำทะเบียนสุกร
5. การจัดการคอกและโรงเรือน
6. การจัดการด้านสุขภาพสัตว์

1. การให้อาหารสุกร

การดูแลและให้อาหารสุกรในแต่ละระยะ หรือแต่ละประเภทของสุกรนั้นมีความแตกต่างกัน ดังนั้น การจัดการอาหารที่ถูกต้อง เหมาะสม จะทำให้สุกรได้รับอาหารตรงตามความต้องการของสุกรในแต่ละช่วงอายุ

การให้อาหารสุกรพ่อพันธุ์

- ให้อาหารโปรตีนประมาณ 15-16 เปอร์เซ็นต์
- พ่อพันธุ์ตัวใหญ่ 150 กิโลกรัม ให้อาหาร 2.0-2.5 กิโลกรัม/วัน
- พ่อพันธุ์ตัวเล็ก 100 - 150 กิโลกรัม ให้อาหาร 2.0 กิโลกรัม
- ดูแลสภาพพ่อสุกรอย่างสม่ำเสมอ อย่าปล่อยให้อ้วนหรือผอมจนเกินไป
- พ่อพันธุ์สุกรที่จะนำมาใช้เป็นพ่อพันธุ์ ควรมีอายุ 8 เดือนขึ้นไป

การให้อาหารแม่สุกรท้องว่าง

- ให้อาหารโปรตีน ประมาณ 15-16 เปอร์เซ็นต์
- สุกรสาวทดแทนก่อนผสมพันธุ์ให้อาหาร 2.0 กิโลกรัม/วัน
- แม่สุกรท้องว่าง (กรณีผสมพันธุ์หรือผสมพันธุ์ไม่ติด) ให้อาหาร 1.5-2.0 กิโลกรัม/วัน ขึ้นอยู่กับสภาพของแม่สุกรว่าผอมหรืออ้วน
- สุกรสาวทดแทนควรมีอายุ 7-8 เดือน หรือน้ำหนักไม่น้อยกว่า 120 กิโลกรัม จึงนำมาผสมพันธุ์ โดยนิยมผสมพันธุ์เมื่อเป็นสัดครั้งที่ 2 หรือ 3 เพื่อให้มีการตกไข่มากขึ้นและให้ได้จำนวนลูกต่อครอกมากขึ้น

การให้อาหารแม่สูกรอัมท้อง

แม่สูกรจะตั้งท้องประมาณ 114 วัน โดยนับจากวันเริ่มผสมพันธุ์ไปจนคลอด ผู้เลี้ยงควรให้อาหารสูกรอัมท้องดังนี้

- ให้อาหารโปรตีนประมาณ 15-16 เปอร์เซ็นต์
- สูกรหลังจากผสมพันธุ์ต้องจำกัดปริมาณอาหารเพื่อเพิ่มอัตราการรอดของตัวอ่อน ตั้งแต่วันที่ผสมจนถึง 21 วัน ให้อาหารปริมาณจำกัด ตัวละ 1.6 ถึง 2.0 กิโลกรัม/วัน
- สูกรในระยะตั้งท้อง 21-84 วัน ให้อาหาร 2.5-3 กิโลกรัม/ตัว/วัน ขึ้นอยู่กับสภาพของแม่สูกร หากผอมไป (คะแนนร่างกายต่ำกว่า 2.5) ต้องเพิ่มอาหาร 0.5 กิโลกรัม/วัน หากอ้วนไป (คะแนนร่างกายสูงกว่า 3.5) ต้องลดอาหาร 0.5 กิโลกรัม/วัน จนกว่าจะได้คะแนนร่างกายเท่ากับ 3
- สูกรระยะตั้งท้อง 84-107 วัน ให้อาหาร 2.5-3.5 กิโลกรัม/ตัว/วัน
- สูกรก่อนคลอดประมาณ 7 วัน (ตั้งท้อง 108-114 วัน) ให้ทำการย้ายเข้าคอกคลอด ลดปริมาณอาหารที่ให้ เหลือ 1.5-2.0 กิโลกรัม/วัน ควรผสมรำละเอียดเพิ่มลงในอาหาร 20 เปอร์เซ็นต์ ในแม่สูกรก่อนคลอด 4-6 วัน ทำให้อาหารฟามและมีเยื่อใยสูง ช่วยระบายท้องและป้องกันท้องผูกได้ดี เพื่อป้องกันแม่สูกรคลอดยาก

การให้อาหารสูกรคลอดลูก และระยะให้นมลูก

- ให้อาหารโปรตีนประมาณ 16 เปอร์เซ็นต์
- คลอดลูกแล้ว 0-3 วัน ให้อาหาร 1.0-2.0 กิโลกรัม/วัน
- คลอดลูก 3-14 วัน ให้อาหาร 2.0-3.0 กิโลกรัม/วัน
- คลอดลูก 14 วันขึ้นไป ถ้าแม่สูกรมีลูกมากกว่า 7 ตัว ให้อาหารเต็มที่เท่าที่แม่สูกรจะกินอาหารได้ หรือประมาณ 4-6 กิโลกรัม และควรให้อาหารแม่สูกรวันละ 3 ครั้ง เป็นอย่างน้อย ดูตามสภาพแม่สูกรระวังอย่าให้แม่สูกรผอม (หากมีลูกน้อยกว่า 7 ตัว อาจลดอาหารลงบ้าง)
- หย่านม เมื่อลูกสูกรอายุ 4-5 สัปดาห์ (ตามสภาพลูกแข็งแรงหรือไม่)
- แม่สูกรหย่านมวันแรก ให้อาหาร 2.0 กิโลกรัม/วัน
- แม่สูกรหลังหย่านม 1 วัน ถึงเป็นสัด ให้อาหาร 3.0-4.0 กิโลกรัม/วัน เพื่อให้แม่สูกรสมบูรณ์พันธุ์เร็วขึ้นและกระตุ้นให้มีการตกไข่มากขึ้น
- แม่สูกรเป็นสัดและผสมพันธุ์แล้ว ลดอาหารลงเหลือ 2.0 กิโลกรัม/วัน
- แม่สูกรไม่แสดงการเป็นสัดเกิน 10 วัน แสดงว่าแม่สูกรผิดปกติ ให้ลดอาหารลงเหลือ 2.0 กิโลกรัม/วัน และหาวิธีให้แม่สูกรเป็นสัด โดยทำให้แม่สูกรเกิดความเครียด ต้อนขังรวมกับแม่สูกรขนาดน้ำหนักตัวใกล้เคียงกัน ประมาณ 3 วัน แล้วหยุดไป 3 วัน และต้อนขังรวมใหม่สลับครั้งละ 3 วัน ส่วนใหญ่แม่สูกรก็จะเป็นสัด ถ้าหากปฏิบัติเช่นนี้แล้ว ภายใน 1 เดือน แม่สูกรยังไม่เป็นสัดก็สมควรที่จะคัดแม่สูกรออกจากฝูง
- แม่สูกรผสมไม่ติดเกิน 3 ครั้ง ให้คัดออก

การให้อาหารลูกสุกร

- ลูกสุกรหย่านมเมื่อ 4 สัปดาห์ (น้ำหนักประมาณ 6.0 กิโลกรัม)
- ลูกสุกรอายุจาก 10 วัน – 5 สัปดาห์ ควรให้อาหารสุกรนมโปรตีน 22 เปอร์เซ็นต์ (ฝึกให้ลูกสุกรกินอาหารตั้งแต่อายุ 10 วัน ลูกสุกรจาก 10 วัน - 4 สัปดาห์ จะกินอาหารตัวละประมาณ 0.2 กิโลกรัม)
- ลูกสุกรอายุ 5-8สัปดาห์ (น้ำหนัก 6-15 กิโลกรัม) ให้อาหารสุกรอ่อนโปรตีน 20 เปอร์เซ็นต์ (แม้อาหารจะแพงแต่ก็คุ้มค่าเนื่องจากลูกสุกรอายุ 10 วัน - 6 สัปดาห์ จะกินอาหารเพียงตัวละประมาณ 5 กิโลกรัม และลูกสุกรอายุ 10 วัน - 8 สัปดาห์ จะกินอาหารตัวละประมาณ 15 กิโลกรัม ลูกสุกรเมื่ออายุ 6 สัปดาห์ มีน้ำหนักประมาณ 10 กิโลกรัม และลูกสุกรเมื่ออายุ 8 สัปดาห์ มีน้ำหนักประมาณ 15 กิโลกรัม)
- ลูกสุกรอายุ 8 สัปดาห์ (15 กิโลกรัม) - 35 กิโลกรัม ให้อาหารโปรตีน 18 เปอร์เซ็นต์
- สุกรน้ำหนัก 35-60 กิโลกรัม ให้อาหารโปรตีน 16 เปอร์เซ็นต์
- สุกรน้ำหนัก 60-100 กิโลกรัม ให้อาหารโปรตีน 13-14 เปอร์เซ็นต์

ตารางแสดงการให้อาหารแม่สุกรในช่วงระยะเวลาต่างๆ

ช่วงระยะเวลา	ปริมาณพลังงานที่ต้องการ (กิโลแคลอรี/วัน)	ปริมาณอาหารที่ควรได้รับ กิโลกรัม/ตัว/วัน
หลังหย่านม-ผสมพันธุ์	14,000- 18,000	3.0-4.0
จากผสมพันธุ์ – 21 วัน	7,250	1.6-2.0
ตั้งท้อง 21–84 วัน	11,600	2.5-3.0
ตั้งท้อง 84–107 วัน	11,600	2.5-3.5
1 สัปดาห์ก่อนคลอด	8,700	1.5-2.0
หลังคลอดถึงหย่านม	14,000-18,000	ให้กินเต็มที่ (4.0-6.0)

ดัดแปลงจากเท็ดคักดี (2552)

การให้คะแนนร่างกายแม่สุกร (Body Score)

การให้คะแนนร่างกายแม่สุกร เพื่อต้องการแยกให้เห็นชัดเจนว่าสุขภาพร่างกายของแม่สุกรอยู่ในระดับใด ทั้งนี้ย่อมหมายถึงการเลี้ยงดูและการให้อาหารว่าถูกต้องหรือไม่ แบ่งระดับการให้คะแนนร่างกายแม่สุกรดังนี้ (ดังภาพ)

เกรด 1 : ผอมมาก

- กระดูกสันหลัง และกระดูกสะโพกมองเห็นได้ชัดเจน, แม่สุกรผอมโทรม
- แม่สุกรได้รับอาหารไม่เพียงพอทั้งปริมาณ และคุณค่าอาหาร ให้เพิ่มทั้งปริมาณและคุณค่าอาหาร

เกรด 2 : ผอม

- กระดูกสันหลัง และกระดูกสะโพกคลำได้ชัดเจน
- แม่สุกรได้รับอาหารไม่เพียงพอ โดยเฉพาะช่วงเลี้ยงลูก ควรเพิ่มปริมาณและคุณค่าอาหาร

เกรด 3 : รูปร่างดี

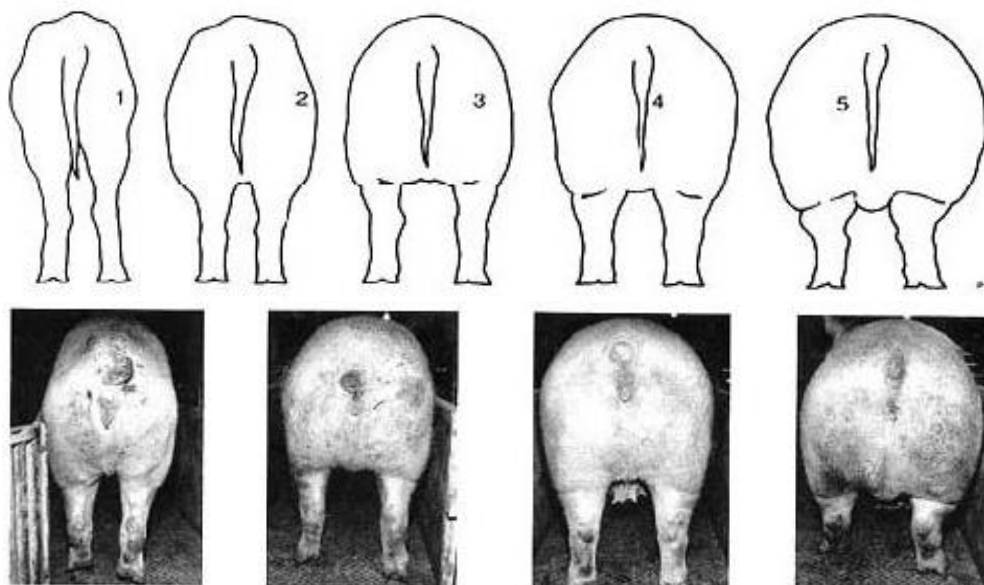
- แผ่นหลังมองดูดี คลำไม่พบกระดูกสันหลัง และกระดูกสะโพก ยกเว้นกดแรง ๆ
- แม่สุกรได้รับอาหารเพียงพอ และสุขภาพดี คะแนนร่างกายของแม่สุกรที่เหมาะสมควรอยู่ในระดับ 3-3.5 ขึ้นอยู่กับว่าอยู่ในระยะท้องว่าง อุ้มท้อง หรือเลี้ยงลูก

เกรด 4 : อ้วน

- แผ่นหลังโค้ง มองดูอ้วนหนา คลำพบกระดูกสะโพกยาก
- ได้รับอาหารมากเกินไป โดยเฉพาะในช่วงอุ้มท้อง ให้ลดปริมาณอาหารลง

เกรด 5 : อ้วนมาก

- แผ่นหลังโค้งมาก บั้นท้ายกลมมน
- ได้รับอาหารมากเกินไป โดยเฉพาะช่วงอุ้มท้อง ให้ลดปริมาณอาหารลง

2. การจัดการผสมพันธุ์สุกร สุกรอัมท้อง และสุกรคลอด

การผสมพันธุ์สุกรเป็นขั้นตอนที่สำคัญในการเลี้ยงสุกร เพราะจะส่งผลต่อการให้ผลผลิตของสุกรภายในฟาร์ม หากไม่ประสบความสำเร็จในขั้นตอนนี้จะทำให้การผลิตสุกรไม่เป็นไปตามเป้าหมาย และไม่สามารถดำเนินการในขั้นตอนต่างๆ ต่อไปได้

การตรวจการเป็นสัด

การสังเกตการเป็นสัดในแม่สุกรเป็นปัจจัยที่มีผลมากต่อความสำเร็จของการผสมเทียม คือ มีผลต่อการผสมติดและจำนวนลูกต่อครอก การสังเกตการเป็นสัดที่ดีจะทำให้กำหนดเวลาที่จะผสมได้ถูกต้อง ทำให้มีอัตราการผสมติดและอัตราการเข้าคลอดสูง รวมทั้งส่งผลให้ได้จำนวนลูกต่อครอกสูง

สุกรเพศเมียจะเริ่มเป็นสัดครั้งแรกเมื่อเข้าสู่วัยเป็นสาวคือ อายุระหว่าง 4 ถึง 8 เดือน ขึ้นอยู่กับพันธุ์ สายพันธุ์ อาหาร และความสมบูรณ์ของร่างกาย และโรคติดต่อต่างๆ ซึ่งโดยปกติสุกรมีวงรอบการเป็นสัด 18-23 วัน (เฉลี่ย 21 วัน) แม่สุกรจะเป็นสัดหนึ่งครั้ง ยกเว้นช่วงอัมท้องและเลี้ยงลูก

อาการเป็นสัดของสุกรที่ผู้เลี้ยงจะเห็นได้ชัดก็คือ สุกรจะส่งเสียงร้องแบบขู่ กระวนกระวายอยู่ไม่เป็นสุข จะไม่อยู่นิ่ง ถ้าอยู่ในคอกรวมจะป็นขึ้นชี้ตัวอื่น มีการเดินวนไปมารอบคอก โดยเฉพาะในแม่สุกร ถ้าขังในกรงตบสุกรที่เป็นสัดจะให้ความสนใจกับเสียงตัวผู้หรือคนที่เข้าไปใกล้ แต่ตัวที่ไม่เป็นสัดจะนอนไม่สนใจ อวัยวะเพศของสุกรที่เป็นสัดจะบวมแดง มีน้ำเมือกออกมาเยิ้มที่อวัยวะเพศ เยื่อด้านในของอวัยวะเพศเป็นสีแดง หรือชมพูเข้ม ซึ่งสังเกตได้ชัดเจนในสุกรสาว แต่ในแม่สุกรจะสังเกตได้ยาก อวัยวะเพศจะไม่บวมแดงชัดเจน แต่จะมีน้ำเมือกไหลเยิ้มเช่นเดียวกัน อาจกินอาหารน้อยลงหรือไม่สนใจอาหาร และลักษณะอาการที่สำคัญ คือ เมื่อเราใช้มือกดที่ไหล่ กลางหลัง สะโพก หรือขึ้นชี้หลัง สุกรที่เป็นสัดจะยืนนิ่ง ไม่ยอมเดิน โดยเฉพาะถ้าเป็นสุกรพันธุ์ลาร์จไวท์จะมีอาการหุตั้ง

เราสามารถแบ่งระยะการเป็นสัดในสุกรออกเป็น 2 ระยะ คือ

ระยะพักการเป็นสัด ในระยะนี้สุกรจะไม่แสดงอาการเป็นสัด ซึ่งเป็นเวลาประมาณ 18-20 วัน

ระยะเป็นสัด ในระยะแรกสุกรที่เป็นสัดจะพยายามป็นตัวอื่น แต่ไม่ยอมให้ตัวอื่นป็น เมื่อเข้าไปกอดหลังจะไม่ยอมยืนนิ่ง แสดงอาการกระวนกระวาย ส่งเสียงร้อง อวัยวะเพศบวมแดง มีน้ำเมือกไหลเยิ้มออกมาเล็กน้อย โดยจะมีอาการแบบนี้ประมาณ 2-3 วัน ระยะนี้ยังไม่เหมาะที่จะทำการผสมเทียม ระยะต่อมาสุกรที่เป็นสัดจะยอมให้กอดหลัง หรือให้ตัวอื่นขึ้นชี้ สุกรจะมีความกระวนกระวาย แต่เมื่อเข้าใกล้จะนิ่ง สุกรจะอยู่ในระยะยืนนิ่งประมาณ 1-3 วัน เวลาช่วงนี้เป็นช่วงที่เหมาะสมที่สุดในการผสมเทียม เพราะแม่สุกรยืนนิ่งให้ผสม โดยไข่จะตกในช่วงเวลา 36-40 ชั่วโมง หลังจากแม่สุกรยืนนิ่ง

เทคนิคการตรวจการเป็นสัด

1. ใช้คนสังเกตการเป็นสัด แต่อาจไม่ได้ผลเต็มที่เนื่องจากแม่สุกรอาจมีความคุ้นเคยกับคนตรวจสัดมาก ทำให้บางครั้งแม่สุกรก็อาจยืนนิ่งเมื่อกดหลังแม้ว่าจะไม่เป็นสัดก็ตาม
2. ใช้พ่อพันธุ์ตรวจสัด โดยต้อนพ่อสุกรเดินตรวจการเป็นสัดตามคอกแม่สุกร วิธีนี้เป็นวิธีที่ดีที่สุด เพราะกลิ่นพ่อสุกรจะไปกระตุ้นการเป็นสัดของแม่สุกร ทำให้แม่สุกรเป็นสัดเร็วขึ้น และเป็นสัดดีขึ้น หรือชัดเจนยิ่งขึ้น โดยยอมให้พ่อสุกรป็นและยืนนิ่ง นอกจากนี้พ่อสุกรยังได้เดินออกกำลังกาย และเพิ่มความต้องการผสมพันธุ์ของพ่อมากขึ้น
3. ไม่ควรตรวจการเป็นสัดของแม่สุกรเวลากินอาหาร เพราะแม่สุกรจะไม่สนใจอย่างอื่นนอกจากกินอาหาร ทำให้การตรวจการเป็นสัดผิดพลาดได้

การผสมพันธุ์สุกร

1. สุกรสาวควรผสมพันธุ์เมื่ออายุ 7-8 เดือนขึ้นไป น้ำหนักประมาณ 120 กิโลกรัม เพื่อให้สุกรมีระบบสืบพันธุ์ที่สมบูรณ์พร้อมที่จะให้ลูก เมื่อสุกรอายุ 1 ปี ควรให้ลูกครอกแรก
2. ผสมพันธุ์อย่างน้อย 2 ครั้ง ผสมเช้า-เช้า หรือ เย็น-เย็น ควรผสมพันธุ์ในตอนเช้าจะดีกว่า เนื่องจากอากาศในตอนเช้าจะเย็นสบายกว่าในตอนเย็น (ในตอนเช้าพ่อพันธุ์จะสดชื่น และคึกคักดีกว่าตอนเย็น)
3. ระยะเวลาที่เหมาะสมในการฉีดน้ำเชื้อผสมเทียม คือช่วงชั่วโมงที่ 10 ถึงชั่วโมงที่ 40 หลังจากแม่สุกรยืนนิ่ง เพราะแม่สุกรจะยืนนิ่งยอมให้ผสมและเป็นช่วงเวลาที่เหมาะสมที่ตัวเชื้อสุมจะว่ายไปผสมกับไข่ของตัวเมียที่ตกลงมา โดยทั่วไปนิยมผสมพันธุ์ครั้งแรกหลังจากแม่สุกรเป็นสัด (ยืนนิ่ง) ประมาณ 12 ชั่วโมง หลังจากนั้นให้ผสมซ้ำอีกภายใน 24 ชั่วโมง หรือถ้าไม่แน่ใจว่าแม่สุกรเริ่มยืนนิ่งเมื่อไร ก็อาจผสมทันทีเมื่อพบว่าแม่สุกรยืนนิ่ง และซ้ำอีกครั้งในเวลาเดียวกันของวันรุ่งขึ้น ซึ่งหากแม่สุกรยังไม่หมดอาการเป็นสัดก็อาจผสมได้อีกในวันถัดไป หรืออีก 12 ชั่วโมงต่อมา
4. ในกรณีผสมจริง พันคอกผสมพันธุ์ควรปูพื้นด้วยทรายหยาบ หรือกระสอบ หรือฟางเพื่อป้องกันพ่อและแม่สุกรขาเจ็บ เมื่อผสมพันธุ์เสร็จแล้วควรอาบน้ำให้พ่อพันธุ์และแม่พันธุ์
5. แม่สุกรผสมไม่ติดเกิน 3 ครั้ง ควรคัดออกจากฝูง
6. เมื่อใช้พ่อสุกรผสมพันธุ์หรือรีดน้ำเชื้อ ให้เพิ่มอาหารเป็น 3 กิโลกรัม ในวันที่ผสมพันธุ์หรือรีดน้ำเชื้อ

ปัญหาพ่อสุกรไม่ผสมพันธุ์

พ่อสุกรหนุ่มบางตัวจะมีปัญหาไม่ยอมขึ้นผสมพันธุ์ อาจจะเป็นเนื่องจากไม่เคยฝึกผสมพันธุ์มาก่อน หรือลองฝึกดูแล้วไม่ขึ้นผสมพันธุ์ พ่อสุกรหนุ่มบางตัวกลัวตัวเมีย บางตัวจะวิ่งรอบ ๆ ใช้จมูกดันตัวเมียจนตัวเมียรำคาญ หรือถูกตัวเมียกัด การฝึกพ่อสุกรหนุ่มควรปฏิบัติดังนี้

1. ฝึกให้พ่อสูกรห่มขึ้นผสมพันธุ์กับสูกรตัวเมียที่เป็นสัตว์เต็มที่มี ขนาดของสูกรเพศเมียที่ไม่ใหญ่มาก หรือฝึกกับตัวเมียที่ตัวเล็กกว่า และเป็นสัตว์เต็มที่มี ยืนนิ่ง
2. ใช้ไข่ขาวหรือน้ำเมือกจากแม่สูกรที่เป็นสัตว์หามันท้ายของแม่สูกร เพื่อล่อและฝึกให้พ่อสูกรหัดปีนค่อม พยายามฝึกหัดไปเรื่อย ๆ พ่อสูกรบางตัวอาจจะใช้เวลานานในการฝึก โดยประมาณ 10 ครั้ง จึงจะประสบความสำเร็จ
3. ควบคุมอาหารอย่าปล่อยให้พ่อสูกรอ้วนเกินไป ควรให้พ่อสูกรได้ออกกำลังกาย พาออกเดินเล่นจากคอกเพื่อผ่อนคลายและลดความเครียดลงบ้าง
4. ฝึกพ่อสูกรผสมพันธุ์ในตอนเช้าจะดีกว่าฝึกในตอนบ่ายหรือตอนเย็น เพราะอากาศในตอนเช้าจะเย็นและสดชื่น ทำให้พ่อสูกรฝึกได้ดี

การจัดการแม่สูกรก่อนคลอด

แม่สูกรก่อนคลอด ให้ระวังอย่าให้แม่สูกรป่วย หรือท้องผูก ควรมีโปรแกรมดังนี้

1. แม่สูกรก่อนคลอด 7 วัน ให้อาบน้ำด้วยสบู่ล้างทำความสะอาดแม่สูกร โดยเฉพาะราวนม บั้นท้าย กีบเท้า รวมทั้งอวัยวะเพศ และพ่นยาฆ่าพยาธิภายนอก แล้วนำเข้าคอกคลอด
2. ในกรณีแม่สูกรมีพยาธิภายใน ให้อาหารพยาธิเปปเปอร์ราซินผสมในอาหารให้แม่สูกรโดยคลุกกับอาหารก่อนคลอด 7 วัน (ถ้าคิดว่าไม่มีพยาธิภายใน ในฝูงแม่สูกรเนื่องจากเลี้ยงบนพื้นคอกซีเมนต์ ซึ่งเป็นการตัดวงจรพยาธิภายในอยู่แล้ว โปรแกรมนี้อาจจะไม่ใช้ก็ได้ แต่ต้องนำเอาอุจจาระไปตรวจหาไข่พยาธิ)
3. ดูแลแม่สูกรอย่างใกล้ชิด ระวังอย่าให้แม่สูกรป่วย เช่น หมั่นสังเกตรางอาหารว่าแม่สูกรกินอาหารหมดหรือไม่ ถ่ายมูลเป็นเม็ดกระสุน, ท้องเสีย, หอบแรง เป็นต้น ถ้าแม่สูกรป่วยก็ให้ทำการรักษาตามอาการโดยด่วน
4. ก่อนคลอด 4 วัน ทำการลดอาหารลงเหลือ 1.0-1.5 กิโลกรัม/วัน พร้อมทั้งอาจให้แมกนีเซียมซัลเฟต (ดีเกลือ) ประมาณ 10 กรัม โดยคลุกอาหารให้ทั่ว เพื่อเป็นการช่วยระบายท้อง หรือใช้รำละเอียด 20 เปอร์เซ็นต์ ผสมเพิ่มในอาหาร ในระยะก่อนคลอด 4-6 วัน เพื่อป้องกันแม่สูกรท้องผูก
5. ในวันที่แม่สูกรคลอด งดให้อาหารหรือให้อาหารแต่น้อยไม่เกิน 1.0 กิโลกรัม/วัน และมีน้ำให้กินตลอดเวลา
6. อย่าย้ายแม่สูกรเข้าคอกคลอดเข้าเกินไป เช่น ก่อนคลอด 2-3 วัน เพราะทำให้แม่สูกรเกิดความเครียด โดยเฉพาะในสูกรท้องสาวทำให้คลอดยาก ส่งปัญหาไปถึงตอนเลี้ยงลูก

การจัดการแม่สุกรในระหว่างคลอด

- แม่สุกรปกติตั้งท้อง 114 วัน $\pm$ 3 วัน ถ้าแม่สุกรตั้งท้อง 115 วันแล้วยังไม่คลอด หากเกรงว่าจะมี ปัญหาในการคลอดยากให้ฉีดด้วยฮอร์โมนลูทาไลต์ 2 ซีซี (Prostaglandin F_{2α}) เข้ากล้ามเนื้อแม่สุกร หรือเข้าบริเวณกลีบอวัยวะเพศของแม่สุกร จะช่วยเหนี่ยวนำให้แม่สุกรคลอดลูกภายใน 36 ชั่วโมง
- แม่สุกรก่อนคลอด 24 ชั่วโมง เมื่อบีบหัวนม จะมีน้ำนมไหลออกมา
- แม่สุกรคลอดตามปกติ จะใช้เวลาประมาณ 3-5 ชั่วโมง
- แม่สุกรคลอดลูกยาก หรือคลอดลูกไม่หมด หากจำเป็นต้องล้วงเพื่อเอาลูกออก เมื่อล้วงลูกออกหมดแล้ว ควรฉีดยาปฏิชีวนะ เช่น เพนสเตร็ปให้แม่สุกร 3-5 วัน เพื่อป้องกันมดลูกหรือช่องคลอดอักเสบ
- เมื่อแม่สุกรคลอดลูกเสร็จแล้ว ให้เช็ดบั้นท้าย และราวนมแม่สุกรด้วยน้ำสะอาด และตามด้วยน้ำยาฆ่า เชื้อโรคเพื่อล้างคราบสกปรกต่างๆ

การจัดการแม่สุกรหลังคลอด

ดูแลแม่สุกรหลังคลอด ฝักระวังอย่าให้แม่สุกรมีอาการป่วย เช่น มีไข้สูง, ไม่กินอาหาร, หอบ, ปอดบวม, เต้านมอักเสบ, มดลูกอักเสบ, ไม่มีน้ำนมให้ลูกกิน (M.M.A. :Mastitis, Metritis, Agalactia) ซึ่ง จะทำให้ลูกสุกรไม่ได้กินน้ำนม ป่วย อ่อนแอ ท้องเสียและตายได้ การจัดการแม่สุกรหลังคลอด มีดังนี้

1. ฉีดยาปฏิชีวนะให้แม่สุกรหลังคลอดติดต่อกันเป็นเวลา 2 วัน เพื่อป้องกันมดลูกอักเสบ (เช่น เพนสเตร็ป, แอมพิซิลิน, เทอร์รามายซิน, โคแบคแทน ฯลฯ เป็นต้น)

2. ในกรณีแม่สุกรเกิดมดลูกอักเสบหลังคลอด (ระยะหลังคลอด 3-5 วัน จะมีน้ำเมือก, หนองไหล จากปากช่องคลอด มีกลิ่นเหม็น) ให้ฉีดยาปฏิชีวนะด้วยเพนสเตร็ป หรือยาปฏิชีวนะอื่นๆ ติดต่อกัน 3-5 วัน จนกว่าอาการจะดีขึ้น

3. แม่สุกรบางสายพันธุ์ อาจจะมีอาการป่วยเนื่องจากความเครียด โดยแสดงอาการป่วยประมาณ วันที่ 10 หลังคลอด ส่งผลให้ลูกสุกรอ่อนแอและท้องเสียตาย ดังนั้น จึงต้องวางโปรแกรมให้ฉีดยาปฏิชีวนะ แก่แม่สุกรเป็นครั้งที่ 2 และ 3 โดยห่างกันครั้งละ 7 วัน หลังจากฉีดครั้งแรกเมื่อแม่สุกรคลอด ทั้งนี้เพื่อ ป้องกันแม่สุกรป่วย ลูกสุกรจะไม่ท้องเสียและสามารถเลี้ยงรอดได้จนถึงหย่านม

4. หลังคลอดลูก 0-3 วัน ควรให้อาหารแม่สุกรในปริมาณที่น้อย (วันละ 1-2 กิโลกรัม) และ เพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ จนให้อาหารเต็มที่มีเมื่อหลังคลอด 14 วัน (วันละ 4-6 กิโลกรัม) จนกระทั่งแม่สุกรหย่านม (ระวังอย่าให้แม่สุกรพอมเมื่อหย่านม ซึ่งจะส่งผลให้แม่สุกรไม่สมบูรณ์พันธุ์ ผสมไม่ติดและโทรมมาก)

5. ปัญหาแม่สุกรไม่เป็นสัด จะพบเห็นได้บ่อยๆ ในสุกรสาวหรือแม่สุกรหลังจากหย่านมแล้วไม่เป็น สัด หรือเป็นสัดเจี๊ยบ มีวิธีแก้ไขดังนี้

5.1 ด้อนแม่สุกรมาซึ่งรวมกัน เพื่อให้เกิดความเครียด (แม่สุกรขนาดน้ำหนักตัวใกล้เคียงกัน) ซึ่งรวมกันประมาณ 3 วัน แล้วหยุดไป 3 วัน แล้วด้อนซึ่งรวมกันใหม่สลับครั้งละ 3 วัน ในขณะที่ด้อนซึ่งรวม ควรให้อาหารวันละ 3 กิโลกรัม/ตัว ส่วนใหญ่แม่สุกรก็จะแสดงอาการเป็นสัด

5.2 เลี้ยงพ่อสุกรอยู่ใกล้ๆ หรือให้พ่อสุกรเข้ามาสัมผัสแม่สุกรบ้าง

6. การผสมพันธุ์เพื่อให้ลูกตก

6.1 คัดเลือกสายแม่พันธุ์ เช่น ควรใช้แม่พันธุ์ลาร์จไวท์, แม่พันธุ์แลนด์เรซ หรือ ลูกผสมสายเลือดแลนด์เรซ-ลาร์จไวท์

6.2 ผสมเมื่อแม่สุกรเป็นสัดเต็มที่ ซึ่งจะทำให้ไขตกมาก จะอยู่ในช่วงวันที่ 2-3 ของการเป็นสัด ผสม 2 ครั้ง ห่างกัน 24 ชั่วโมง (เช้า-เช้า หรือ เย็น-เย็น)

6.3 ถ้ามีพ่อสุกรหลายตัว และผลิตสุกรขุนเป็นการค้า ควรใช้พ่อสุกร 2 ตัว ผสมสลับกัน จะให้ลูกจำนวนมากขึ้น

6.4 แม่สุกรหลังหย่านม 1 วัน ควรเพิ่มอาหารให้จนกระทั่งเป็นสัดโดยให้อาหารวันละ 3-4 กิโลกรัม (ไม่เกิน 15 วัน) เพื่อทำให้ไขตกมากขึ้น และเมื่อผสมพันธุ์แล้ว ให้ลดอาหารแม่สุกรลงเหลือวันละ 1.5-2 กิโลกรัม

3. การจัดการลูกสุกร

ลูกสุกรระยะตั้งแต่แรกเกิดถึงหย่านมเป็นช่วงที่ผู้เลี้ยงต้องเอาใจใส่ดูแลอย่างใกล้ชิด เนื่องจากอาจเกิดความสูญเสียได้ง่ายหากมีการดูแลและจัดการไม่ดีพอ ซึ่งอาจจะส่งผลไปถึงทั้งระบบ การจัดการที่ดีสามารถทำให้ลดปัญหาความสูญเสียลูกสุกรและเพิ่มเป็นการประสิทธิผลการจัดการฟาร์มได้อีกทางหนึ่งด้วย

การจัดการลูกสุกรแรกคลอด

แม่สุกรก่อนคลอด 24 ชั่วโมง เมื่อบิบบห่านจะมีน้ำนมไหลออกมา การดูแลลูกสุกรแรกคลอดควรปฏิบัติดังนี้

1. ใช้ผ้าที่สะอาดหรือฟางเช็ดตัวลูกสุกรให้แห้ง ควักน้ำเมือกในปากและในจมูกออก
2. การตัดสายสะดือ ใช้ด้ายผูกสายสะดือให้ห่างจากพื้นที่ท้องประมาณ 1-2 นิ้ว ตัดสายสะดือด้วยกรรไกร ทาหรือจุ่มรอยตัดด้วยทิงเจอร์ไอโอดีน เพื่อฆ่าเชื้อโรค
3. ตัดเขี้ยวออกให้หมด (เขี้ยวมี 8 ซี่ ข้างบน 4 ซี่ ข้างล่าง 4 ซี่) เพื่อป้องกันลูกสุกรกัดเต้านมแม่สุกรจนเป็นแผลในขณะแย่งดูดนม ขณะตัดเขี้ยวอย่าให้โดนเหงือกลูกสุกรเป็นแผล เพราะลูกสุกรจะกินนมไม่ได้ (ตัดเขี้ยวให้เรียบ ระวังอย่าให้มีเศษเขี้ยวเหลืออยู่เป็นแบบปากฉลาม เมื่อตัดเขี้ยวแล้วควรใช้มือลูบดูว่าตัดเขี้ยวหรือลบคมออกหมดหรือไม่)
4. รับประทานน้ำเหลืองจากเต้านมแม่สุกร เนื่องจากในนมมีสารอาหารและภูมิคุ้มกันโรค โดยปดนมน้ำเหลืองจะมีอยู่ประมาณ 36 ชั่วโมงหลังคลอด จากนั้นจะเปลี่ยนเป็นน้ำนมธรรมดาที่ไม่มีภูมิคุ้มกันโรค
5. ถ้ามีลูกสุกรตัวเล็กที่อ่อนแอ ให้ผู้เลี้ยงช่วยจับกินนมที่เต้านมคู่แรกก่อนในระยะ 2-3 วันแรก เพื่อให้ลูกสุกรแข็งแรงและกินนมแข่งกับตัวที่แข็งแรงได้
6. กรณีที่แม่สุกรตายหลังคลอดหรือคลอดลูกจำนวนน้อย (1-3 ตัว) ให้นำลูกไปฝากเลี้ยงกับแม่สุกรที่คลอดลูกในช่วงระยะเดียวกัน (1-3 วัน) เพื่อให้ได้กินนมน้ำเหลือง การฝากเลี้ยงต้องให้แน่ใจว่าแม่ที่

ฝากเลี้ยงยอมรับลูกสุกร โดยเอาซี่ลูกตัวอื่นหรือซี่แม่สุกรตัวฝากเลี้ยง หรือใช้ทิงเจอร์ไอโอดีนมาทาเพื่อปรับกลิ่นให้แม่สุกรยอมรับ และควรจับให้ลูกที่ฝากเลี้ยงกินนมก่อนลูกตัวอื่นเพื่อให้สามารถกินนมแม่ได้เอง

การจัดการลูกสุกรคลอด - หย่านม

1. ลูกสุกรในระยะ 15 วันแรก ต้องการความอบอุ่น ต้องจัดหาไฟกกให้ในคอกคลอด หลังจากผ่าน 15 วันแรกไปแล้ว ให้ใช้กล่องกระสอบแทนไฟกก ซึ่งจะลดการใช้ไฟฟ้าในโรงเรือน ลูกสุกรจะเข้าป้อนนมร่วมกันในกล่องกระสอบด้วยความอบอุ่น (กล่องกระสอบทำด้วยโครงเหล็กเส้น 3 หนุน ยาว 80 เซนติเมตร กว้าง 35 เซนติเมตร สูง 35 เซนติเมตร แล้วสวมด้วยกระสอบป่าน)
2. ลูกสุกรอายุ 1-3 วัน ให้ฉีดธาตุเหล็กเข้ากล้ามเนื้อตัวละ 2 ซีซี เพื่อป้องกันโรคโลหิตจาง
3. ลูกสุกรอายุ 10 วัน เริ่มให้อาหารสุกรนมโปรตีน 22 เปอร์เซ็นต์ (Creep Feed: อาหารเลี้ยงราง) เพื่อฝึกให้ลูกสุกรกินอาหาร โดยให้กินทีละน้อย แต่บ่อยครั้ง
4. ลูกสุกรที่แข็งแรงและสุขภาพดีทั่วไปจะหย่านมเมื่ออายุประมาณ 28 วัน (4 สัปดาห์)

การจัดการลูกสุกรเมื่อหย่านม

1. หย่านมลูกสุกรที่อายุประมาณ 28 วัน มีน้ำหนักตัวประมาณ 6 กิโลกรัม การหย่านมควรย้ายแม่สุกรออกไปก่อนและให้ลูกสุกรอยู่ในคอกเดิมอีก 3-5 วัน (เพื่อป้องกันลูกสุกรเครียด) จากนั้นจึงย้ายลูกสุกรออกไปยังคอกอนุบาล และควรใช้วิตามินหรือยาปฏิชีวนะละลายน้ำให้ลูกสุกรกินหลังจากหย่านมประมาณ 3-5 วัน
2. การย้ายลูกสุกรหย่านมไปคอกอนุบาลนั้น ควรคัดลูกสุกรที่มีขนาดตัวใกล้เคียงกันให้อยู่รวมในคอกเดียวกัน ส่วนลูกสุกรตัวเล็กหรือแกร็น ให้แยกรวมกันไว้ต่างหากเพื่อสะดวกในการจัดการดูแล
3. ลูกสุกรอายุ 6 สัปดาห์ ให้ฉีดวัคซีนป้องกันโรคคหิวหวัดสุกร และฉีดวัคซีนซ้ำทุก ๆ 6 เดือน ในสุกรพ่อแม่พันธุ์ (วัคซีนมีความคุ้มโรคได้ประมาณ 6-12 เดือน)
4. ลูกสุกรอายุ 7 สัปดาห์ ให้ฉีดวัคซีนป้องกันโรคปากและเท้าเปื่อย และฉีดวัคซีนซ้ำทุก ๆ 4-6 เดือน ในสุกรพ่อแม่พันธุ์ (วัคซีนมีความคุ้มโรคได้ประมาณ 4-6 เดือน)
5. ลูกสุกรอายุ 2 เดือนครึ่ง ควรให้ยาถ่ายพยาธิ และให้ซ้ำอีกหลังจากให้ครั้งแรกประมาณ 1 เดือน สุกรพ่อแม่พันธุ์ควรถ่ายพยาธิทุก ๆ 6 เดือน
6. ควรมีการกกลูกสุกรหลังหย่านม ประมาณ 5-7 วัน เพื่อให้ความอบอุ่นและลดความเครียด
7. ในคอกอนุบาล คอกที่ติดกันอย่าให้ลูกสุกรหย่านมที่มีขนาดต่างกันมาก เช่น ลูกสุกรที่หย่านมมาก่อนเป็นเวลานาน อยู่ติดกับสุกรที่เพิ่งหย่านมใหม่ เพราะจะทำให้สุกรเล็กติดโรคจากสุกรใหญ่ได้
8. ควรให้อาหารสุกรหย่านมครั้งละน้อยๆ แต่บ่อยครั้ง (วันละ 3-6 ครั้ง)

ปัญหาสุกรท้องเสียตายก่อนและหลังหย่านม

สุกรจะตายในระยะที่ยังกินนมอยู่กับแม่ ซึ่งเกณฑ์ปกติจะตายประมาณ 10-15 เปอร์เซ็นต์ (ท้องเสีย, ปวดบวม, อ่อนแอ, แม่ทับ) สาเหตุการตายของสุกรมาจาก แม่สุกรป่วย, จำนวนลูกสุกรในคอกหลายตัวทำให้ปริมาณน้ำนมของแม่สุกรไม่เพียงพอ, ขนาดของลูกในคอกไม่สม่ำเสมอ มักจะเกิดในลูกสุกรครอกใหญ่ (แม่ให้ลูกตก ลูกสุกรตัวเล็กไม่สามารถแย่งกินนมสู้กับลูกสุกรตัวใหญ่ ทำให้อ่อนแอและติดเชื้อโรค ซึ่งเป็นต้นเหตุให้ลูกสุกรตัวอื่นแข็งแรงในฝูงติดเชื้อไปด้วย) คอกคลอดสกปรก และความอบอุ่นสำหรับลูกสุกรภายในคอกคลอดไม่เพียงพอจึงทำให้ลูกสุกรป่วยท้องเสีย, ปวดบวมและอ่อนแอตาย สาเหตุหนึ่งที่ลูกสุกรตายมาก คือลูกสุกรท้องเสีย ลูกสุกรท้องเสียแบ่งออกเป็น 2 ระยะ ดังนี้

ก. ลูกสุกรท้องเสียในระยะก่อนหย่านม (แม่เลี้ยงลูก) สาเหตุที่ทำให้ลูกสุกรท้องเสียในระยะก่อนหย่านม

1. แม่สุกรป่วย, เครียด มีไข้สูง ไม่กินอาหาร, มดลูกอักเสบ, เต้านมอักเสบ ป่วยด้วยระบบทางเดินหายใจ เช่น หอบ หายใจถี่ ปวดบวม ป่วยด้วยระบบการย่อยอาหารผิดปกติ เช่น ท้องเสีย ท้องผูก เมื่อแม่สุกรป่วย จะทำให้ไม่มีน้ำนมให้ลูกสุกรกิน หรือน้ำนมเปรี้ยวมีเชื้อโรคปะปน ซึ่งจะมีผลกระทบกับลูกสุกรทำให้ลูกสุกรอ่อนแอ และท้องเสีย

2. ความอบอุ่นภายในคอกคลอดไม่เพียงพอ ทำให้ลูกสุกรหนาว ปวดบวมและท้องเสียตายในที่สุด

3. พื้นคอกสกปรก เนื่องจากไม่ได้ทำความสะอาดคอกและไม่มีการฉีดพ่นหรือราดน้ำยาฆ่าเชื้อโรค

4. สภาพสิ่งแวดล้อม เช่น ฝนสาดเข้ามาในคอก ปลอ่ยให้มีลมโกรกมาก ความชื้นในคอกคลอดสูง อุณหภูมิและอากาศเปลี่ยนแปลงรวดเร็วมาก โดยเฉพาะในฤดูฝน

การป้องกันและการรักษา

1. หลังแม่สุกรคลอดลูก ให้ฉีดยาปฏิชีวนะแก่แม่สุกรเป็นเวลา 2-3 วัน ติดต่อกัน เพื่อป้องกันแม่สุกรมดลูกอักเสบ ลดความเครียดและรักษาการอักเสบในแม่สุกรหลังคลอดลูก (ยาปฏิชีวนะที่ใช้ เช่น เพนสเตร็ป, อ็อกซีเตตราไซคลีน, แอมพิซิลิน, กานามัยซิน และอื่น ๆ)

2. ให้ลูกสุกรหลังคลอดได้กินนมน้ำเหลืองจากแม่ทันที โดยปกตินมน้ำเหลืองจะมีอยู่ประมาณ 36 ชั่วโมงหลังจากแม่สุกรคลอด

3. ทำการฉีดธาตุเหล็กเข้าบริเวณกล้ามเนื้อโคนขาหลังหรือกล้ามเนื้อบริเวณคอของลูกสุกรหลังคลอด อายุ 1 - 3 วัน ตัวละ 2 ซี.ซี. เพื่อป้องกันโรคโลหิตจาง ซึ่งเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้ลูกสุกรท้องเสีย

4. ถ้าลูกสุกรท้องเสียในระยะอยู่กับแม่ ให้กรอกยาสุกรทางปากหรือฉีดยาให้ลูกสุกร (ยาที่ใช้ฉีด เช่น เจนด้ามัยซิน, อ็อกซีเตตราไซคลีน, ไทโลซิน ขนาด 1 ซี.ซี./น้ำหนักลูกสุกร 5 กิโลกรัม) เป็นเวลา 2 - 3 วัน และต้องสังเกตดูว่าแม่สุกรป่วยหรือมีอาการมดลูกอักเสบหรือไม่ ถ้าหากแม่สุกรป่วยให้ฉีดยารักษาแม่สุกรควบคู่ไปด้วย หรือผสมยาปฏิชีวนะในอาหารให้แม่สุกรกิน 3-5 วัน

5. ละลายวิตามินขนาด 10 กรัม (1 ซ้อนโต๊ะ) + ยาปฏิชีวนะชนิดผง + น้ำสะอาด 10 ลิตร ให้ลูกสุกรกิน โดยให้ใช้หมดวันต่อวัน เป็นเวลา 3-5 วัน หรือจนกว่าจะหายเป็นปกติ

6. ผสมผงเกลือแร่ละลายน้ำให้แก่ลูกสุกรกินในช่วงที่ท้องเสีย จะทำให้ลูกสุกรฟื้นจากอาการท้องเสียที่สูญเสียเกลือแร่ได้เร็วขึ้น

7. ทำความสะอาดคอกตลอดให้สะอาด โดยการกวาดแห้งและราดด้วยน้ำยาฆ่าเชื้อเพื่อเป็นการตัดวงจรเชื้อโรค

8. ที่สำคัญมากคือเรื่องการให้ความอบอุ่นแก่ลูกสุกร เช่น การใช้ไฟกก, กล่องกระสอบ หรือกล่องกกลูกสุกร (กล่องกระสอบทำด้วยโครงเหล็กเส้น 3 หุน, ยาว 80 เซนติเมตร กว้าง 35 เซนติเมตร สูง 35 เซนติเมตร แล้วสวมด้วยกระสอบป่าน ส่วนกล่องกกลูกสุกรใช้ถังน้ำมัน 200 ลิตร ตัดริมด้านใดด้านหนึ่งออกประมาณ 1/6 ของถัง แล้ววางคว่ำกับพื้นเปิดช่องให้ลูกสุกรเข้า-ออก กว้างประมาณ 12 x12 นิ้ว ในช่องบนมีฝาปิดเปิดประมาณ 10x10 นิ้ว เพื่อเปิดดูลูกสุกรหรือเพื่อใช้ไฟกกหย่อนลงไปให้ความอบอุ่น) ส่วนโรงเรือนแม่สุกรคลอดลูก ควรป้องกันอย่าให้ลมโกรก โดยใช้แสลงสีดำหรือผ้าใบกันช่องลม

ข. ลูกสุกรท้องเสียหลังจากหย่านม (หย่านม-30 กิโลกรัม)

ลูกสุกรท้องเสียในระยะหลังหย่านม ลูกสุกรจะมีเปอร์เซ็นต์ตายสูงหรือไม่ตายก็จะแคระแกร็น ซึ่งจะเป็นปัญหาในการเลี้ยงต่อไป ผู้เลี้ยงมีวิธีปฏิบัติเพื่อป้องกันและรักษาดังนี้

1. คอกลูกสุกรหย่านม ต้องเป็นคอกที่อบอุ่นควรเป็นโรงเรือนปิดหรือที่บ เพื่อป้องกันลมโกรก ผนังโรงเรือนควรกันด้วยแสลงสีดำ หรือผ้าใบกันช่องลม ส่วนผนังคอกควรกันด้วยสังกะสีแผ่นเรียบ (ทาด้วยสีกันสนิม) เพื่อป้องกันลมโกรกและให้ความอบอุ่น พื้นคอกใช้แอสบตลาสติกหรือแอสบต ลวดถักซูป กัลวาไนท์ ไม่ควรใช้แอสบตปูนเพราะแอสบตปูนจะเย็นและดูดความชื้นทำให้พื้นคอกชื้น และอมเชื้อโรค หรือถ้าพื้นคอกเป็นแอสบตปูนให้ปูด้วยกระสอบรองพื้นคอกในตอนกลางคืน เพื่อให้ลูกสุกรหย่านมได้รับความอบอุ่น (ทำกรอบเหล็กเส้น 3 หุน ขนาดกว้าง 65 เซนติเมตร ยาว 95 เซนติเมตร แล้วสวมด้วยกระสอบป่าน ดึงให้ตึง ไม่ให้กระสอบพับหรือย่น แล้วใช้ปูพื้นคอกลูกสุกร)

2. อาหารสุกรหย่านม ควรเป็นอาหารที่มีคุณภาพดี ตามโปรแกรมดังนี้

2.1 ลูกสุกรอายุ 10 วัน - หย่านม (4 สัปดาห์) ให้อาหารสุกรนม โปรตีน 22% และให้อาหารสุกรนมต่อหลังจากหย่านมแล้วอีก 5 วัน

2.2 ลูกสุกรหลังหย่านม - อายุ 8 สัปดาห์ (6-15 กิโลกรัม) ให้อาหารโปรตีน 20 %

2.3 ลูกสุกรน้ำหนัก 15-35 กิโลกรัม ให้อาหารโปรตีน 18 %

ถ้าหากจัดการทั้งสองข้อแล้วยังมีลูกสุกรท้องเสียหรือป่วย ให้ตรวจสอบว่าลูกสุกรป่วยเนื่องจากสาเหตุอะไร และควรมีขั้นตอนแก้ไขตามสาเหตุ แต่ที่แนะนำในที่นี้ จะเป็นการรักษาลูกสุกรท้องเสียโดยทั่วไปตามขั้นตอนดังนี้

1. แยกลูกสุกรป่วยท้องเสียไปรวมในคอกเดียวกัน หรือแยกขังไว้ต่างหาก

2. ให้ผสมผงน้ำตาลเกลือแร่ O.R.S. (แก้ท้องร่วงที่ใช้กับคน) ในขนาด 1 ชอง/น้ำ 1 ลิตร ให้ลูกสุกรกิน 1-2 วันติดต่อกัน หรือใช้อิเล็คโตรไลต์ (เกลือแร่) ผสมน้ำให้ลูกสุกร เพื่อป้องกันลูกสุกรตายเนื่องจากร่างกายสูญเสียน้ำและเกลือแร่ ซึ่งจะทำให้ขาดความสมดุลในร่างกาย

3. ให้ผสมวิตามินขนาด 10 กรัม (1 ซ้อนโต๊ะ) + ยาปฏิชีวนะชนิดผง + น้ำสะอาด 10 ลิตร ให้ลูกสุกรกิน โดยใช้หมดวันต่อวัน เป็นเวลา 3-5 วัน หรือจนกว่าจะหายเป็นปกติ ควรแยกภาชนะระหว่างข้อ 2 และข้อ 3

4. ฉีดยาปฏิชีวนะ (เจนตั้มยซิน, อ็อกซีเตตราไซคลีน, ไทโลซิน) ขนาด 1-2 ซี.ซี./น้ำหนักลูกสุกร 10 กิโลกรัม นาน 3-5 วัน

4. การจัดทำทะเบียนสุกร

การจัดทำทะเบียนสุกรหรือการจัดทำทะเบียนฟาร์ม มีวัตถุประสงค์เพื่อขึ้นทะเบียนสุกรภายในฟาร์ม โดยสุกรของกรมปศุสัตว์ใช้ระบบมาตรฐานเดียวกัน การขึ้นทะเบียนสุกรนี้จะทำให้สามารถดำเนินการด้านต่างๆ ได้สะดวกรัดกุม ป้องกันปัญหาทุจริตภายในฟาร์มที่อาจจะเกิดขึ้นได้ภายหลัง

การขึ้นทะเบียนลูกสุกร

การขึ้นทะเบียนและการชั่งน้ำหนักลูกสุกรเป็นเรื่องสำคัญ ควรมีการปฏิบัติดังนี้

1. ให้ตัดเบอร์หู, ชั่งน้ำหนัก ขึ้นทะเบียนลูกสุกรให้เรียบร้อย หลังคลอด 1 วัน เพื่อจะได้ข้อมูลน้ำหนักลูกสุกรแรกเกิดที่ถูกต้องตามความเป็นจริง

2. ชั่งน้ำหนักเมื่อลูกสุกรอายุ 3 และ 4 สัปดาห์ บันทึกลงในทะเบียนฟาร์ม พร้อมทั้งบันทึกลงในฐานข้อมูลสุกร Pig Access และ e-Breeding

3. เมื่อลูกสุกรอายุ 4 สัปดาห์ แต่ขนาดตัวยังเล็กอยู่ ให้ชั่งน้ำหนักที่อายุ 4 สัปดาห์ แล้วให้ปล่อยลูกสุกรอยู่กับแม่ต่อไปได้สักระยะหนึ่งจึงหย่านม

4. การขึ้นทะเบียนลูกสุกร ให้ปฏิบัติตามแบบฟอร์มการขึ้นทะเบียนพร้อมทั้งบันทึกดังนี้

- จำนวนลูกสุกรแรกคลอดทั้งหมด

- จำนวนลูกสุกรคลอดมีชีวิต

- จำนวนลูกสุกรแรกคลอดทั้งหมด = ลูกสุกรคลอดมีชีวิต+ลูกสุกรตายเมื่อคลอด
+ ลูกสุกรตายในท้อง (ก่อนคลอดหรือมีมี)

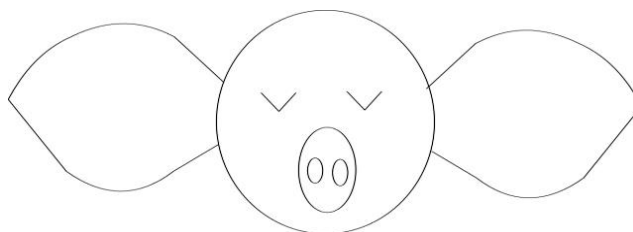
- ลูกสุกรพิการหรือลูกสุกรไม่แข็งแรงและคาดว่าจะตาย ให้อยู่ในดุลพินิจของผู้ทำทะเบียนว่าจะตัดเบอร์หูหรือไม่ แต่ต้องนับเป็นจำนวนลูกสุกรแรกคลอดทั้งหมด

- ลูกสุกรตายในท้องทั้งหมดให้ชั่งน้ำหนักและลงบันทึกในแบบฟอร์ม ระบุจำนวนตัวและน้ำหนักที่ชั่งได้

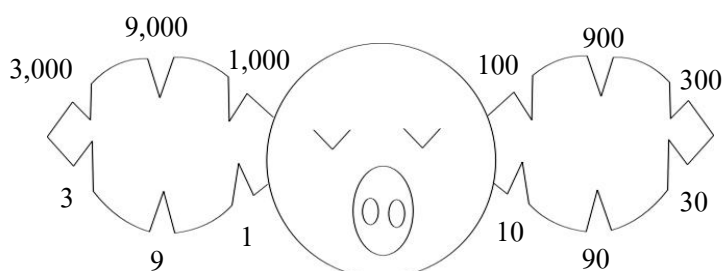
การตัดเบอร์หูและรหัสเบอร์หูสุกร

1. ให้ตัดเบอร์หูตามรหัส โดยใช้คีมตัดเบอร์หู ตัดใบหูลูกสุกรให้ขาดเป็นรอยแผลลึก ถ้าเป็นรอยแผลตื้นหรือเล็ก จะอ่านเบอร์ไม่ชัดเมื่อแผลหาย
2. ทาแผลตัดเบอร์หู ด้วยทิงเจอร์ไอโอดีนเพื่อฆ่าเชื้อโรค
3. กำหนดรหัสเบอร์หูตามรหัสของศูนย์วิจัยและบำรุงพันธุ์สัตว์

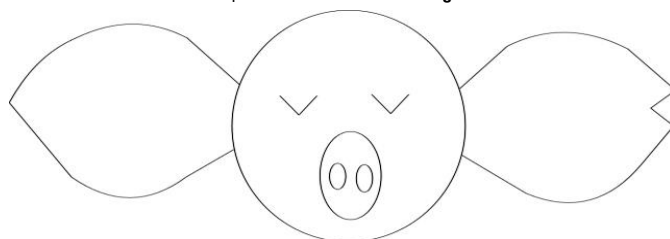
ซ้ายมือคนอ่าน
(หูขวาของสุกร)

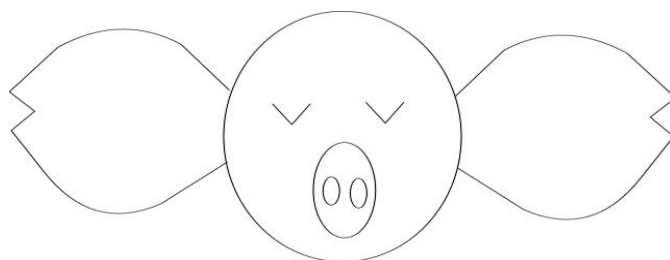
ขวามือคนอ่าน
(หูซ้ายของสุกร)

พันธุ์ LR ขลิบปลายหู 1 ข้าง

พันธุ์ LW ขลิบปลายหู 2 ข้าง

หมายเหตุ การขลิบปลายหู เป็นสัญลักษณ์ของพันธุ์แลนด์เรซและลาร์ไวท์ของศูนย์วิจัยและพัฒนาสุกร เนื่องจากสุกรทั้งสองพันธุ์มีสีขาเหมือนกัน ดูที่ใบหูปรกหรือหูตั้งอย่างเดียวจะแยกพันธุ์ยาก โดยพันธุ์อื่นๆ จะไม่ขลิบปลายหู

5. การจัดการคอกและโรงเรือน

การจัดการคอกและโรงเรือนเป็นพื้นฐานของการสุขภาพ โดยคอกและโรงเรือนต้องสะอาดแห้ง เหมาะแก่การเลี้ยงสุกรในระยะต่างๆ ซึ่งการจัดการคอกและโรงเรือนที่ดีมีประสิทธิภาพ จะลดปัญหาในด้านสุขภาพสัตว์ได้เป็นอย่างดี

คอกคลอด

1. เมื่อย้ายแม่สุกรและลูกออกไปแล้ว ให้ล้างคอกให้สะอาด ใช้แปรงขัดเศษขี้หมูที่ตกค้างอยู่ออกให้หมด ทำความสะอาดบริเวณกรงเหล็ก รางอาหาร รางดื่มน้ำยาฆ่าเชื้อโรค และโรยปูนขาวทิ้งไว้อย่างน้อย 7 วัน
2. ก่อนนำแม่สุกรเข้าคอกคลอด ให้ล้างปูนขาวออก และรางดื่มน้ำยาฆ่าเชื้อทิ้งไว้ 1 วัน
3. คอกคลอดควรเป็นคอกที่อบอุ่น อย่าให้มีลมโกรกมาก หากเป็นช่วงฤดูหนาวมีลมโกรก อากาศเย็นควรหาทางลดการโกรกของลม และเพิ่มความอบอุ่นในคอก
4. การล้างคอกควรระวังไม่ให้น้ำล้างคอกกระเด็นไปยังคอกที่ทำความสะอาดฆ่าเชื้อโรคแล้ว เพราะจะทำให้คอกนั้นมีการปนเปื้อนจากเชื้อโรคอีกครั้ง และส่งผลไปสู่แม่สุกรที่นำเข้ามาคลอด
5. หมั่นดูแลเก็บมูลแม่สุกรอย่างสม่ำเสมอ อย่าให้แม่หรือลูกสุกรนอนทับ เนื่องจากจะส่งผลต่อสุขภาพของแม่และลูกสุกร เช่น เต้านมอักเสบ มดลูกอักเสบ ท้องเสีย เป็นต้น

คอกอนุบาล

1. หลังจากนำสุกรอนุบาลออกไปแล้ว ให้ล้างคอกให้สะอาด ใช้แปรงขัดขี้หมูบริเวณพื้น และผนังคอกออกให้หมด รางดื่มน้ำยาฆ่าเชื้อโรค และโรยปูนขาวทิ้งไว้อย่างน้อย 7 วัน
2. ก่อนนำสุกรอนุบาลชุดใหม่ลงมา ให้ล้างปูนขาวออกให้หมด และรางดื่มน้ำยาฆ่าเชื้อทิ้งไว้ 1 วัน
3. คอกอนุบาลไม่ควรให้มีลมโกรก เพราะจะทำให้ลูกสุกรเจ็บป่วยได้ง่าย

คอกพ่อแม่พันธุ์ และคอกสุกรทดสอบพันธุ์

1. ล้างคอกพ่อแม่พันธุ์อย่างน้อยสัปดาห์ละสองครั้ง เพื่อลดความสกปรกที่เกิดจากมูลสุกร
2. ล้างใต้ถุนโรงเรือนอย่างน้อยสัปดาห์ละครั้ง เพื่อลดการสะสมของมูลสุกรใต้ถุนโรงเรือนซึ่งจะทำให้เกิดแก๊สแอมโมเนียที่ส่งผลต่อสุขภาพของสุกรบนโรงเรือน
3. กวาดพื้นคอกให้สะอาดจากมูลสุกรทุกวัน เพื่อไม่ให้เกิดการหมักหมม และส่งผลเสียต่อสุขภาพสุกร

6. การจัดการด้านสุขภาพสัตว์

การจัดการด้านสุขภาพสุกรเป็นส่วนที่สำคัญ เนื่องจากหากมีการจัดการที่ดีจะสามารถลดปัญหาต่างๆที่จะตามมาได้มากมาย แต่หากจัดการไม่ดี ก็อาจจะมีปัญหาต่างๆ ตามมามากมายเช่นเดียวกัน การจัดการด้านสุขภาพสัตว์จะมีความเกี่ยวข้องใกล้ชิดกับการสุขาภิบาล การป้องกันกำจัดโรค และการรักษาโรค ซึ่งควรจะเป็นประเด็นท้ายสุดที่จะดำเนินการ

การให้วัคซีนในสุกร

วัคซีนที่จำเป็นในฟาร์มสุกรของศูนย์วิจัยและบำรุงพันธุ์สัตว์ มี 2 ชนิด คือ

1. วัคซีนป้องกันโรคอหิวาต์สุกร เป็นวัคซีนเชื้อเป็น (เป็นวัคซีนชนิดแห้งเก็บไว้ในอุณหภูมิ 2 - 5 องศาเซลเซียส ช่องแช่เย็นปกติไม่ใช่ช่องแช่แข็ง) ก่อนใช้ผสมกับน้ำกลั่น 10 ซี.ซี. ฉีดเข้ากล้ามเนื้อตัวละ 1 ซี.ซี.

- ฉีดวัคซีนให้ลูกสุกรเมื่ออายุ 6 สัปดาห์ (น้ำหนักประมาณ 10 กิโลกรัม) วัคซีนมีความคุ้มโรคได้ประมาณ 6-12 เดือน
- ควรฉีดวัคซีนทุกๆ 6 เดือน ในสุกรพ่อแม่พันธุ์
- ห้ามฉีดวัคซีนกับสุกรอ่อนแอ หรือสัตว์ป่วย

2. วัคซีนป้องกันโรคปากและเท้าเปื่อยในสุกร เป็นวัคซีนเชื้อตาย เก็บไว้ในตู้เย็นช่องธรรมดา (2-5 องศาเซลเซียส) ปัจจุบันผลิตเป็นชนิด Trivalent (3 type รวมกัน O, A และ Asia I) บรรจุขวดละ 150 ซี.ซี. ฉีดเข้ากล้ามเนื้อ ตัวละ 2 ซี.ซี.

- ฉีดวัคซีนให้ลูกสุกรเมื่ออายุ 7 สัปดาห์ (น้ำหนักประมาณ 12 กิโลกรัม) วัคซีนมีความคุ้มโรคได้ประมาณ 4-6 เดือน
- ควรฉีดวัคซีนทุกๆ 6 เดือน ในสุกรพ่อแม่พันธุ์
- ห้ามฉีดวัคซีนกับสุกรที่อ่อนแอ หรือสัตว์ป่วย

โปรแกรมการให้วัคซีน

1. ในสุกรพ่อแม่พันธุ์

ให้ฉีดวัคซีนอหิวาต์สุกร และวัคซีนปากและเท้าเปื่อย ปีละ 2 ครั้ง โดยฉีดครั้งแรกในเดือนมิถุนายน ฉีดครั้งที่ 2 ในเดือนธันวาคม วัคซีนทั้งสองชนิดฉีดห่างกันประมาณ 7 วัน ให้ฉีดสุกรพ่อแม่พันธุ์ทุกตัว ยกเว้นแม่สุกรตั้งท้องก่อนคลอด 2 สัปดาห์ กลุ่มแม่สุกรตั้งท้องก่อนคลอด 2 สัปดาห์ ให้ถือปฏิบัติดังนี้

- 1.1 ฉีดวัคซีนอหิวาต์สุกรแก่แม่สุกรหลังคลอด 2 สัปดาห์ เข้ากล้ามเนื้อตัวละ 1 ซี.ซี.
- 1.2 ฉีดวัคซีนปากและเท้าเปื่อยแก่แม่สุกรหลังคลอด 3 สัปดาห์ เข้ากล้ามเนื้อตัวละ 2 ซี.ซี.

หมายเหตุ - ถ้ามีแม่สุกรจำนวนน้อยตัว เพื่อป้องกันข้อผิดพลาด ให้ฉีดวัคซีนแก่แม่สุกรทุกตัว ทั้งนี้รวมทั้งฉีดวัคซีนแม่สุกรตั้งท้องก่อนคลอด 2 สัปดาห์ด้วย

2. ในลูกสุกรและสุกรสาวทดแทน

- 2.1 ฉีดวัคซีนอหิวาต์สุกรแก่ลูกสุกรอายุ 6 สัปดาห์ เข้ากล้ามเนื้อตัวละ 1 ซี.ซี.
- 2.2 ฉีดวัคซีนปากและเท้าเปื่อยแก่ลูกสุกรอายุ 7 สัปดาห์ เข้ากล้ามเนื้อตัวละ 2 ซี.ซี.
- 2.3 สุกรขึ้นทดแทนพ่อแม่พันธุ์ ฉีดวัคซีนทั้งสองชนิดเมื่ออายุประมาณ 6 เดือน ห่างกัน 7 วัน

การแพ้วัคซีนและการแก้ไข

การแพ้วัคซีนเกิดขึ้นกับสัตว์ได้ทุกชนิดที่ได้รับสารหรือโปรตีนแปลกปลอมเข้าสู่ร่างกาย ทำให้ร่างกายมีปฏิกิริยาต่อต้านสารแปลกปลอมเหล่านั้น โดยจะหลั่งสารที่เรียกว่า Histamine ซึ่งมีคุณสมบัติทำให้เกิดการหดตัวของกล้ามเนื้อเรียบ และมีการขยายตัวของเส้นโลหิตฝอย ทำให้เกิดความดันโลหิตสูง อุณหภูมิของร่างกายจะสูง ประกอบกับการเกร็งตัวของกล้ามเนื้อหลอดลม ทำให้หายใจไม่สะดวก สัตว์จะแสดงอาการกระวนกระวาย หอบ, ล้ม และชักตายในที่สุด ในกรณีที่ลูกสุกรแพ้วัคซีน จะสังเกตได้โดยลูกสุกรจะน้ำลายฟูมปาก ตามลำตัวจะมีสีแดง หรือสีม่วงลำตัวเข้มขึ้น หายใจแรง, อาเจียน และชัก ถ้าแก้ไขไม่ทันอาจถึงตายได้

ลูกสุกรแพ้วัคซีนอาจจะมีสาเหตุจาก

1. ฉีดวัคซีนให้ลูกสุกรในขณะที่ลูกสุกรกินอาหารอิ่มใหม่ ๆ หรือ ฉีดในขณะที่อากาศร้อนจัด
2. สุกรพันธุ์แท้สายเลือดสูง เช่น แลนด์เรชบางสายพันธุ์ อาจจะแพ้วัคซีนได้

วิธีแก้ไขลูกสุกรแพ้วัคซีน

ฉีดยาแก้อาการแพ้คือ Adrenaline 1 มิลลิกรัม/ตัว (0.5-1.0 ซี.ซี./น้ำหนักตัว 20 กิโลกรัม) เข้ากล้ามเนื้อ หรือ ฉีด Anti-histamine เช่น คลอเฟนิลามีน ขนาด 0.5-1.0 มิลลิกรัม/น้ำหนักตัว 1 กิโลกรัม เข้ากล้ามเนื้อ (2-5 ซี.ซี./น้ำหนักตัว 20 กิโลกรัม)

ตัวอย่าง สุกรพันธุ์แลนด์เรช อายุ 7 สัปดาห์ (น้ำหนัก 10-20 กิโลกรัม) แพ้วัคซีนปากและเท้าเปื่อย อาการแพ้วัคซีนจะเกิดขึ้นหลังจากให้วัคซีน 2-10 นาที สุกรจะมีอาการน้ำลายฟูมปาก ตามลำตัวจะมีสีแดง, ม่วงคล้ำ, หายใจทางปาก, เกิดอาการชัก ถ้าแก้ไขไม่ทันลูกสุกรจะตาย การแก้ไขให้ฉีด Antihistamine เช่น คลอเฟนิลามีน ขนาด 2-5 ซี.ซี. เข้ากล้ามเนื้อ สุกรจะหายเป็นปกติภายใน 30 นาที

การเจาะเลือดตรวจโรค布鲁เซลโลซิส (Brucellosis)

ในสุกรพ่อแม่พันธุ์ให้เจาะเลือดตรวจโรค布鲁เซลโลซิส หรือแท้งติดต่อกันปีละครั้ง โดยดำเนินการในเดือนมกราคมของทุกๆ ปี ส่วนสุกรสาวและสุกรทดแทนให้เจาะเลือดตรวจโรค布鲁เซลโลซิสเมื่ออายุ 6-7 เดือน หรือก่อนผสมพันธุ์ 1 เดือน

การถ่ายพยาธิ

พยาธิแบ่งออกเป็นพยาธิภายนอก และพยาธิภายในดังนี้

ก. พยาธิภายนอก ที่พบเห็นในสุกร เช่น โรคขี้เรื้อนสุกร (Sarcoptic Mange), เหาสุนัข (Hog Lice), กลากเทียม (Pseudoringworm), โรคหนังกำพร้าอักเสบเยิ้ม (Exudative epidermitis) แต่ที่พบบ่อยและเป็นปัญหาคือโรคขี้เรื้อนสุกร

โรคขี้เรื้อนสุกร (Sarcoptic Mange)

มีสาเหตุจากไร้เรื้อน (Sarcoptes Mite) เป็นปรสิตรูปร่างกลมสีขาวแกมเทาขนาดความยาวประมาณ 0.5 มิลลิเมตร ซึ่งมองเห็นได้ยากด้วยตาเปล่า โรคขี้เรื้อนสุกรจะสังเกตจากพ่อแม่พันธุ์ได้ง่าย ผิวหนังจะเป็นสะเก็ดแผ่นหนาเป็นขุยตามบริเวณลำตัว ซอกใบหู ส่วนที่ขาและข้อเท้าจะพบเป็นขุยสะเก็ดแข็งเป็นแผ่นสีขาว หรือ เป็นขุยสะเก็ดสีดำ ลักษณะภายนอกจะคล้ายกับโรค Parakeratosis ซึ่งเป็นโรคขาดธาตุสังกะสีในอาหารของสุกร ถ้าจะให้ชัดเจนต้องนำตัวอย่างไปตรวจ ด้วยกล้องจุลทรรศน์ โดยการขูดเนื้อเยื่อผิวหนังหรือสะเก็ดจากช่องหูของสุกรพ่อแม่พันธุ์ไปทำการตรวจ

การป้องกันและรักษา

1. Ivermectin ชื่อการค้า เช่น ไอโวเม็ก เป็นยาฆ่าทั้งพยาธิภายนอกและภายในให้ฉีดไอโวเม็กในขนาด 1 ซี.ซี./น้ำหนัก 33 กิโลกรัมในสุกรรุ่น พ่อแม่พันธุ์ควรฉีดหลังจากครั้งแรก 14 วัน และฉีดครั้งที่สามห่างจากครั้งที่สอง 14 วัน ควรฉีดไอโวเม็กในแม่สุกรท้องเพราะอาจจะทำให้แท้งได้ หรือให้ฉีดในแม่สุกรหลังคลอด 3 สัปดาห์

2. Phosmet เป็นยาฆ่าแมลงที่ใช้ได้ผลดีในการรักษาขี้เรื้อนสุกร โดยใช้ในรูปเทราดไปบนผิวหนังบริเวณกลางหลัง กำจัดไร้เรื้อนได้ทั้งระยะเป็นไข่ถึงวัยเต็มตัว

3. ฟันด้วยยาฆ่าพยาธิภายนอก เช่น มาลาโรอน, อาซัลโทน, เียนโก้ 2 ครั้ง ห่างกัน 14 วัน ก่อนพ่นน้ำยาควรอาบน้ำสุกรให้สะอาดเสียก่อน

ข. พยาธิภายใน ที่พบในสุกรส่วนใหญ่ เป็นพยาธิตัวกลม ได้แก่ พยาธิไส้เดือน พยาธิเม็ดตุ่ม, พยาธิเส้นด้าย, พยาธิแส้ม้า และพยาธิปอด เป็นต้น

การป้องกันและรักษา

1. ฉีดไอโวเม็กขนาด 1 ซี.ซี./น้ำหนัก 33 กิโลกรัมในสุกรรุ่น พ่อแม่พันธุ์ ควรฉีดหลังจากครั้งแรก 14 วัน ไอโวเม็กควรฉีดในแม่สุกรตั้งท้อง

2. ยาถ่ายพยาธิที่ใช้ถ่ายพยาธิไส้เดือน ได้แก่

2.1 เปปเปอร์าซีน

2.2 ไพเรนเทลธาร์เตรท

2.3 ไฮโครมัยซินบี

โปรแกรมการให้ยาถ่ายพยาธิภายใน

1. ให้ยาถ่ายพยาธิครั้งแรกในลูกสุกรอายุประมาณ 2 เดือน สุกรพ่อแม่พันธุ์ควรให้ยาถ่ายพยาธิภายในทุกๆ 6 เดือน
2. ในแม่สุกรก่อนคลอด 7 วัน ควรถ่ายพยาธิด้วยยาถ่ายชนิดผสมอาหาร เช่น เปปเปอร์ซิน โดยคลุกกับอาหารหรือหลังจากคลอดลูกแล้วประมาณ 3 สัปดาห์ ให้ฉีดไอโวเม็ก

หมายเหตุ ในฝูงพ่อแม่พันธุ์ที่เลี้ยงบนพื้นคอกซีเมนต์ เป็นการตัดวงจรพยาธิภายในอยู่แล้ว หากตรวจพบพยาธิภายใน ก็ให้ทำการรักษาโดยการถ่ายพยาธิแม่สุกรจนแน่ใจว่าปลอดจากพยาธิภายใน และโอกาสที่พยาธิภายในจะติดต่อกับแม่สุกรไปยังลูกคณมีน้อย ดังนั้นจึงควรพิจารณาโปรแกรมการให้ยาถ่ายพยาธิภายใน อาจลดลงตามสภาพของพื้นที่ หรือพิจารณาถึงโปรแกรมการให้ยาถ่ายพยาธิ เมื่อตรวจอุจจาระพบไข่พยาธิ

ปัญหาแม่สุกรท้องเทียม (Pseudopregnancy)

แม่สุกรท้องเทียม หมายความว่าแม่สุกรได้รับการผสมพันธุ์ ผสมติดและตั้งท้องแล้ว แต่ไม่คลอดลูก อาจจะมีสาเหตุเนื่องมาจาก

1. ลูกหรือตัวอ่อนตาย ตัวอ่อนถูกดูดซึมสลายตัว โดยที่ Corpus Luteum (CL) ยังไม่สลายตัว เมื่อครบกำหนดคลอดแม่สุกรจะไม่คลอด และไม่พบการเป็นสัดในระหว่างการตั้งท้องเทียม
2. ระบบ Hormone ผิดปกติหรือมีการติดเชื้อ

การแก้ไข

1. ตรวจท้องแม่สุกรหลังผสมพันธุ์แล้ว 35 วัน (ผ่านรอบการเป็นสัดที่ 1) และหลังผสมพันธุ์ 60 วัน (ผ่านรอบการเป็นสัดที่ 2)
2. เมื่อแน่ใจว่าแม่สุกรไม่ท้อง ให้ฉีดด้วยลูทาไลต์ 2 ซี.ซี. (Prostaglandin F_{2α}) เข้ากล้ามเนื้อ เพื่อช่วยทำให้ CL สลายตัว ระดับฮอร์โมน Progesterone จะลดลงสู่ปกติ แล้วสุกรจะแสดงอาการเป็นสัดให้เห็น ตลอดจนมีการตกของไข่ (Ovulation) เกิดขึ้น หากฉีดลูทาไลต์ในแม่สุกรตั้งท้อง (ไม่แน่ใจว่าท้องเทียมหรือไม่) จะทำให้แม่สุกรแท้งได้
3. หากไม่แน่ใจว่าแม่สุกรท้องหรือไม่ให้ฉีดฮอร์โมน PG600 ซึ่งสามารถใช้ในการตรวจการตั้งท้องแม่สุกร สุกรที่ตั้งท้องจะไม่แสดงอาการเป็นสัด แต่สุกรที่ไม่ตั้งท้องอาจจะแสดงอาการเป็นสัด ให้ทำการผสมพันธุ์เมื่อสุกรแสดงอาการเป็นสัด

ปัญหาสุกรถ่ายเป็นเลือด

อาจจะมีสาเหตุเกิดจากโรค

1. โรคบิดมูกเลือด (Swine dysentery) เกิดจากเชื้อ *Treponema*
2. โรคพีไอเอ คอมเพล็กซ์ (PIA complex) เกิดจากเชื้อในกลุ่ม *Campylobacter spp.*

เนื่องจากหลายฟาร์มพบปัญหาสุกรพ่อแม่พันธุ์ทดแทน, สุกรรุ่นถ่ายเป็นเลือด และจะตายอย่างรวดเร็วภายใน 1-2 วัน ถ้าจะให้ทราบถึงสาเหตุแท้จริงว่าเป็นโรคอะไรต้องส่งตัวอย่างไปตรวจ ในที่นี้จะกล่าวโดยรวม ซึ่งดูจากอาการภายนอกจะพบคล้าย ๆ กัน คือ สุกรป่วยถ่ายอุจจาระเหลวมีมูกเลือดปน มีกลิ่นเหม็นคาว มีเศษเนื้อตายเยื่อเมือกของลำไส้ใหญ่ เยื่อเมือกของลำไส้เล็กปนออกมากับอุจจาระ เนื่องจากลำไส้ใหญ่และลำไส้เล็กหรือกระเพาะอาหารมีอาการอักเสบอย่างรุนแรง สุกรจะตายเนื่องจากสูญเสียเลือดจากวิธีการภายในลำไส้หรือกระเพาะอาหาร หรือตายเนื่องจากสูญเสียสารน้ำและเกลือแร่ภายในร่างกาย รวมทั้งการสูญเสียสมดุลกรด-ด่าง (acid - base balance) ของร่างกาย

การรักษา - ให้อยู่ในดุลพินิจของสัตวแพทย์

การทดสอบสมรรถภาพสุกร

การทดสอบสมรรถภาพสุกร เพื่อให้ทราบถึงความสามารถในด้านลักษณะทางเศรษฐกิจหรือสมรรถภาพการผลิตของสุกรแต่ละตัว เพื่อใช้ประกอบในการคัดเลือกและปรับปรุงพันธุ์ ซึ่งผลการทดสอบสมรรถภาพจะถูกนำมาใช้คัดเลือกสุกรเพื่อขึ้นทดแทนเป็นสุกรพ่อแม่พันธุ์ หรือคัดเลือกสุกรเพื่อใช้ในการพัฒนาพันธุ์ต่อไป

1. การคัดเลือกสุกรเข้าทดสอบสมรรถภาพ ควรพิจารณาดังนี้

1.1 ตรงตามพันธุ์และสายพันธุ์ที่ต้องการ ตรงตามลักษณะประจำพันธุ์ กรณีที่เป็นการสร้างสายพันธุ์ใหม่ สุกรที่ใช้ในการทดสอบสมรรถภาพต้องเกิดจากพ่อ-แม่พันธุ์ในชั่วอายุเดียวกัน เช่น G1xG1 หรือ G2xG2

1.2 อายุสุกรในการคัดเลือก ต้องไม่น้อยกว่า 7 สัปดาห์

1.3 ในการคัดเลือกสุกรสายแม่พันธุ์ ให้คัดจากครอกที่หย่านมไม่น้อยกว่า 8 ตัว/ครอก

1.4 จำนวนที่คัดเลือกโดยทั่วไป ครอกละ เพศผู้ 2 ตัว เพศเมีย 2 ตัว ขึ้นกับวัตถุประสงค์

1.5 คัดเลือกสุกรที่มีความสมบูรณ์ที่สุดในครอก โดยพิจารณาถึงลักษณะรูปร่างภายนอก อวัยวะครบและสมบูรณ์ ขาแข็งแรง ไม่โค้งงอ กีบเสมอกัน อวัยวะเพศเมียไม่ร้อนและเล็กเกินไป เพศผู้อัณฑะต้องใหญ่สมดุลกัน ถุงหุ้มปลายลิ้งค์ไม่บวมใหญ่

1.6 สุกรที่คัดเข้าทดสอบต้องมีเต้านมที่สมบูรณ์และไม่ต่ำกว่า 14 เต้า (7 คู่) ยกเว้นในสุกรสายพ่อพันธุ์ต้องไม่ต่ำกว่า 12 เต้า (6 คู่) ในเพศผู้ต้องไม่เป็นไส้เลื่อน ไม่มีความพิการ

2. การเตรียมสุกรก่อนเข้าทดสอบสมรรถภาพ

2.1 ทำการถ่ายพยาธิ และทำวัคซีนอหิวาต์สุกร

2.2 ทำความสะอาดคอกที่จะใช้ในการทดสอบและราดด้วยน้ำยาฆ่าเชื้อ เตรียมที่ให้น้ำและรางอาหารให้พร้อม

2.3 ย้ายสุกรเข้าเตรียมที่คอกทดสอบเมื่อน้ำหนักไม่เกิน 25 กิโลกรัม เพื่อให้สุกรปรับตัว เขียนรายละเอียดเกี่ยวกับตัวสุกร เช่น คอกที่, เบอร์, วันเดือนปีเกิด, เบอร์พ่อ-แม่, สายพันธุ์, ชั่วอายุที่ ลงในบัตรหน้าคอก

2.4 เปลี่ยนสถานะสุกรในโปรแกรม Pig Access จาก Grower เป็น Testing

3. ขั้นตอนการทดสอบสมรรถภาพ

3.1 เริ่มทดสอบสมรรถภาพสุกรเมื่อน้ำหนัก 30 กิโลกรัม (28-32 กิโลกรัม)

3.2 ให้อาหารที่มีคุณภาพดี โปรตีน 18%, พลังงาน 3,200 กิโลแคลอรี, เยื่อใย 8%, ไลซีน 1.2%, เมทไธโอนีนและซีสตีล 0.8%, แคลเซียม 0.9%, ฟอสฟอรัส 0.5%

3.3 ให้สุกรกินอาหารเต็มที่ (วันละประมาณ 3 มื้อ คือในช่วงเช้า, ก่อนเที่ยงและในช่วงบ่าย ก่อนเลิกงาน โดยผู้ปฏิบัติงานจะต้องคอยสังเกตว่าสุกรตัวใดกินอาหารหมดหรือไม่หมด ถ้าหมดแล้วต้องรีบเติมอาหารลงในรางทันที การให้อาหารแต่ละครั้งไม่ควรให้ในปริมาณที่มากเกินไปเพราะจะทำให้มีอาหารเหลือตกค้างอยู่ในราง หรือให้น้อยเกินไปเพราะจะทำให้สุกรได้กินอาหารไม่เต็มที่ ถ้าอาหารที่เหลืออยู่ในรางเปียกและอันอาจเกิดจากการที่สุกรปัสสาวะหรืออุจจาระลงในรางอาหาร ให้ทำการตักอาหารนั้นขึ้นมา ชั่งน้ำหนักก่อนแล้วทิ้งไป ทำความสะอาดรางแล้วจึงค่อยตักอาหารให้สุกรใหม่) ทำการบันทึกปริมาณอาหารที่ให้สุกรกินและอาหารที่เหลือทุกครั้ง

3.4 ชั่งน้ำหนักสุกรทุกๆ 21 วัน (3 สัปดาห์) บันทึกข้อมูลน้ำหนักที่ชั่งได้ลงในแบบฟอร์มสุกรทดสอบสมรรถภาพ (ให้ตักอาหารออกจากรางก่อนกำหนดชั่งน้ำหนักในเวลาประมาณ 15.30 น. ก่อนวันชั่งน้ำหนัก และทำการชั่งน้ำหนักสุกรในเวลาเช้าของวันรุ่งขึ้น จากนั้นจึงทำการให้อาหารแก่สุกรที่ผ่านการชั่งน้ำหนักเสร็จเรียบร้อยแล้ว)

3.5 ให้การดูแลทั่วไป การทำความสะอาดคอกสุกร การรักษาทางสัตวแพทย์

3.6 สิ้นสุดการทดสอบสมรรถภาพเมื่อสุกรมีน้ำหนัก 90 กิโลกรัม

3.7 บันทึกวันที่ชั่งน้ำหนัก และน้ำหนักอาหารที่สุกรกินทั้งหมด

3.8 วัดความหนาไขมันสันหลังของสุกรที่สิ้นสุดการทดสอบ และวัดความยาวลำตัว ความยาวรอบอก และความสูงของสุกร ดำเนินการวัดภายใน 7 วัน หลังจากสิ้นสุดการทดสอบ

3.9 คำนวณหาอัตราการเจริญเติบโตต่อวัน (ADG) โดยคิดจากน้ำหนักสุกรที่เพิ่มขึ้น (น้ำหนักที่เพิ่มขึ้นจากวันที่เริ่มต้นทดสอบถึงวันที่สิ้นสุดการทดสอบ) หารด้วยจำนวนวันที่ทำการทดสอบ

$$ADG = \frac{\text{น้ำหนักสุกรที่เพิ่มขึ้น}}{\text{จำนวนวันที่ทดสอบ}}$$

3.10 คำนวณหาประสิทธิภาพการใช้อาหารในระหว่างการทดสอบสมรรถภาพ (FCR) โดยคิดจาก ปริมาณอาหารสุทธิที่สุกรกินทั้งหมดหารด้วยน้ำหนักสุกรที่เพิ่มขึ้น

$$FCR = \frac{\text{ปริมาณอาหารที่สุกรกิน}}{\text{น้ำหนักสุกรที่เพิ่มขึ้น}}$$

3.11 คำนวณหาอายุจากเกิดถึงน้ำหนัก 90 กิโลกรัม ว่าใช้เวลาเท่าใด โดยนับจากวันที่เกิดถึงวันสุดท้ายที่จับทดสอบ ในกรณีที่จับทดสอบมีน้ำหนักไม่ถึง 90 กิโลกรัม (อนุโลมให้จับทดสอบได้ที่น้ำหนักตั้งแต่ 88 กิโลกรัมขึ้นไป) ให้คิดดังนี้ คำนวณว่าเหลือน้ำหนักอีกเท่าใดจึงจะถึง 90 กิโลกรัม แล้วหารด้วย ADG ได้ค่าเท่าใดนำไปบวกเพิ่มกับจำนวนวันที่นับได้ถึงวันจับทดสอบ จึงจะเป็นอายุที่น้ำหนัก 90 กิโลกรัมที่ถูกต้อง ในกรณีที่น้ำหนักจับทดสอบเกินกว่า 90 กิโลกรัมก็เช่นกัน ให้คำนวณว่าน้ำหนักเกินกว่า 90 กิโลกรัมไปเท่าใด แล้วหารด้วย ADG ได้ค่าเท่าใดนำไปลบออกจากจำนวนวันที่นับได้ถึงวันจับทดสอบ

3.12 คำนวณหาปริมาณอาหารที่สุกรกิน/วัน/ตัว โดยคิดจากปริมาณอาหารที่สุกรกินทั้งหมด ระหว่างการทดสอบ หาค่าด้วยจำนวนวันที่ใช้ในการทดสอบทั้งหมด

$$\text{Feed Intake} = \frac{\text{อาหารที่สุกรกินทั้งหมด}}{\text{จำนวนวันที่ทดสอบ}}$$

3.13 บันทึกข้อมูลต่างๆลงในแบบฟอร์มและฐานข้อมูล Pig Access ให้เปลี่ยนสถานะสุกร จาก Testing เป็น Tested

4. การวัดความหนาไขมันสันหลัง

4.1 เหตุผลในการวัดความหนาไขมันสันหลัง

- 1) เมื่อต้องการทราบคุณภาพซากสุกร ถ้าไขมันบางแสดงว่ามีเนื้อแดงมาก
- 2) เป็นการทำนายหรือประมาณค่าเนื้อแดงของสุกร โดยไม่ต้องชำสุกร

4.2 เครื่องมือและอุปกรณ์

- 1) ลวดมัดปากสุกรด้ามสั้น หรือเชือกผูกปาก
- 2) ด้ามมีดผ่าตัด และใบมีดผ่าตัด
- 3) ไม้บรรทัดเหล็กวัดไขมันสันหลัง
- 4) ทิงเจอร์ไอโอดีน, สำลี
- 5) เครื่องอัลตราโซนิก เครื่อง Renco
- 6) เครื่องอัลตราโซนิก เครื่อง Scan
- 7) น้ำมันพืช
- 8) ปากกาเมจิก
- 9) สายวัดเทป

หมายเหตุ ข้อ 1-4 ใช้วัดความหนาไขมันโดยการใช้น้ำมันทา

4.3 วิธีการวัดไขมันสันหลัง

การวัดไขมันสันหลัง จะวัดเมื่อสุกรสิ้นสุดการทดสอบสมรรถภาพ ที่น้ำหนัก 90 กิโลกรัม และทำการวัดภายใน 7 วันหลังจากสิ้นสุดการทดสอบ และควรวัดพร้อมไปกับความยาวลำตัวและอื่นๆ ด้วยการหาตำแหน่งที่จะวัดไขมัน กระทำได้ดังนี้

1) หาตำแหน่งซี่โครงคู่สุดท้าย หาได้จากใช้ปลายนิ้วมือกดบริเวณช่องท้อง ห่างจากแกนหลังไปทางพื้นท้องประมาณ 9 นิ้ว จะเป็นจุดที่ซี่โครงคู่สุดท้ายพองโค้งไปด้านสะโพกมากที่สุด แล้วลากเส้นไปยังแนวแกนหลัง และขยับไปด้านหัวสุกรประมาณ 1 นิ้ว นั่นคือจุดซี่โครงคู่สุดท้าย ใช้ปากกาเมจิกแต้มจุดไว้

P1 ของซี่โครงคู่สุดท้าย = ห่างจากแกนหลัง 1.8 นิ้ว = 4.5 ซม. (ใช้ปากกาเมจิกแต้มจุด P1 ไว้)

P2 ของซี่โครงคู่สุดท้าย = ห่างจากแกนหลัง 2.6 นิ้ว = 6.5 ซม. (ใช้ปากกาเมจิกแต้มจุด P2 ไว้)

2) หาดำแหน่งโคนสะโพก วางฝ่ามือทาบบที่บริเวณแกนหลังของโคนสะโพก เพื่อหาปุ่มกระดูกที่โคนสะโพก โดยใช้หัวนิ้วโป้งกดหาปุ่มกระดูก ปกติปุ่มกระดูกจะห่างจากแกนหลังประมาณ 4-5 นิ้ว เมื่อพบปุ่มกระดูกแล้ว ให้หาจุดด้านหน้าสุดของปุ่มกระดูก (ไปทางด้านหัวของสุกร) แล้วลากเส้นไปยังแกนหลัง ใช้ปากกาเมจิกแต้มไว้ นั่นคือตำแหน่งโคนสะโพก (จุดโคนสะโพกจะห่างจากโคนหางประมาณ 9-10 นิ้ว ในสุกรขนาดน้ำหนัก 90 กิโลกรัม โดยจุดนี้จะเป็นจุดที่ใกล้เคียงกับรอยต่อระหว่างกระดูกสันหลังและกระดูกสะโพก) ซึ่งจะวัดความหนาไขมันที่จุด P1 ของโคนสะโพก

P1ของตำแหน่งโคนสะโพก = ห่างจากแกนสันหลัง 1.8 นิ้ว = 4.5 ซม.(ใช้ปากกาเมจิกแต้มจุดไว้)

3) หาดำแหน่งซี่โครงคู่ที่ 10-11 หาได้จากลากเส้นจากแนวซอกขาหน้าขึ้นไปยังแกนหลัง จุดนี้จะเป็นซี่โครงคู่ที่ 5 แล้วหาจุดกึ่งกลางระหว่างซี่โครงคู่ที่ 5 กับจุดซี่โครงคู่สุดท้าย นั่นคือตำแหน่งซี่โครงคู่ที่ 11-12

P2 ของซี่โครงคู่สุดท้าย = ห่างจากแกนหลัง 2.6 นิ้ว = 6.5 เซนติเมตร

(ในจุดนี้จะต้องวัดความหนาไขมันสันหลังและความลึกของเนื้อสัน ใช้ปากกาเมจิกแต้มจุดไว้)

เมื่อได้จุดที่จะวัดไขมันสันหลังทั้ง 4 ตำแหน่ง รายละเอียดดังนี้

ตำแหน่งที่ 1 - ซี่โครงคู่สุดท้าย P1 (ห่างจากแกนหลัง 1.8 นิ้ว = 4.5 เซนติเมตร)

ตำแหน่งที่ 2 - ซี่โครงคู่สุดท้าย P2 (ห่างจากแกนหลัง 2.6 นิ้ว = 6.5 เซนติเมตร)

ตำแหน่งที่ 3 - โคนสะโพก P1 (ห่างจากแกนสันหลัง 1.8 นิ้ว = 4.5 เซนติเมตร)

ตำแหน่งที่ 4 - ซี่โครงคู่ที่ 10-11 P2 (ห่างจากแกนหลัง 2.6 นิ้ว = 6.5 เซนติเมตร)

4.4 การใช้เครื่อง Renco วัดความหนาไขมันสันหลัง

1. ใช้น้ำมันพืชทาบริเวณจุดที่จะวัดให้เปียกชื้น แล้วใช้หัวโพรบแตะตรงจุดที่จะวัด ปรับปุ่มเครื่องวัดไขมันสันหลังยี่ห้อ Renco ไปที่ B.F. อ่านค่าที่ได้แล้วบันทึกไว้ (ข้อแนะนำ ควรจะโกนขนบริเวณผิวหนังก่อนที่จะทำการวัดด้วยเครื่อง Renco ซึ่งจะอ่านค่าได้แม่นยำกว่า)

2. การวัดความลึกของเนื้อสัน จะวัดที่ตำแหน่งซี่โครงคู่ที่ 10-11, P2 ห่างจากแกนสันหลัง 2.6 นิ้ว หรือ 6.5 ซม. ซึ่งจะวัดจุดเดียวกันกับตำแหน่งความหนาไขมันสันหลังซี่โครงคู่ที่ 10 ถึง 11, (P2)

- การวัดความหนาไขมันสันหลัง ให้ปรับปุ่มของเครื่อง Renco ไปที่ B.F. อ่านค่าที่ได้ แล้วลงบันทึกไว้ เช่น ได้ค่า 18 มิลลิเมตร หรือ 1.8 เซนติเมตร (อ่านค่าตัวเลขจากแนวด้านล่าง)

- การวัดความลึกของเนื้อสันซี่โครงคู่ที่ 10-11, P2 ให้ปรับปุ่มเครื่อง Renco ไปที่ L จะอ่านค่าตัวเลขจากแนวด้านบน (ช่องละ 4 มิลลิเมตร) อ่านค่าที่ได้ แล้วลงบันทึกไว้ เช่น ได้ค่า 68 มิลลิเมตร หรือ 6.8 เซนติเมตร

ค่า 6.8 เซนติเมตร คือค่าความลึกรวมจากชั้นผิวหนัง ชั้นความหนาไขมันและความลึกของเนื้อสัน ดังนั้นค่าความลึกเนื้อสัน จึงต้องลบด้วยค่าความหนาไขมันสันหลังที่วัดได้ก่อนหน้านี้ ($6.8 - 1.8 = 5.0$) ความลึกเนื้อสันจึงเท่ากับ 5.0 เซนติเมตร หรือ 50 มิลลิเมตร (ความลึกของเนื้อสัน 1 เซนติเมตร จะเท่ากับพื้นที่หน้าตัดเนื้อสัน 1 ตารางนิ้ว หรือคูณด้วย 6.35 จะเท่ากับพื้นที่หน้าตัดเนื้อสันเป็นตารางเซนติเมตร)

หมายเหตุ การทำงานของเครื่อง Renco อาศัยคลื่นเสียงสะท้อนจากชั้นต่างๆของไขมันและเนื้อสัน เนื่องจากคลื่นเมื่อผ่านตัวกลางต่างๆ กัน เช่น เมื่อผ่านชั้นไขมัน เนื้อสัน ฯลฯ ความเร็วของคลื่นจะแตกต่างกัน ทำให้เราสามารถวัดระยะทางหรือความลึกได้จากเวลาที่คลื่นสะท้อนกลับ และสามารถอ่านค่าที่วัดได้จากสเกลที่ขึ้นๆลงๆ ที่ปรากฏเป็นคลื่นภาพบนจอ ในทำนองเดียวกันกับการใช้เครื่อง Scan ก็อาศัยการทำงานของคลื่นเสียงสะท้อนจากชั้นต่างๆ ของไขมัน และเนื้อสันที่แตกต่างกันสะท้อนกลับมาเป็นรูปภาพของชั้นผิวหนัง, ชั้นไขมัน และชั้นของกล้ามเนื้อ ซึ่งภาพที่เห็นบนจอคล้ายกับภาพจริงของชั้นไขมันสันหลังและเนื้อสันของสุกรตัวนั้น

ความหนาไขมันสันหลังเฉลี่ยได้จาก ตำแหน่งที่ 1 (P1 ของซี่โครงคู่สุดท้าย)+ ตำแหน่งที่ 3 (P1 ของโคนสะโพก)หารด้วย 2 เช่น ตำแหน่งที่ 1 วัดได้ 14 มิลลิเมตรและตำแหน่งที่ 3 วัดได้ 16 มิลลิเมตร

$$\text{ความหนาไขมันสัน} = \frac{14 + 16}{2} = 30 = 15 \text{ มิลลิเมตร หรือ } 1.5 \text{ เซนติเมตร}$$

$$\frac{2}{2}$$

4.5 การใช้ไม้บรรทัดเหล็กวัดไขมันสันหลัง

1. โกงขนด้วยใบมีดบริเวณตำแหน่งที่จะวัดขนาดประมาณ 1-2 ตารางเซนติเมตร (ตำแหน่งที่ 1-4 ตามรายละเอียดข้างบน)

2. เช็ดบริเวณที่จะวัดด้วยทิชชูหรือแอลกอฮอล์

3. ใช้มีดผ่าตัด เจาะลงไปให้ตั้งฉากกับแนวยาวของลำตัวสุกร เปิดแผลพอสมควร (การจับใบมีดใช้หัวนิ้วโป้ง และนิ้วชี้ประกบที่ใบมีด ปล่อยส่วนปลายมีดไว้เลยจากปลายหัวนิ้วโป้ง และนิ้วชี้ประมาณ 0.5 นิ้ว)

4. ใช้ไม้บรรทัดเหล็กกดลงตรงรอยแผลให้ตั้งฉากกับแนวยาวของลำตัวสุกรแล้ว กดไม้บรรทัดลง ไม้บรรทัดเหล็กจะทะลุผ่านชั้นไขมันเมื่อถึงชั้นเนื้อจะรู้สึกหนักมือ และไม่สามารถผ่านลงไปได้อีกจึงหยุด แล้วรูดที่ล้อคไม้บรรทัด (สำหรับเลื่อนขึ้นลง เพื่ออ่านตัวเลข) ให้ตะเข็บผิวหนังของสุกรเป็นแนวเดียวกันกับระดับผิวหนัง

5. อ่านค่าความหนาไขมันสันหลังสุกร ค่าที่วัดได้จะเป็นนิ้ว ถ้าจะแปลงเป็นเซนติเมตร ให้คูณด้วย 2.54 หรือแปลงเป็นมิลลิเมตร ให้คูณด้วย 25.4 เช่น วัดความหนาไขมันได้ 0.6 นิ้ว

$$0.6 \text{ นิ้ว} \times 2.54 = 1.52 \text{ เซนติเมตร}$$

$$0.6 \text{ นิ้ว} \times 25.4 = 15.2 \text{ มิลลิเมตร}$$

6. ดึงไม้บรรทัดออก ใส่แผลด้วยทิชชูหรือแอลกอฮอล์

7. หลังจากวัดไขมันสันหลังเสร็จแล้ว ล้างเครื่องมือให้สะอาด

8. ความหนาไขมันสันหลังเฉลี่ย ได้จากตำแหน่งที่ 1 (P1 ของซี่โครงสุดท้าย) + ตำแหน่งที่ 3 (P1 ของโคนสะโพก)หารด้วย 2 เช่น ตำแหน่งที่ 1 วัดได้ = 0.6 นิ้ว, ตำแหน่งที่ 3 วัดได้ = 0.8 นิ้ว

$$\text{ไขมันสันหลังเฉลี่ย} = \frac{0.6 + 0.8}{2} = 1.4 = 0.70 \text{ นิ้ว}$$

$$\frac{2}{2}$$

$$0.7 \text{ นิ้ว} \times 2.54 = 1.78 \text{ เซนติเมตร หรือ } 17.8 \text{ มิลลิเมตร}$$

5. การวัดความยาวลำตัว ความยาวรอบอกและความสูงของสุกร โดยมีวัตถุประสงค์ ดังนี้

- 1) เมื่อต้องการทราบความยาวลำตัวของสุกร สุกรที่มีลำตัวยาวจะมีก้อนเนื้อสันยาวกว่าสุกรที่มีลำตัวสั้น
- 2) เมื่อหาความยาวรอบอก ในขณะที่สุกรยืนนิ่งปกติ (ไม่หายใจเข้า-ออก) สุกรที่ช่วงหน้าอกใหญ่จะมีระบบการหายใจที่ดีและจะมีเนื้อแดงที่ส่วนไหล่มากกว่าสุกรรอบอกเล็ก แต่ทั้งนี้ความยาวลำตัวและความยาวรอบอกควรมีความสัมพันธ์กัน
- 3) เพื่อหาความสูงของสุกร สุกรควรสูงปานกลาง สุกรที่สูงเกินไปนั้นขาจะไม่แข็งแรง การทรงตัวจะไม่ดี ส่วนสุกรเพศผู้ที่เตี้ยมาก เมื่อเป็นพ่อพันธุ์จะมีปัญหาในการขึ้นทับตัวเมีย

เครื่องมือและอุปกรณ์

- 1) ลวดมัดปากสุกรด้ามสั้นหรือเชือกมะนิลาผูกปาก
- 2) เทปสายวัด

วิธีการวัด

- 1) วัดความยาวลำตัวพร้อมกันกับวัดความหนาไขมันสันหลัง
 - 1.1) ใช้เชือกมะนิลาผูกปากหรือใช้ลวดผูกปากสุกรให้ยืนนิ่ง ให้ส่วนหัวขนานกับพื้นคอกหรือเลยหัวขึ้นเล็กน้อย จัดคอกหน้าให้เสมอกัน ถ้าสุกรเงยหัวขึ้นสูง ความยาวลำตัวสุกรจะสั้น ถ้าสุกรก้มหัวลงต่ำมาก ความยาวลำตัวจะยาว อาจมีความแตกต่างกัน 3-5 เซนติเมตร ดังนั้นควรผูกปากสุกรให้ระดับหัวสุกรขนานกับพื้นคอกหรือเลยหัวขึ้นเล็กน้อยเหมือนกันทุกๆตัว เพื่อลดความคลาดเคลื่อน
 - 1.2) หาดำแหน่งกึ่งกลางโคนหู ตำแหน่งจุดรอยต่อระหว่างหัวกับกระดูกคอและหาจุดกึ่งกลางของจุดรอยต่อ แล้วใช้ปากกาเมจิกแต้มไว้
 - 1.3) หาดำแหน่งโคนหาง โดยจับหางยกมอด้านหัวสุกร ใช้ปากกาเมจิกแต้มจุดที่โคนหาง (รอยต่อระหว่างโคนหางกับโคนสะโพก)
 - 1.4) หาดำแหน่งซี่โครงซี่แรก เมื่อสุกรยืนตรงนิ่ง ขาคู่หน้าเสมอกันจะสังเกตที่ร่องกระดูกของโคนขาหน้า (ขาหน้าด้านหัวสุกร) แล้วลากเส้นขึ้นไปหาจุดแกนหลัง แล้วใช้ปากกาเมจิกแต้มจุดไว้ นั่นคือตำแหน่งซี่โครงซี่แรก
 - 1.5) หาดำแหน่งซี่โครงคู่สุดท้าย โดยหาได้จากใช้ปลายนิ้วกดบริเวณช่องท้องห่างจากแกนหลังไปทางพื้นท้องประมาณ 9 นิ้ว จะเป็นจุดที่กระดูกซี่โครงสุดท้ายพองโค้งไปด้านสะโพกมากที่สุด แล้วลากเส้นไปยังแนวแกนสันหลัง ขยับไปทางหัวสุกรประมาณ 1 นิ้ว นั่นคือตำแหน่งซี่โครงคู่สุดท้าย แล้วใช้ปากกาเมจิกแต้มไว้
- เมื่อได้ตำแหน่งต่างๆ และใช้ปากกาเมจิกแต้มไว้เรียบร้อยแล้ว ใช้สายวัดเทปหาวัดจุดต่างๆ อ่านค่าตัวเลขบนสายวัดเทป โดยอ่านขีดท้ายตัวเลขของสายวัดเทป

การวัดความยาวลำตัวสุกร วัด 3 ตำแหน่งดังนี้

L1 = ความยาวลำตัว จากกึ่งกลางโคนหูถึงโคนหาง

L2 = ความยาวลำตัว จากซี่โครงซี่แรก (กึ่งกลางขาหน้า) ถึงโคนหาง

L3 = ความยาวลำตัว จากซี่โครงซี่แรก (กึ่งกลางขาหน้า) ถึงซี่โครงคู่สุดท้าย

ความยาวลำตัวอ่านค่าเป็นเซนติเมตร

2) ความยาวรอบอก

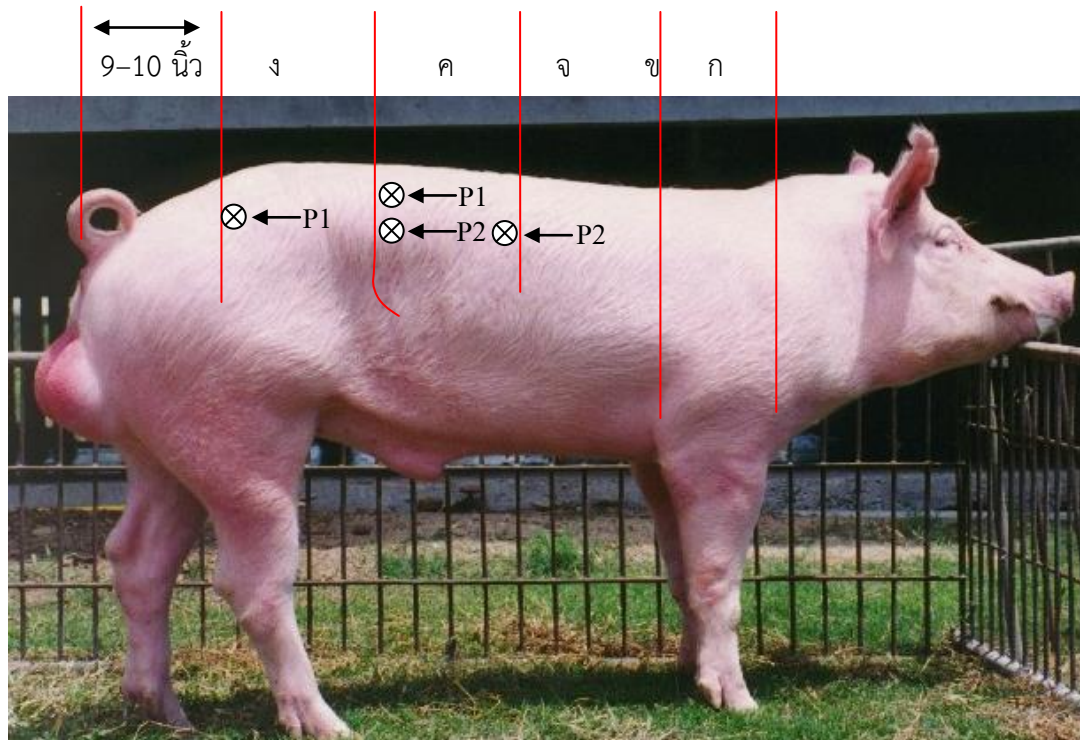
ใช้สายวัดเทปวัดที่ซอกขาหน้า (ซอกรักแร้ขาหน้า) นั่นคือตำแหน่งรอบอกของสุกร อ่านค่าขณะที่สุกรหยุดนิ่ง (ไม่หายใจเข้าและไม่หายใจออก, การหายใจเข้าและหายใจออก ตัวเลขจะแตกต่างกันประมาณ 2-4 เซนติเมตร เมื่อหายใจเข้าจะมีค่ามากกว่า) วัดค่าเป็นเซนติเมตร

3) ความสูง

ใช้สายวัดเทปวัดที่กึ่งกลางขาหน้า จากพื้นคอกขึ้นมายังไหล่ของสุกร ตำแหน่งที่ไหล่ใช้ไม้บรรทัดทาบจากไหล่ไปตั้งฉากกับแนวตั้งจากพื้นขึ้นไป ตำแหน่งนั้นคือความสูงของสุกร วัดค่าเป็นเซนติเมตร โดยปกติแล้วสุกรขนาดน้ำหนักตัว 90 กิโลกรัม จะสูงระหว่าง 60-65 เซนติเมตร

ภาพแสดงตำแหน่งการวัดความหนาไขมันสันหลัง (มุมมองจากด้านข้างลำตัว)

- ก. ตำแหน่งซี่โครงคู่ที่ 1 (ร่องกระดูกขาหน้าสุกร)
- ข. ตำแหน่งซี่โครงคู่ที่ 5 (ซอกขาหน้าสุกร)
- ค. ตำแหน่งซี่โครงคู่สุดท้าย
- ง. ตำแหน่งโคนสะโพก (ห่างจากโคนหาง 9-10 นิ้ว และจากจุดด้านหน้ากระดูกโคนสะโพกไปถึงแกนหลัง 4-5 นิ้ว)
- จ. ตำแหน่งซี่โครงที่ 10-11 (กึ่งกลางระหว่างซี่โครงคู่ที่ 5 กับซี่โครงคู่สุดท้าย)

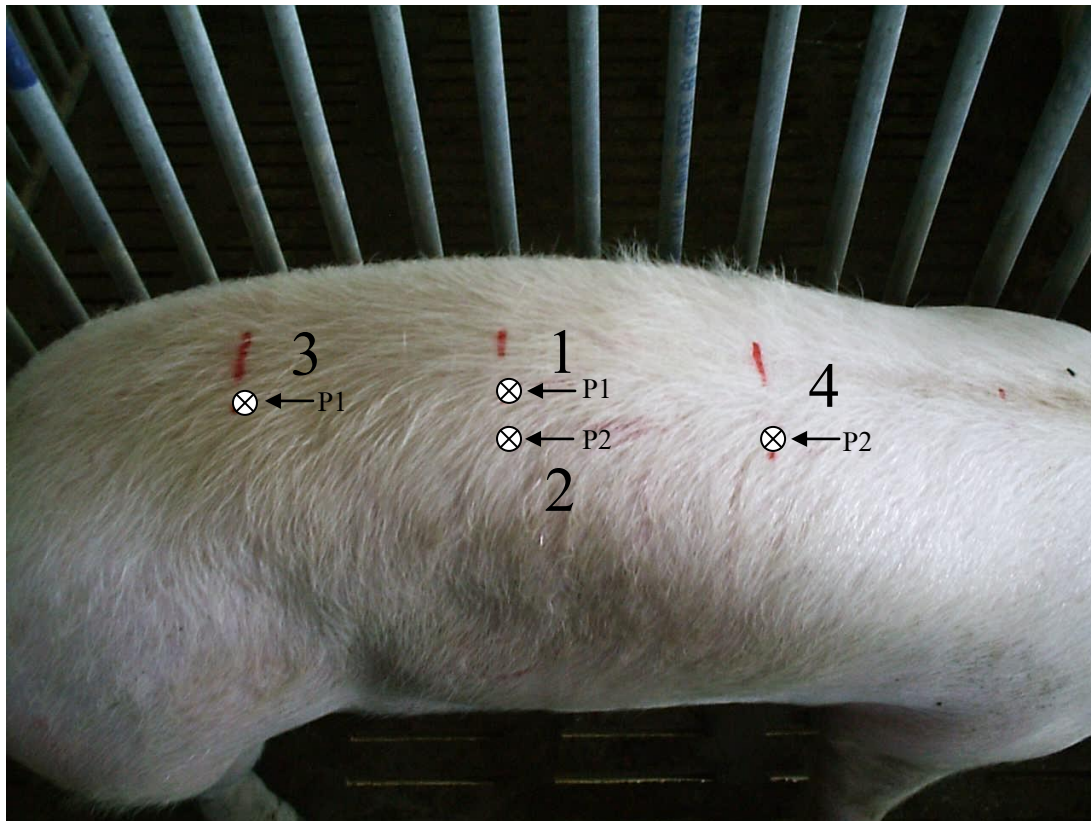
ภาพแสดงตำแหน่งการวัดไขมันสันหลัง (มูมบน)

ตำแหน่งที่ 1 (1) - ซีโครงคู่สุดท้าย P1 (ห่างจากแกนหลัง 1.8 นิ้ว = 4.5 เซนติเมตร)

ตำแหน่งที่ 2 (2) - ซีโครงคู่สุดท้าย P2 (ห่างจากแกนหลัง 2.6 นิ้ว = 6.5 เซนติเมตร)

ตำแหน่งที่ 3 (3) - โคนสะโพก P1 (ห่างจากแกนสันหลัง 1.8 นิ้ว = 4.5 เซนติเมตร)

ตำแหน่งที่ 4 (4) - ซีโครงคู่ที่ 10-11 P2 (ห่างจากแกนหลัง 2.6 นิ้ว = 6.5 เซนติเมตร)

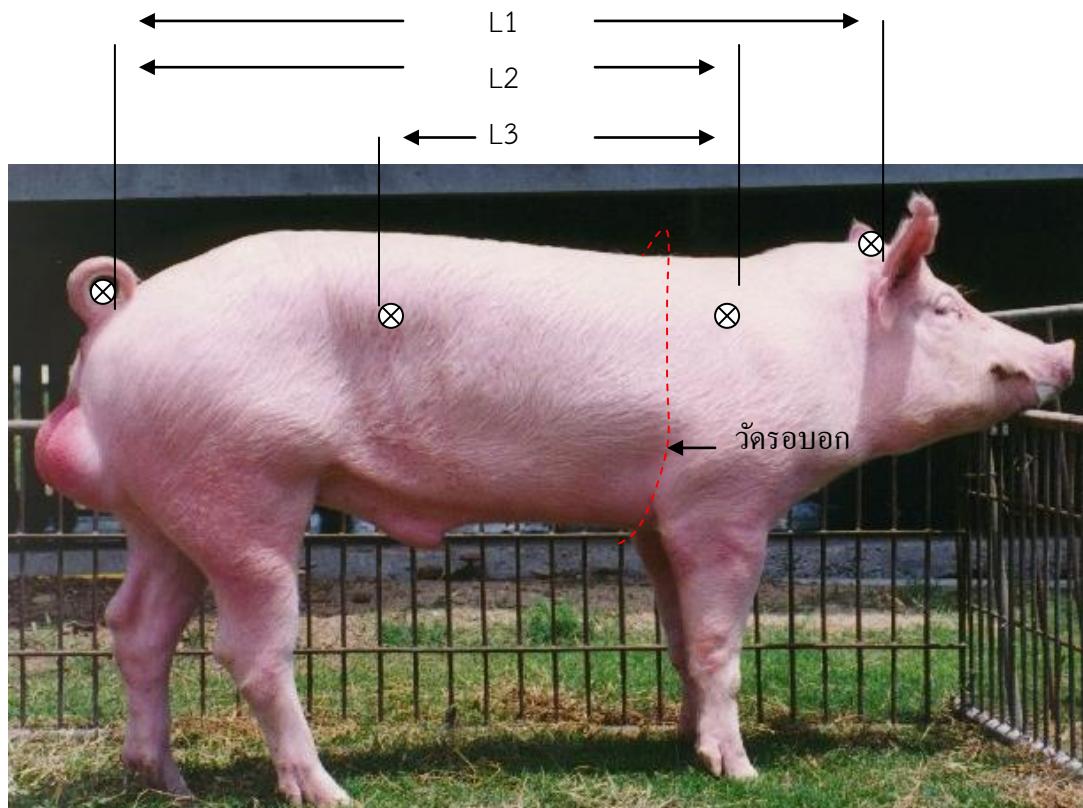

ภาพแสดงตำแหน่งการวัดความยาวลำตัว

L1 = ความยาวลำตัว จากกึ่งกลางโคนหูถึงโคนหาง

L2 = ความยาวลำตัว จากซี่โครงซี่แรกถึงโคนหาง

L3 = ความยาวลำตัว จากซี่โครงซี่แรกถึงซี่โครงคู่สุดท้าย

6. การวัดลักษณะอื่นๆ

- 6.1 การนับจำนวนเต้านม โดยจำแนกเต้านมปกติ และเต้านมบอด
- 6.2 วัดความกว้างลำตัว ตรงไหล่ สะโพก
- 6.3 วัดเส้นรอบวงตรงข้อขาหน้าและข้อขาหลัง

7. การลงบันทึกคะแนนรูปร่าง

ในการให้คะแนนรูปร่างนั้น จะให้คะแนนในแต่ละส่วนจากนั้นจึงนำมาหาค่าเฉลี่ยของคะแนนรูปร่าง เพื่อใช้เป็นเกณฑ์ในการคัดเลือกสุกร ซึ่งเกณฑ์ในการคัดเลือกจะสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ในการพัฒนาพันธุ์ สุกรที่ถูกคัดเลือกไว้จะถูกนำไปใช้ทำพันธุ์ เป็นสุกรทดแทน หรือจำหน่ายเป็นสุกรพันธุ์ต่อไป โดยสามารถแบ่งการให้คะแนนเป็น 4 ส่วน ได้แก่

7.1 คะแนนของกล้ามเนื้อตรงสันหลัง

- คะแนน 5 คือ กล้ามเนื้อตรงสันหลังใหญ่และเด่นชัดมาก มองเห็นร่องหลังชัดเจน
- คะแนน 4 คือ กล้ามเนื้อตรงสันหลังใหญ่และเด่นชัด มองเห็นร่องหลังเล็กน้อย
- คะแนน 3 คือ กล้ามเนื้อตรงสันหลังปานกลาง มองไม่เห็นร่องหลังชัดเจน
- คะแนน 2 คือ กล้ามเนื้อตรงสันหลังเล็ก มองเห็นหลังโค้งเป็นครึ่งวงกลม
- คะแนน 1 คือ กล้ามเนื้อตรงสันหลังเล็กมาก มองเห็นสันหลังแหลมสูง

7.2 คะแนนของกล้ามเนื้อตรงสะโพก

- คะแนน 5 คือ กล้ามเนื้อสะโพกใหญ่และเห็นร่องเด่นชัดมาก มีความลึกทั้งด้านข้างและด้านหลัง
- คะแนน 4 คือ กล้ามเนื้อสะโพกใหญ่และเห็นร่องเล็กน้อย มีความลึกทั้งด้านข้างและด้านหลัง
- คะแนน 3 คือ กล้ามเนื้อสะโพกปานกลางมองเป็นก้อนกลมจากด้านข้างและด้านหลัง
- คะแนน 2 คือ กล้ามเนื้อสะโพกเล็ก มองไม่เห็นส่วนนูนออกมาเลย
- คะแนน 1 คือ กล้ามเนื้อสะโพกเล็กมาก มองเห็นส่วนสะโพกเล็กกว่าแผ่นหลัง

7.3 คะแนนความแข็งแรงของขา

- คะแนน 5 คือ ขาหน้าและหลังใหญ่ข้อขาเอียงเล็กน้อย ยืนมั่นคง รับน้ำหนักได้ดี
- คะแนน 4 คือ ขาหน้าและหลังใหญ่ข้อขายาวนิด ยืนมั่นคง รับน้ำหนักได้ดี
- คะแนน 3 คือ ขาหน้าและหลังขนาดกลาง ข้อขาเอียงเล็กน้อย แต่ยืนมั่นคง
- คะแนน 2 คือ ขาหน้าและหลังขนาดเล็ก ข้อขาเอียงเล็กน้อย ยืนไม่ค่อยมั่นคง
- คะแนน 1 คือ ขาหน้าและหลังขนาดเล็กมาก ข้อขาเอียงมากเหมือนเท้าเป็ด

7.4 คะแนนความสมบูรณ์ของอวัยวะเพศ

คะแนน 5 คือ เต้านมมี 8 คู่ขึ้นไป เรียงกันห่างสมดุล อวัยวะเพศใหญ่ เพศผู้มีอัณฑะใหญ่สมดุล
ถุงหุ้มอวัยวะเพศเล็ก

คะแนน 4 คือ เต้านมมี 7 คู่ขึ้นไป เรียงกันไม่ค่อยเป็นระเบียบ อวัยวะเพศใหญ่ เพศผู้มีอัณฑะ
ใหญ่สมดุล ถุงหุ้มอวัยวะเพศขนาดกลาง

คะแนน 3 คือ เต้านมมี 6 คู่ เรียงกันเป็นระเบียบ อวัยวะเพศขนาดกลาง เพศผู้มีอัณฑะกลาง
สมดุล ถุงหุ้มอวัยวะเพศขนาดกลาง

คะแนน 2 คือ เต้านมมี 6 คู่ เรียงกันไม่เป็นระเบียบ อวัยวะเพศขนาดกลาง ปลายองขึ้น
เพศผู้มีอัณฑะเล็ก ถุงหุ้มอวัยวะเพศขนาดกลาง

คะแนน 1 คือ เต้านมมี 6 คู่ เรียงกันไม่เป็นระเบียบ อวัยวะเพศขนาดเล็ก ปลายองขึ้น
เพศผู้มีอัณฑะเล็ก ถุงหุ้มอวัยวะเพศขนาดใหญ่

8. การคัดเลือกสุกร

การคัดเลือกสุกรหลังจากผ่านการทดสอบสมรรถภาพ จะใช้หลักการคัดเลือกจากข้อมูลจากการ
ทดสอบสมรรถภาพ ข้อมูลลักษณะภายนอกหรือจากดัชนีการคัดเลือก โดยในการคัดเลือกสุกรนั้นอาจจะ
ใช้การคัดเลือกจากข้อมูลการทดสอบสมรรถภาพร่วมกับลักษณะภายนอก ดัชนีการคัดเลือก (Selection
Index) ร่วมกับลักษณะภายนอก หรือใช้ทั้งสามวิธีร่วมกัน โดยหลักในการคัดเลือกมีรายละเอียดดังนี้

8.1 คัดเลือกจากข้อมูลการทดสอบสมรรถภาพ

การคัดเลือกสุกรที่ผ่านการทดสอบสมรรถภาพด้วยข้อมูลที่ได้จากการทดสอบ ซึ่งข้อมูลที่ได้มาจะประกอบด้วย อัตราการเจริญเติบโตต่อวัน ประสิทธิภาพการเปลี่ยนอาหาร ความหนาไขมันสันหลัง พื้นที่หน้าตัดเนื้อสัน อายุเมื่อน้ำหนัก 90 กิโลกรัม ความยาวลำตัว ความกว้างไหล่ ความกว้างสะโพก จำนวนเต้านม เป็นต้น ซึ่งข้อมูลเหล่านี้จะถูกนำมาใช้ประกอบในการคัดเลือกสุกร ซึ่งในการคัดเลือกลักษณะจะยึดตามเป้าหมายในการพัฒนาหรือเก็บรักษาสุกรพันธุ์นั้นๆ เป็นหลัก เช่น หากต้องการพัฒนาพันธุ์สุกรให้มีลักษณะการเจริญเติบโตไม่ต่ำกว่า 850 กรัมต่อวัน สุกรที่จะถูกคัดเลือกเพื่อใช้เป็นสุกรทดแทนหรือใช้ทำพันธุ์ในฝูงไม่ควรมียออัตราการเจริญเติบโตต่ำกว่า 850 กรัมต่อวัน ซึ่งจะทำให้สามารถพัฒนาลักษณะการเจริญเติบโตไปถึงเป้าหมายที่ตั้งไว้ได้ ดังนั้น ในขั้นตอนต่างๆ ในการได้มาซึ่งข้อมูลจึงมีความสำคัญมากเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลที่ต้องการ มีความแม่นยำ น่าเชื่อถือ ในการทดสอบสมรรถภาพก็เช่นกัน ควรดำเนินการทดสอบตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดอย่างเคร่งครัด ซึ่งจะส่งผลให้ข้อมูลการทดสอบสมรรถภาพที่ได้สามารถนำไปใช้ในการพัฒนาพันธุ์สุกรได้อย่างมีประสิทธิภาพ

8.2 คัดเลือกจากลักษณะรูปร่างภายนอก

การคัดเลือกสุกรจากลักษณะภายนอก นับเป็นอีกส่วนที่มีความสำคัญมากเช่นเดียวกัน ซึ่งนอกจากลักษณะภายนอกจะใช้เป็นเป้าหมายในการพัฒนาพันธุ์แล้ว ลักษณะภายนอกของสุกรยังเป็นสิ่งหนึ่งที่เกษตรกรใช้ในการคัดเลือกสุกร เนื่องจากลักษณะภายนอกเป็นลักษณะที่สามารถมองเห็นและวัดได้จากการประเมินด้วยสายตา นอกจากนี้ ลักษณะภายนอกบางประการยังบ่งชี้ถึงศักยภาพในการนำไปใช้เป็นสุกรพันธุ์หรือเป็นคุณลักษณะเฉพาะประจำพันธุ์อีกด้วย เช่น ลักษณะขา ลักษณะกีบ ลักษณะอวัยวะเพศ ลักษณะใบหู ลักษณะลำตัว เป็นต้น ดังนั้น ในการคัดเลือกสุกรที่จบการทดสอบนั้น ลักษณะภายนอกจึงเป็นสิ่งที่มีความสำคัญในการคัดเลือกสุกรเพื่อใช้ทำพันธุ์หรือเป็นสุกรทดแทนต่อไปด้วยเช่นกัน

8.3 คัดเลือกโดยใช้ดัชนีการคัดเลือก (Selection Index)

การคัดเลือกโดยใช้ดัชนีการคัดเลือก หรือ Selection Index เป็นการคัดเลือกโดยใช้ข้อมูลทางด้านพันธุกรรม ที่ได้จากการนำข้อมูลสมรรถนะการผลิตของสุกรแต่ละตัว แต่ละชั่วอายุ ที่มีความเชื่อมโยงหรือเกี่ยวพันกันทางพันธุกรรมมาวิเคราะห์ด้วยเทคนิคทางด้านคณิตศาสตร์และพันธุศาสตร์ ทำให้ได้ข้อมูลที่เป็นค่าประมาณคุณค่าการผสมพันธุ์ หรือ Estimated Breeding Values (EBVs) จากนั้นจึงนำค่าที่ได้เหล่านี้มาพัฒนาเป็นค่าที่ใช้ในการคัดเลือก หรือ Selection Index ซึ่งในการคัดเลือกโดยใช้ Index นั้น จะทำให้สามารถคัดเลือกครวละหลายๆลักษณะตามที่ต้องการไปพร้อมๆกัน ดีกว่าการคัดเลือกแบบ Tandem Selection ซึ่งเป็นการคัดเลือกครวละลักษณะ ซึ่งในการคัดเลือกโดยใช้ Index นั้น จะสามารถให้น้ำหนักของลักษณะที่ต้องการคัดเลือกได้ ว่าต้องการเน้นไปที่ลักษณะใด แต่ในการคัดเลือกโดยใช้ Index นั้น จำเป็นจะต้องมีการวิเคราะห์ข้อมูลทางพันธุกรรมอย่างสม่ำเสมอ เพื่อนำมาใช้ในการคัดเลือกสัตว์ได้ทันเหตุการณ์และเป็นปัจจุบัน ซึ่งจะทำให้การคัดเลือกสัตว์มีความก้าวหน้าทางพันธุกรรม เป็นไปตามเป้าหมายในการพัฒนาพันธุ์หรือเก็บรักษาพันธุกรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ ค่าประมาณคุณค่าการผสมพันธุ์ที่ได้นั้นนอกจากจะนำมาใช้ในการคัดเลือกพันธุ์แล้ว ยังสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้อีกหลายทางด้วยกัน เช่น การวางแผนการผสมพันธุ์หรือการจับคู่ผสมพันธุ์ เป็นต้น

การใช้งานระบบฐานข้อมูลสุกร Pig Access

ข้อมูล เป็นเครื่องมือที่สำคัญในการช่วยผู้บริหาร ผู้จัดการและผู้ที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลนั้น ๆ ใช้ในการตัดสินใจ ซึ่งไม่ว่าเราจะประกอบธุรกิจอะไรก็มีความจำเป็นต้องเกี่ยวข้องกับข้อมูลต่างๆ ในธุรกิจนั้น ๆ เสมอ สำหรับการเลี้ยงสุกร เรามักจะได้ยิน ได้ฟังคำถามจากเกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรเสนอ ๆ ว่า “เราควรเลี้ยงสุกรพันธุ์อะไร สายพันธุ์มาจากไหน หรือถ้าหากอยากเลี้ยงสุกรพันธุ์ลูกผสม ควรใช้พ่อพันธุ์อะไรผสมกับแม่พันธุ์อะไร จึงจะเลี้ยงแล้วโตเร็ว ได้กำไรมาก” ดังนั้นเราจะต้องมีข้อมูลเกี่ยวกับสมรรถภาพการผลิของสุกรพันธุ์และสายพันธุ์ต่างๆ ก่อน จึงจะสามารถตอบคำถามดังกล่าวนี้ได้ นอกจากนี้ในการแก้ไขปัญหาต่างๆ ในฟาร์ม จำเป็นต้องอาศัยข้อมูลมาช่วยในการหาสาเหตุของปัญหา และหาแนวทางแก้ไขปัญหานั้นๆ ต่อไป และสิ่งที่สำคัญเป็นอย่างมากต่อการปรับปรุงพันธุ์สุกร ก็คือการวัดค่าลักษณะที่สำคัญทางเศรษฐกิจของสุกร ไม่ว่าจะเป็นลักษณะทางด้านการเจริญเติบโต ประสิทธิภาพการใช้อาหาร คุณภาพซากและลักษณะการให้ลูก จำเป็นต้องมีการจัดเก็บและบันทึกอย่างถูกต้องและเป็นระบบ ซึ่งจะทำให้การนำข้อมูลเหล่านี้มาใช้ในการคัดเลือกสุกรและวางแผนการผสมพันธุ์ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ประโยชน์ที่ได้รับจากการจัดเก็บและการบันทึกข้อมูลในฟาร์มสุกร

1. ทำให้เจ้าหน้าที่ผู้เลี้ยงสุกรทราบว่าการปฏิบัติงานของตนเองมีประสิทธิภาพมากน้อยเพียงไร
2. ทำให้สามารถทราบปัญหาทางด้านการจัดการฟาร์ม และสามารถหาแนวทางที่จะแก้ไขหรือปรับปรุงงานของตน ได้อย่างถูกต้อง
3. มีประโยชน์อย่างมาก ต่อการปรับปรุงพันธุ์สุกร
4. ใช้ข้อมูลเพื่อการเขียนผลงานวิจัย หรือผลงานวิชาการ

1. เริ่มต้นการใช้งานระบบฐานข้อมูลสุกร Pig Access

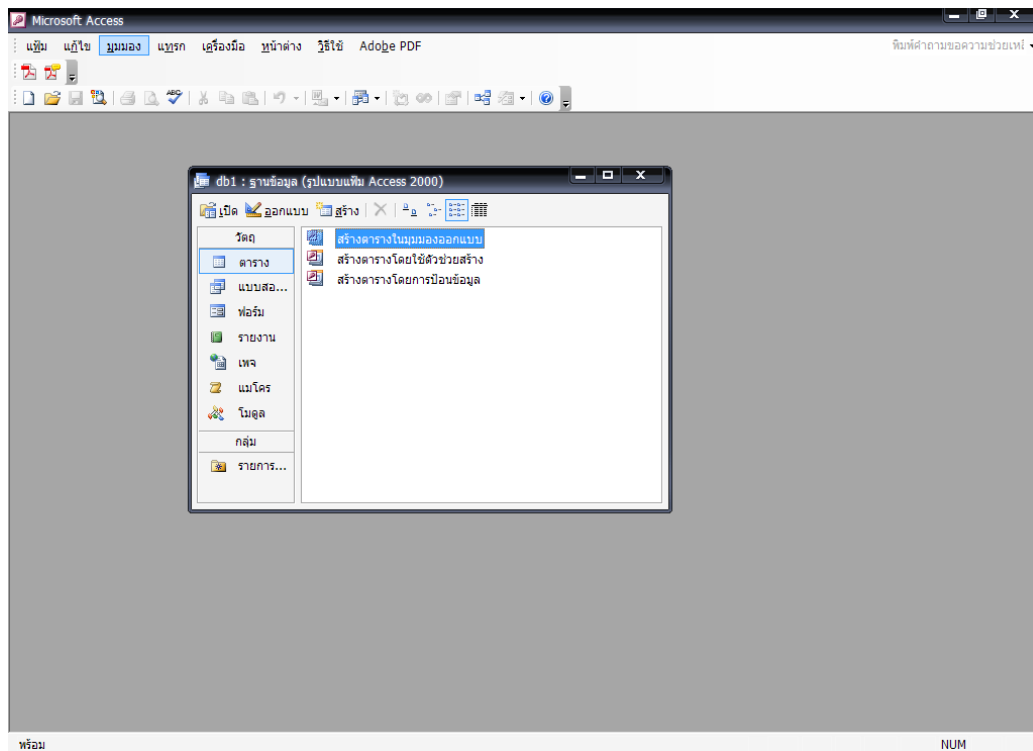
Pig Access เป็นระบบฐานข้อมูลสุกร สร้างขึ้นใช้งานบนโปรแกรม Microsoft Access 97 ซึ่งเป็นโปรแกรมจัดการด้านฐานข้อมูลที่ทำงานบนเครื่องคอมพิวเตอร์ส่วนบุคคล (Personal Computer : PC) ซึ่งถือได้ว่าเป็นโปรแกรมฐานข้อมูลขนาดเล็กที่มีประสิทธิภาพมากที่สุดก็ได้ และโปรแกรมนี้ถูกพัฒนาขึ้นมาโดยบริษัท Microsoft ซึ่งเป็นบริษัทยักษ์ใหญ่ในวงการ Computer Software ของโลก

1.1 เริ่มต้นการเปิดโปรแกรม Microsoft Access

การเปิดโปรแกรม **Microsoft Access** จากไมโครซอฟต์วินโดวส์ 95 หรือ 98 หรือ 2003 ทำได้ดังนี้

1. บนทาสก์บาร์ ให้คลิกที่ปุ่ม Start (มุมล่างซ้าย)
2. ชี้ไปยัง Programs และคลิกที่ Microsoft Access
3. ไดอะล็อกบ็อกซ์ Microsoft Access จะปรากฏขึ้นดังแสดงในรูปภาพที่ 1

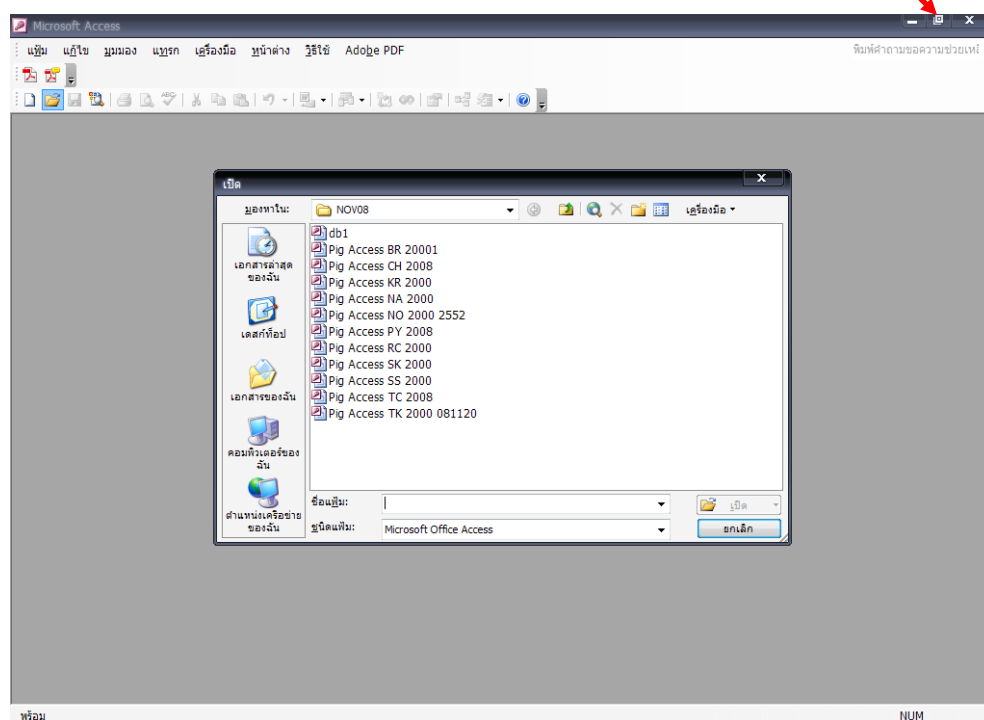
4. จากจุดนี้เราสามารถสร้างฐานข้อมูลใหม่หรือเปิดฐานที่มีอยู่แล้วได้ นอกจากนั้นยังสามารถเปิด Database Wizard เพื่อสร้างฐานข้อมูลใหม่ก็ได้

รูปภาพที่ 1 การเปิดโปรแกรม Microsoft Access

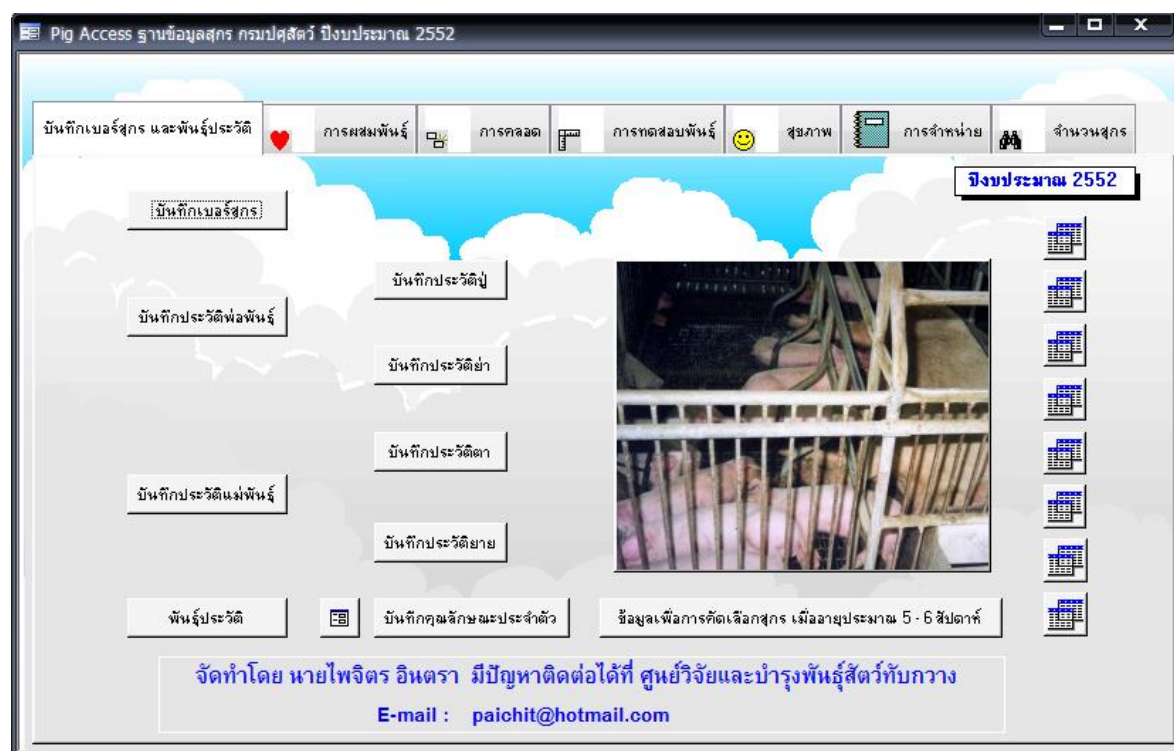
1.2 การเปิดระบบฐานข้อมูลสุกร Pig Access สามารถทำได้ ดังนี้

1. หลังจากเราเปิดโปรแกรม Microsoft Access ได้ไอคอนล๊อคบ็อกซ์ Microsoft Access ดังปรากฏในรูปภาพที่ 1 หากเราเคยเปิดใช้ฐานข้อมูล Pig Access นี้มาก่อนแล้ว จะปรากฏชื่อแฟ้มข้อมูล Pig Access XX ก็ให้เลือก (คลิกที่) ชื่อแฟ้มข้อมูลนี้ และต่อไปก็ให้คลิกที่ ตกลง ฐานข้อมูล Pig Access XX ก็จะถูกเปิดขึ้นตามที่ต้องการ
2. หากยังไม่เคยเปิดใช้ฐานข้อมูล Pig Access XX นี้มาก่อนเลย ก็ให้คลิกที่ เปิดฐานข้อมูลที่มีอยู่แล้ว และต่อไปก็เลือก (คลิกที่) แฟ้มอื่น ๆ
3. แล้วเลือก Directory หรือ Folder ที่ชื่อ Database ดังแสดงในรูปภาพที่ 2

รูปภาพที่ 2 เลือก Directory หรือ Folder ที่ชื่อ Database

4. ดับเบิลคลิกที่ไฟล์ชื่อ Pig Access TK (สำหรับศูนย์วิจัย ฯ ทับทวน) ส่วนศูนย์วิจัยและบำรุงพันธุ์สัตว์อื่นๆ ก็จะใช้ไฟล์ชื่อ Pig Access XX (XX หมายถึงรหัสศูนย์วิจัยฯ ซึ่งมีรายละเอียดปรากฏในภาคผนวก)
5. ฐานข้อมูล Pig Access ก็ถูกเปิดขึ้น และจะปรากฏหน้าจอที่แสดงในรูปภาพที่ 3
6. ทำการ Maximize หน้าต่างฟอร์มที่ชื่อเริ่มต้นการใช้งาน Pig Access ฐานข้อมูลสุกร กรมปศุสัตว์ โดยการคลิกที่รูป บริเวณมุมขวาบนของฟอร์มนี้ ถึงตอนนี้ก็พร้อมแล้วที่จะจัดการกับฐานข้อมูลสุกร Pig Access

รูปภาพที่ 3 ฐานข้อมูล Pig Access

2. การบันทึกข้อมูลสุกร

การบันทึกข้อมูลสุกรลงในฐานข้อมูลสุกร Pig Access นี้จะมีฟอร์มต่างๆ ช่วยในการบันทึกข้อมูลให้สะดวกและง่ายต่อการป้อนข้อมูล ได้แก่ ฟอร์มการบันทึกเบอร์สุกร, ประวัติพ่อพันธุ์สุกร, ประวัติแม่พันธุ์สุกร, ประวัติปู่, ประวัติย่า, ประวัติตา, ประวัติยาย, บันทึกคุณลักษณะประจำตัว, บันทึกการผสมพันธุ์สุกร, ประวัติแม่พันธุ์สุกร (บันทึกการผสมพันธุ์), รายงานทะเบียนคลอด, ผลการทดสอบพันธุ์สุกร, บันทึกการฉีดวัคซีน (รายละเอียดของวัคซีน), ประวัติการรักษาสุกร, บันทึกการจำหน่ายสุกร เป็นต้น ซึ่งแบบฟอร์มต่าง ๆ เหล่านี้สามารถเปิดใช้งานได้ง่ายจากการเลือกคลิกที่ฟอร์ม เริ่มต้นการใช้งาน Pig Access ฐานข้อมูลสุกร กรมปศุสัตว์

2.1 การบันทึกเบอร์สุกร

สุกรคลอดใหม่ในฟาร์มหรือได้รับโอนมาจากที่อื่นทุกตัว จะต้องนำข้อมูลมาบันทึกลงในฟอร์มการบันทึกเบอร์สุกร การเปิดฟอร์มนี้ให้เลือกหน้าที่ชื่อ บันทึกเบอร์สุกรและพันธุ์ประวัติ ของฟอร์มเริ่มต้น และเลือกคลิกที่บันทึกเบอร์สุกร ก็จะได้ดังรูปภาพที่ 4

รูปภาพที่ 4 การบันทึกเบอร์สุกรและพันธุ์ประวัติ

เบอร์สุกร เบอร์พ่อ เบอร์แม่ การป้อนค่าในฟิลด์เหล่านี้ เพื่อไม่ให้เบอร์สุกรทุกตัวในประเทศไทยซ้ำกัน ดังนั้นในเบื้องต้นนี้ จะต้องทำความเข้าใจในการป้อนค่าเหล่านี้ โดยใช้รหัสสถานที่เกิด รหัสพันธุ์ รหัสปีที่เกิด (ปีปฏิทิน) และหมายเลขสุกร ประกอบกันขึ้นเป็น **เบอร์สุกร** ที่จะป้อนค่าลงในฟิลด์เหล่านี้ ตัวอย่างเช่น สุกรที่เกิดที่ศูนย์วิจัยและบำรุงพันธุ์สัตว์ทบกวาง ตัวหนึ่งซึ่งเป็นพันธุ์ลาร์จไวท์ เพศเมีย เมื่อวันที่ 1 พฤศจิกายน 2542 หมายเลขหูเป็น 7596 เราจะให้ค่าเบอร์สุกรเป็น TK1F7596 รายละเอียดของรหัสต่าง ๆ ดูได้จากหัวข้อ **รหัสสถานที่เกิด พันธุ์และปีที่เกิดสำหรับใช้ใน Pig Access** (หน้า 66)

พันธุ์ การป้อนค่าในฟิลด์นี้สามารถทำได้โดยการคลิกและเลือกที่กล่องคำผสมซึ่งมีค่าให้เลือกดังตารางข้างล่าง หลังจากเลือกพันธุ์สุกรแล้วจะปรากฏแถบขึ้นมาให้ทำการคลิกตรงพันธุ์ที่เลือกก็จะถูกบันทึกลงในฟิลด์

ค่าของฟิลด์พันธุ์	พันธุ์สุกร
CB	พันธุ์ลูกผสม
CH	พันธุ์จินหัว
D	พันธุ์ดुरอค
H	พันธุ์แฮมเชียร์
LR	พันธุ์แลนด์เรซ

ค่าของฟิลด์พันธุ์	พันธุ์สุกร
LW	พันธุ์ลาร์จไวท์
M	พันธุ์หมยซาน
NA	พันธุ์พื้นเมือง
PT	พันธุ์เปย์แตง
W	สุกรป่า

สายพันธุ์ การป้อนค่าในฟิลด์นี้สามารถทำได้โดยการคลิกและเลือกที่กล่องคำผสมเช่นเดียวกับฟิลด์พันธุ์หรืออาจจะพิมพ์โดยตรงก็ได้

เพศ การป้อนค่าในฟิลด์นี้สามารถทำได้โดยการคลิกและเลือกที่กล่องคำผสมเช่นเดียวกับฟิลด์พันธุ์ ซึ่งมีค่าให้เลือก ดังนี้ คือ F หมายถึง เพศเมีย และ M หมายถึง เพศผู้

วันเกิด การป้อนค่าในฟิลด์นี้เกี่ยวกับวันที่ให้ป้อนในรูปแบบ เดือน/วัน/ปี ค.ศ. (MM/DD/YY) และเมื่อป้อนเสร็จแล้วในการแสดงค่าวันที่ จะแสดงในรูปแบบ วัน/เดือน/ปี ค.ศ.(DD/MM/YY)

ประเภทสุกร การป้อนค่าในฟิลด์นี้สามารถทำได้โดยการคลิกและเลือกที่กล่องคำผสม ซึ่งมีรายการให้เลือก ดังนี้

BOAR	หมายถึง สุกรพ่อพันธุ์
SOW	หมายถึง สุกรแม่พันธุ์ที่เคยให้ลูกแล้ว
GILT	หมายถึง แม่สุกรสาวที่ได้รับการผสมแล้ว แต่ยังไม่เคยให้ลูก
TESTING	หมายถึง สุกรที่กำลังอยู่ระหว่างการทดสอบพันธุ์
TESTED	หมายถึง สุกรที่ออกจากกรทดสอบพันธุ์แล้ว อาจอยู่ระหว่างรอการคัดเลือก หรือสุกรทดแทนรอการผสมพันธุ์
GROWER	หมายถึง สุกรเล็ก รุ่น และสุกรอื่น ๆ

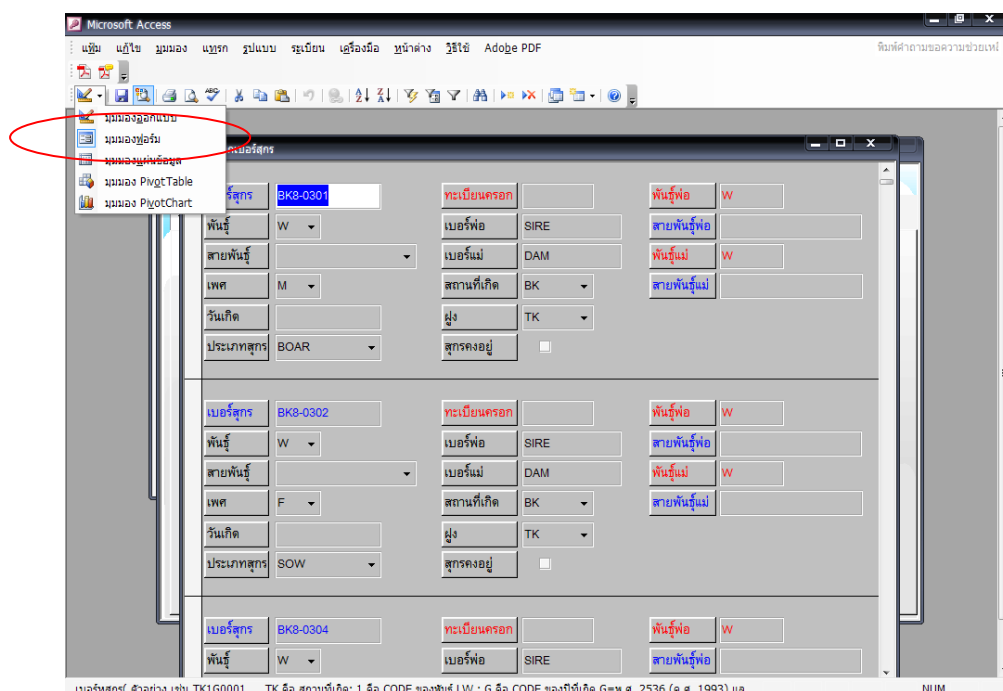
ทะเบียนคลอด เป็นรหัสของครอกที่คลอดในแต่ละปีงบประมาณ ซึ่งจะประกอบด้วย รหัสแหล่งที่เกิด (รหัสศูนย์วิจัยและบำรุงพันธุ์สัตว์), รหัสพันธุ์, รหัสปีงบประมาณที่เกิด และลำดับที่ของครอกที่คลอด ตัวอย่างเช่น สุกรแม่พันธุ์คูรอคหมายเลข TK3L1581 คลอดลูกเมื่อวันที่ 17 ตุลาคม 2542 จำนวน 8 ตัว ซึ่งเป็นครอกแรกของงบประมาณปี 2543 ดังนั้นทะเบียนครอก คือ TK3N001 ความจำเป็นในการตั้งรหัสทะเบียนครอก เพื่อให้ทะเบียนครอกของสุกรทุกพันธุ์ ไม่ว่าจะเกิดที่ไหน เมื่อไหร่ มีค่าเฉพาะซึ่งจะใช้ในการอ้างอิงถึงคุณลักษณะประจำครอก ได้แก่ ลักษณะจำนวนลูกทั้งหมดเมื่อคลอด, จำนวนลูกมีชีวิตแรกคลอด, จำนวนลูกเมื่อ 3 สัปดาห์, จำนวนลูกเมื่อหย่านม, น้ำหนักของลูกสุกรทั้งครอก, จำนวนลูกมีชีวิตแรกคลอด, จำนวนลูกเมื่อ 3 สัปดาห์, จำนวนลูกเมื่อหย่านม, น้ำหนักของลูกสุกรทั้งครอกเมื่อแรกคลอดเมื่อ 3 สัปดาห์ และเมื่อหย่านม

สถานที่เกิด การป้อนค่าในฟิลด์นี้สามารถทำได้โดยการคลิกและเลือกที่กล่องคำผสม ซึ่งมีรายการให้เลือกตามรหัสศูนย์วิจัย ๆ และสถานีวิจัย ๆ รายละเอียดดูได้จากภาคผนวกท้ายเล่ม

ฝูง หรือสถานที่เลี้ยง การป้อนค่าในฟิลด์นี้สามารถทำได้โดยการคลิกและเลือกที่กล่องคำผสม ซึ่งมีรายการให้เลือกตามรหัสศูนย์วิจัย ๆ และสถานีวิจัย ๆ รายละเอียดดูได้จากภาคผนวกท้ายเล่ม

สายพันธุ์พ่อและสายพันธุ์แม่ ในฟอร์มนี้ไม่สามารถป้อนค่าได้ (Field Locked) สามารถแสดงค่าได้โดยการเชื่อมโยงกับตารางประวัติพ่อพันธุ์ และประวัติแม่พันธุ์

การป้อนข้อมูลเหล่านี้ นอกจากจะป้อนในลักษณะแบบฟอร์มตามรูปภาพที่ 4 แล้วยังสามารถป้อนข้อมูลในลักษณะตารางแผ่นข้อมูล โดยการคลิกที่ และเลือกที่ มุมมองแผ่นข้อมูล ตามรูปภาพที่ 5

รูปภาพที่ 5 การเปลี่ยนมุมมองแผ่นข้อมูล และเลือกที่ มุมมองแผ่นข้อมูล จะปรากฏตารางแผ่นข้อมูล ดังรูปภาพที่ 6

ผู้	สถานที่เกิด	เบอร์สุกร	พันธุ์	สายพันธุ์	เพศ	วันเกิด	ประเภทสุกร	ทะเบียนครอก	เบอร์พ่อ	พันธุ์พ่อ
TK	BK	BK8-0301	W		M		BOAR		SIRE	W
TK	BK	BK8-0302	W		F		SOW		SIRE	W
TK	BK	BK8-0304	W		M		BOAR		SIRE	W
TK	BK	BK8-0305	W		M		BOAR		SIRE	W
TK	BK	BK8-0307	W		M		BOAR		SIRE	W
TK	BK	BK8-0309	W		F		SOW		SIRE	W
TK	BK	BK8-0310	W		F		SOW		SIRE	W
TK	BK	BK8-0381	W		F		SOW		SIRE	W
TK	BK	BK8-0388	W		M		BOAR		SIRE	W
TK	BK	BK8-0483	W		M		BOAR		SIRE	W
TK	BK	BK8-0484	W		M		BOAR		SIRE	W
TK	BK	BK8-0485	W		F		SOW		SIRE	W
TK	BK	BK8-0486	W		F		SOW		SIRE	W
TK	BK	BK8-0487	W		F		SOW		SIRE	W
TK	BK	BK8-0488	W		M		BOAR		SIRE	W
TK	BK	BK8-0489	W		F		SOW		SIRE	W
TK	BK	BK8-0490	W		M		BOAR		SIRE	W

รูปภาพที่ 6 หน้าต่างตารางแผ่นข้อมูล

2.2 การบันทึกประวัติพ่อพันธุ์

ประกอบด้วยฟิลด์ เบอร์พ่อ, พันธุ์พ่อ, สายพันธุ์พ่อ, ฝูง, สถานที่เกิด, วันเกิดพ่อพันธุ์, เบอร์ปู่, พันธุ์ปู่, สายพันธุ์ปู่, เบอร์ย่า, พันธุ์ย่า, สายพันธุ์ย่า, และวันที่ใช้พ่อพันธุ์ผสมพันธุ์ครั้งแรก ดังรูปภาพที่ 7 และในการใช้ฟอร์มการบันทึกประวัติพ่อพันธุ์นี้ เราสามารถใช้ร่วมกับข้อมูลอื่น ๆ ได้แก่ข้อมูลทางด้านการทดสอบพันธุ์และทะเบียนคลอด เพื่อใช้พิจารณาในการคัดเลือกพ่อพันธุ์ ตามแบบฟอร์ม ประวัติพ่อพันธุ์ พิจารณาสมรรถภาพการเจริญเติบโต, ประวัติพ่อพันธุ์ พิจารณาสมรรถภาพการเจริญเติบโต PURE LINE, และประวัติพ่อพันธุ์ พิจารณาสมรรถภาพการสืบพันธุ์ ซึ่งจะกล่าวโดยละเอียดในตอนต่อไป

เบอร์พ่อ	พันธุ์พ่อ	สายพันธุ์พ่อ	ฝูง	สถานที่เกิด	วันเกิดพ่อพันธุ์	วันที่ผสมครั้งแรก
BK8-0483	W		TK	BK		
BK8-0490	W		TK	BK		
BK8-0497	W		TK	BK		
BK8-0727	W					

ระเบียน: 1 จาก 692

รูปภาพที่ 7 หน้าต่างตารางบันทึกประวัติพ่อพันธุ์

2.3 การบันทึกประวัติแม่พันธุ์

ประกอบด้วยฟิลด์เบอร์แม่สุกร, พันธุ์แม่, สายพันธุ์แม่, ฝูง, สถานที่เกิด, วันเกิดแม่พันธุ์, เบอร์ตา, พันธุ์ตา, สายพันธุ์ตา, เบอร์ยาย, พันธุ์ยาย, สายพันธุ์ยาย, วันที่ได้รับการผสมพันธุ์ครั้งแรกและเบอร์พ่อที่ใช้ผสมพันธุ์กับแม่พันธุ์ตัวนี้ในกรณีที่จัดคู่ผสมพันธุ์ ตามแผนการผสมพันธุ์

ประวัติแม่พันธุ์สุกร					
เบอร์แม่	BK8-0302	วันเกิดแม่พันธุ์		เบอร์พ่อที่ใช้ผสม	
พันธุ์แม่	W	วันที่ผสมครั้งแรก			
สายพันธุ์แม่		เบอร์ตา		เบอร์ยาย	
ฝูง	TK	พันธุ์ตา	W	พันธุ์ยาย	W
สถานที่เกิด	BK	สายพันธุ์ตา		สายพันธุ์ยาย	
เบอร์แม่	BK8-0308	วันเกิดแม่พันธุ์		เบอร์พ่อที่ใช้ผสม	
พันธุ์แม่	W	วันที่ผสมครั้งแรก			
สายพันธุ์แม่		เบอร์ตา		เบอร์ยาย	
ฝูง	TK	พันธุ์ตา	W	พันธุ์ยาย	W
สถานที่เกิด	BK	สายพันธุ์ตา		สายพันธุ์ยาย	
เบอร์แม่	BK8-0309	วันเกิดแม่พันธุ์		เบอร์พ่อที่ใช้ผสม	
พันธุ์แม่	W	วันที่ผสมครั้งแรก			
สายพันธุ์แม่		เบอร์ตา		เบอร์ยาย	
ฝูง	TK	พันธุ์ตา	W	พันธุ์ยาย	W
สถานที่เกิด	BK	สายพันธุ์ตา		สายพันธุ์ยาย	

ระเบียน: 1 จาก 2270

รูปภาพที่ 8 หน้าต่างตารางบันทึกประวัติแม่พันธุ์

สามารถใช้ฟอร์มการบันทึกประวัติแม่พันธุ์ร่วมกับข้อมูลอื่น ๆ ได้แก่ข้อมูลทางด้านการทดสอบพันธุ์ และทะเบียนคลอด เพื่อใช้พิจารณาในการคัดเลือกแม่พันธุ์ ตามแบบฟอร์ม ประวัติแม่พันธุ์ พิจารณาสมรรถภาพการเจริญเติบโต, ประวัติแม่พันธุ์ พิจารณาสมรรถภาพการเจริญเติบโต PURE LINE, และประวัติแม่พันธุ์พิจารณาสมรรถภาพการสืบพันธุ์ ซึ่งจะกล่าวโดยละเอียดในตอนต่อไป

2.4 การบันทึกประวัติปู

ประกอบด้วยฟิลด์ ต่าง ๆ ดังรูปภาพที่ 9

ประวัติปู					
เบอร์ปู	CA1G0516	วันเกิดปู		เบอร์แม่ของปู	CA1E0694
สถานที่เกิด	CA	เบอร์พ่อของปู	CA1D0804	พันธุ์แม่ของปู	LW
พันธุ์ปู	LW	พันธุ์พ่อของปู	LW	สายพันธุ์แม่ของปู	CAN
สายพันธุ์ปู	CAN	สายพันธุ์พ่อของปู	CAN		

ระเบียน: 1 จาก 312

รูปภาพที่ 9 หน้าต่างการบันทึกประวัติปู

2.5 การบันทึกประวัติยา ประกอบด้วยฟิลด์ ต่าง ๆ ดังรูปภาพที่ 10

ประวัติยา					
เบอร์ยา	CA1G0038	วันเกิดยา	20/5/2536	เบอร์แม่ของยา	CA1F0040
สถานที่เกิด	CA	เบอร์พ่อของยา	CA1F33910	พันธุ์แม่ของยา	
พันธุ์ยา	LW	พันธุ์พ่อของยา		สายพันธุ์แม่ของยา	CAN
สายพันธุ์ยา	CAN	สายพันธุ์พ่อของยา	CAN		
เบอร์ยา	CA1G0050	วันเกิดยา	23/5/2536	เบอร์แม่ของยา	CA1E0040
สถานที่เกิด	CA	เบอร์พ่อของยา	CA1E0226	พันธุ์แม่ของยา	LW
พันธุ์ยา	LW	พันธุ์พ่อของยา	LW	สายพันธุ์แม่ของยา	CAN
สายพันธุ์ยา	CAN	สายพันธุ์พ่อของยา	CAN		

ระเบียน: 1

รูปภาพที่ 10 หน้าต่างการบันทึกประวัติยา

2.6 การบันทึกประวัติตา ประกอบด้วยฟิลด์ ต่าง ๆ ดังรูปภาพที่ 11

ประวัติตา					
เบอร์ตา	CA1G0516	วันเกิดตา		เบอร์แม่ของตา	CA1E0694
สถานที่เกิด	CA	เบอร์พ่อของตา	CA1D0804	พันธุ์แม่ของตา	
พันธุ์ตา	LW	พันธุ์พ่อของตา		สายพันธุ์แม่ของตา	CAN
สายพันธุ์ตา	CAN	สายพันธุ์พ่อของตา	CAN		

ระเบียน: 1

รูปภาพที่ 11 หน้าต่างการบันทึกประวัติตา

2.7 การบันทึกประวัติยาย ประกอบด้วยฟิลด์ ต่าง ๆ ดังรูปภาพที่ 12

ประวัติยาย					
เบอร์ยาย	CA1G0038	วันเกิดยาย	20/5/2536	เบอร์แม่ของยาย	CA1F0040
สถานที่เกิด	CA	เบอร์พ่อของยาย	CA1F33910	พันธุ์แม่ของยาย	LW
พันธุ์ยาย	LW	พันธุ์พ่อของยาย	LW	สายพันธุ์แม่ของยาย	CAN
สายพันธุ์ยาย	CAN	สายพันธุ์พ่อของยาย	CAN		

ระเบียน: 1

รูปภาพที่ 12 หน้าต่างการบันทึกประวัติยาย

2.8 การบันทึกคุณลักษณะประจำตัว

ข้อมูลที่จะต้องป้อน ได้แก่ น้ำหนักแรกเกิด, จำนวนเต้านมข้างซ้าย, จำนวนเต้านมข้างขวา, น้ำหนักลูกสุกรเมื่ออายุ 3 สัปดาห์ และน้ำหนักลูกสุกรเมื่ออายุ 4 สัปดาห์ (หย่านม) ตามแบบฟอร์มในรูปภาพที่ 13

รูปภาพที่ 13 หน้าต่างการบันทึกคุณลักษณะประจำตัว

ในการป้อนข้อมูลเหล่านี้จะต้องค้นหาเบอร์สุกร ที่จะป้อนข้อมูลก่อน โดยใช้คลิกที่ฟิลด์ เบอร์สุกร แล้วต่อไปก็ให้คลิกที่ จะได้ไดอะล็อกบ็อกซ์ ดังแสดงในรูปภาพที่ 14 หลังจากนั้นให้พิมพ์เบอร์สุกรที่ต้องการค้นหาเพื่อป้อนข้อมูล บันทึกคุณลักษณะประจำตัว ลงในช่อง **สิ่งที่ต้องการค้นหา** แล้วคลิกที่ **ค้นหาถัดไป** ก็สามารถป้อนข้อมูลดังกล่าวตามที่ต้องการได้

รูปภาพที่ 14 หน้าต่างไดอะล็อกบ็อกซ์ “ค้นหาและแทนที่”

2.9 การบันทึกข้อมูลแม่สุกรสาวที่ได้รับการผสมพันธุ์ครั้งแรก

สุกรสาวเมื่อได้รับการผสมพันธุ์ครั้งแรก จะต้องปรับปรุงข้อมูลในฟอร์มต่าง ๆ ดังนี้

1. เปลี่ยนค่าในฟิลด์ที่ชื่อประเภทสุกร ของฟอร์ม บันทึกเบอร์สุกร เป็น GILT
2. เพิ่มข้อมูลของสุกรตัวนี้ลงในฟอร์ม บันทึกประวัติแม่พันธุ์
3. บันทึกข้อมูลการผสมพันธุ์ลงในฟอร์ม ประวัติแม่พันธุ์สุกร บันทึกการผสมพันธุ์

2.10 การบันทึกข้อมูลสุกรหนุ่มที่ใช้ผสมพันธุ์ครั้งแรก

สุกรหนุ่มเมื่อใช้ผสมพันธุ์ครั้งแรก จะต้องปรับปรุงข้อมูลในฟอร์มต่าง ๆ ดังนี้

1. เปลี่ยนค่าในฟิลด์ที่ชื่อประเภทสุกร ของฟอร์ม บันทึกเบอร์สุกรเป็น BOAR
2. เพิ่มข้อมูลของสุกรตัวนี้ลงในฟอร์ม บันทึกประวัติพ่อพันธุ์สุกร

2.11 การบันทึกการผสมพันธุ์

ใช้แบบฟอร์ม ประวัติแม่พันธุ์สุกร บันทึกการผสมพันธุ์ ซึ่งอยู่ในหน้าต่าง การผสมพันธุ์ ของฟอร์มเริ่มต้นการใช้งาน Pig Access เพื่อฐานข้อมูลสุกร กรมปศุสัตว์ ที่ขั้นตอนในการปฏิบัติ ดังนี้

1. คลิกที่หน้าต่าง การผสมพันธุ์ ของฟอร์มเริ่มต้นการใช้งาน Pig Access เพื่อฐานข้อมูลสุกร กรมปศุสัตว์
2. คลิกที่ ประวัติแม่พันธุ์สุกร บันทึกการผสมพันธุ์ ก็จะได้แบบฟอร์มตามรูปภาพที่ 15

รูปภาพที่ 15 ฟอร์มประวัติแม่พันธุ์สุกร บันทึกการผสมพันธุ์

3. ทำการค้นหาเบอร์แม่สุกรที่ต้องการบันทึกข้อมูลการผสมพันธุ์
4. ป้อนเบอร์พ่อที่ใช้ผสม, วันหย่านม, ครอกที่, ผสมครั้งที่, วันผสม, การผสมเทียม (ค่าเริ่มต้นที่ผสมจริง), และคลิกที่ฟิลด์ชื่อ ผสมหลังสุด ของข้อมูลก่อนหน้า (ข้อมูลการผสมรอบก่อน) ให้มีค่าเท่ากับ ไม่ใช่ หรือ ☐

2.12 การบันทึกข้อมูลเมื่อมีการคลอดลูก

เมื่อแม่สุกรมีการคลอดลูกจะต้องบันทึกข้อมูลลงในฟอร์มต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. ถ้าเป็นแม่สุกรสาวที่ให้ลูกครอกแรก ให้ปรับปรุงข้อมูลสุกรตัวนี้ ในฟอร์ม บันทึกเบอร์สุกร โดยการเปลี่ยนค่าของฟิลด์ ประเภทสุกร จากเดิม GILT เป็น SOW
2. เปิดฟอร์มที่ชื่อ ผลการผสมพันธุ์ ครั้งหลังสุด ค้นหาเบอร์สุกรที่คลอดลูก และป้อนข้อมูล วันที่คลอด และคลิกที่เช็คบ็อกซ์ ของฟิลด์ ผลการผสม เพื่อแสดงว่า ผสมติด
3. บันทึกเบอร์ลูกสุกรที่เกิดใหม่ลงในฟอร์ม บันทึกเบอร์สุกร ตามที่ได้กล่าวมาแล้วในเรื่องการบันทึกเบอร์สุกร
4. บันทึกข้อมูลการคลอดตามฟอร์มที่ชื่อ รายงานทะเบียนคลอด

2.13 การบันทึกข้อมูลในฟอร์มรายงานทะเบียนคลอด

การเปิดฟอร์มรายงานทะเบียนการคลอด มีขั้นตอนในการปฏิบัติ ดังนี้

1. คลิกที่หน้าต่าง การคลอด ของฟอร์มเริ่มต้นการใช้งาน Pig Access เพื่อฐานข้อมูลสุกร กรมปศุสัตว์
2. คลิกที่ รายงานทะเบียนคลอด ก็จะได้แบบฟอร์มตามรูปภาพที่ 16
3. คลิกที่ เพื่อเพิ่ม Record ใหม่ ก็จะได้ฟอร์มเปล่าที่พร้อมจะให้บันทึกข้อมูลการคลอด

รายงานทะเบียนคลอด

บันทึกทะเบียนคลอด

สมุดทะเบียน	TKOM	ครอกที่	2	ตาย 0-3 สัปดาห์	0	ลูกมีชีวิต 4 สัปดาห์	5
ทะเบียนครอก	TKOM001	แม่	0	ตาย 0-3 สัปดาห์	0	ลูกมีชีวิต 4 สัปดาห์	3
พันธุ์ของลูก	CB	ลูกเกิดรวม	6	ตาย 0-3 สัปดาห์	0	ลูกมีชีวิต 4 สัปดาห์	8
สายพันธุ์ของลูก	CHN(X)(USAX)(IREXOLD)	ลูกเกิดรวม	3	ลูกมีชีวิต 3 สัปดาห์	6	น้ำหนัก 4 สัปดาห์ ทั้งครอก	45.80
เบอร์แม่	TT1K1328	ลูกเกิดรวม	9	ลูกมีชีวิต 3 สัปดาห์	3	น้ำหนัก 4 สัปดาห์ ต่อตัว	5.72
พันธุ์แม่	LW	ตายก่อนคลอด	0	ลูกมีชีวิต 3 สัปดาห์	9	กำหนดหย่านม	25/1/2542
สายพันธุ์แม่	USAX(IREXOLD)	ตายก่อนคลอด	0	น้ำหนัก 3 สัปดาห์ ทั้งครอก	43.20	วันหย่านมจริง	25/1/2542
เบอร์พ่อ	CN6G4517	ตายก่อนคลอด	0	น้ำหนัก 3 สัปดาห์ ต่อตัว	4.80		
พันธุ์พ่อ	M	ตายเมื่อคลอด	0	กำหนดตั้ง 3 สัปดาห์	18/1/2542		
สายพันธุ์พ่อ	CHN	ตายเมื่อคลอด	0	วันซึ่งจริง 3 สัปดาห์	18/1/2542		
วันผสม	10/9/2541	ตายเมื่อคลอด	0	ตาย 0-4 สัปดาห์	1		
วันกำหนดคลอด	2/1/2542	ลูกเกิดมีชีวิต	6	ตาย 0-4 สัปดาห์	0		
วันคลอด	28/12/2541	ลูกเกิดมีชีวิต	3	ตาย 0-4 สัปดาห์	1		
ปีทีคลอด	1998	ลูกเกิดมีชีวิต	9				
ฤดูที่คลอด	WINTER	น้ำหนักแรกเกิดทั้งครอก	10.50	หมายเหตุการให้ผลผลิต			
ระยะตั้งท้อง	109	น้ำหนักแรกเกิดต่อตัว	1.17				
คลอดเกินกำหนด	-5			อัตราเลี้ยงรอด	88.89		

รวม: 1 จาก 6341

รูปภาพที่ 16 หน้าต่างบันทึกข้อมูลการคลอด

รายงานทะเบียนคลอด ประกอบด้วยฟิลด์ที่ต้องป้อนข้อมูลได้แก่ สมุดทะเบียน, ทะเบียนครอก, พันธุ์ของลูก, สายพันธุ์ของลูก, เบอร์แม่, เบอร์พ่อ, วันผสม, วันคลอด, ปีทีคลอด, ครอกที่, แม่, ลูกเกิดรวม ผู้, ลูกเกิดรวม เมีย, ตายก่อนคลอด ผู้, ตายก่อนคลอด เมีย, ตายเมื่อคลอด ผู้, ตายเมื่อคลอด เมีย, น้ำหนักแรกเกิดทั้งครอก, ตาย 0-3 สัปดาห์ ผู้, ตาย 0-3 สัปดาห์ เมีย, น้ำหนัก 3 สัปดาห์ ทั้งครอก, วันซึ่งจริง 3 สัปดาห์, ตาย 0-4 สัปดาห์ ผู้, ตาย 0-4 สัปดาห์ รวม, น้ำหนัก 4 สัปดาห์ ต่อตัว, กำหนดหย่านม, อัตราเลี้ยงรอด

สมุดทะเบียน ประกอบด้วยรหัสแหล่งที่เกิด, รหัสพันธุ์, รหัสปี (ปีงบประมาณ) ตัวอย่างเช่น สมุดทะเบียน TK1M หมายถึงสมุดทะเบียนคลอดพันธุ์ลาร์จไวท์ ของศูนย์วิจัย ฯ ทับกวาง ปีงบประมาณ 2542

ทะเบียนครอก เป็นลำดับที่ของครอกที่เกิดในแต่ละเล่มของสมุดทะเบียน ตัวอย่างเช่น TK1M070 หมายถึงครอกที่เกิดลำดับที่ 70 ของปีงบประมาณ 2542 สำหรับสุกรพันธุ์ลาร์จไวท์ ที่ศูนย์วิจัย ณ ทับกวาง

พันธุ์ของลูก การป้อนค่าในฟิลด์นี้สามารถทำได้โดยการคลิกและเลือกที่กล่องคำสม หลังจากเลือกพันธุ์สุกรแล้วจะปรากฏแถบขึ้นมาให้ทำการคลิกตรงพันธุ์ที่เลือก ค่าที่เลือกก็จะถูกบันทึกลงในฟิลด์พันธุ์ของลูก

สายพันธุ์ของลูก การป้อนค่าในฟิลด์นี้สามารถทำได้โดยการคลิกและเลือกที่กล่องคำผสม เช่นเดียวกับฟิลด์พันธุ์ของลูก หรืออาจจะพิมพ์โดยตรงก็ได้

สำหรับฟิลด์ที่เป็นวันที่ เช่น วันผสม, วันคลอด, วันซึ่งจริง 3 สัปดาห์, วันหย่านมจริง การป้อนข้อมูลในฟิลด์เหล่านี้ใช้รูปแบบ MM/DD/YY ตัวอย่าง 12/05/99 หมายถึงวันที่ 5 ธันวาคม 2542 และเมื่อป้อนข้อมูลเสร็จแล้วการแสดงค่าของวันที่จะแสดงในรูปแบบ DD/MM/YY

ปีที่คลอด ใช้ปีปฏิทิน (ค.ศ. เลข 4 หลัก)

ฤดูที่คลอด การป้อนค่าในฟิลด์นี้สามารถทำได้โดยการคลิกและเลือกที่กล่องคำผสมซึ่งมีค่าให้เลือก 3 ค่า คือ SUMMER, WINTER, RAIN

SUMMER	ฤดูร้อน	เดือน	กุมภาพันธ์ - พฤษภาคม
RAIN	ฤดูฝน	เดือน	มิถุนายน - กันยายน
WINTER	ฤดูหนาว	เดือน	ตุลาคม - มกราคม

2.14 การคัดเลือกลูกสุกรเมื่ออายุประมาณ 35 – 42 วัน (5-6 สัปดาห์)

เมื่อลูกสุกรมีอายุประมาณ 35 – 42 วัน (5-6 สัปดาห์) เราก็จะทำการคัดเลือกสุกรเหล่านี้เพื่อทดสอบสมรรถภาพ, โอนให้หน่วยราชการ (โอนสุกรพันธุ์ และโอนสุกรคัดออก), ขายพันธุ์ และขายคัดออก ทั้งนี้ในการคัดเลือกสุกรเพื่อทดสอบสมรรถภาพสำหรับทดแทนสุกรพ่อแม่พันธุ์ต่อไปนั้น ต้องพิจารณาจากครอกที่ต้องการทดสอบพ่อพันธุ์ (Progeny Testing) หรือครอกที่เกิดจากพ่อพันธุ์ที่ให้ลูกมีลักษณะต่าง ๆ ที่ดี และลูกสุกรในครอกมีความสม่ำเสมอที่ดี ขนาดครอกเมื่อคลอดมีชีวิตอย่างน้อย 8 ตัว (แต่อย่างไรก็ตามในกรณีที่คัดเลือกสุกรเข้าทดสอบสมรรถภาพเพื่อใช้ในการสร้างสายพ่อ (Sire Line) หากสุกรที่จะคัดเลือกแสดงออกซึ่งลักษณะของความมีกล้ามเนื้อ เช่น สะโพกใหญ่ สันหลังใหญ่ ยาว ไหล่กว้าง ลักษณะรูปร่างภายนอกดีมาก แต่เป็นสุกรเกิดจากครอกที่มีขนาดครอกที่ต่ำกว่ามาตรฐาน ก็ควรพิจารณาคัดเลือกเข้าทดสอบพันธุ์ได้) หลังจากคัดเลือกครอกสุกรที่จะทำการทดสอบสมรรถภาพได้แล้วขั้นต่อไปก็ต้องทำการคัดเลือกตัวสุกรที่จะนำเข้าทดสอบ โดยคัดเลือกครอกลูก 4 ตัว (เพศผู้ 2 ตัว และเพศเมีย 2 ตัว) ซึ่งมีหลักเกณฑ์ในการคัดเลือก ดังนี้

1. คัดเลือกตัวที่โตกว่าตัวอื่น ๆ ในครอกเดียวกัน
2. ลักษณะรูปร่างดี ลำตัวยาว สันหนา ตรง หรือโค้งเพียงเล็กน้อย ไม่แอ่น พันท้องตรง ไม่ห้อยยาน สะโพกใหญ่ โครงสร้างกระดูกแข็งแรง ออกใหญ่ ข้อมาแข็งแรง
3. ระบบสืบพันธุ์มีความสมบูรณ์ดี อ้วนทะ หรืออ้วนทะเพศเมีย มีขนาดไม่เล็กจนเกินไป หรือมีลักษณะผิดปกติ

4. เต้านมควรมีไม่น้อยกว่า 7 คู่ สำหรับพันธุ์ลาร์จไวท์และแลนด์เรซ ส่วนพันธุ์ดอร์คควรมีจำนวนเต้านมไม่น้อยกว่า 6 คู่ และควรมีระยะห่างสม่ำเสมอ
5. สุกรที่จะนำเข้าทดสอบสมรรถภาพจะต้องไม่มีลักษณะผิดปกติ หรือพิการทางพันธุกรรม

การคัดเลือกพันธุ์สุกร สามารถใช้ข้อมูลในแบบฟอร์ม ข้อมูลเพื่อการคัดเลือกสุกร เมื่ออายุประมาณ 5-6 สัปดาห์ ดังแสดงในรูปภาพที่ 17 และเมื่อคัดเลือกแล้วควรบันทึกข้อมูลในฟอร์มนี้ด้วย ซึ่งได้แก่ฟิลด์ วันที่คัดเลือก, ผลการคัดเลือก และลักษณะผิดปกติทางพันธุกรรม สำหรับผลการคัดเลือกสามารถป้อนข้อมูลได้โดยการเลือกในกล่องค่าผสมซึ่งมีค่าให้เลือก 5 ค่า ดังนี้

1. ทดสอบพันธุ์
2. โอนสุกรพันธุ์
3. โอนสุกรคัดออก
4. ขายพันธุ์
5. ขายคัดออก

ข้อมูลพื้นฐาน		น้ำหนัก		วันที่คัดเลือก	
เบอร์สุกร	TK1V8063	นน แรกคลอด	1.00	วันที่คัดเลือก	
พันธุ์	LW	นน 3 สัปดาห์	5.00	ผลการคัดเลือก	
สายพันธุ์	CAN	นน 4 สัปดาห์	5.60	ลักษณะผิดปกติทางพันธุกรรม	
เพศ	F	เต้านมซ้าย	7		
ทะเบียนครอก	TK1V236	เต้านมขวา	7		
วันเกิด	30/6/2551	ลูกเกิดมีชีวิต รวม	7		
อายุ	353	น้ำหนักแรกเกิดทั้งครอก	9.00		
เบอร์พ่อ	TK1U4444	ลูกมีชีวิต 4 สัปดาห์ รวม	6		
เบอร์แม่	TK1T3376	น้ำหนัก 4 สัปดาห์ ทั้งครอก	37.10		

ระเบียบ: 1 จาก 563

รูปภาพที่ 17 หน้าต่างฟอร์มข้อมูลการคัดเลือกสุกร เมื่ออายุ 5-6 สัปดาห์

การใช้ตัวกรองตามฟอร์ม เพื่อช่วยในการแสดงข้อมูลเฉพาะ Record ที่ต้องการ สามารถทำได้โดยการคลิกที่ ซึ่งจะปรากฏหน้าจอแสดงในรูปภาพที่ 18 หลังจากนั้นเราก็ทำการป้อนค่าลงในฟิลด์ที่ต้องการใช้เป็นตัวกรอง ตามตัวอย่างในรูปภาพที่ 18 เราใช้ตัวกรอง 3 ตัว คือ พันธุ์ลาร์จไวท์ สายพันธุ์แคนาดา และอายุระหว่าง 35 ถึง 42 วัน ขั้นตอนต่อไปก็คลิกที่ ข้อมูลก็จะแสดงเฉพาะ Record ที่อยู่ภายใต้เงื่อนไขที่เรากรองเท่านั้น

รูปภาพที่ 18 หน้าต่างฟอร์มกรอกข้อมูลเพื่อช่วยในการแสดงข้อมูลเฉพาะ Record ที่ต้องการ

2.15 การบันทึกข้อมูลทางด้านการทดสอบสมรรถภาพสุกร

เมื่อทำการคัดเลือกสุกรเพื่อเก็บไว้ทดสอบสมรรถภาพและเริ่มต้นเข้าทดสอบแล้ว ให้ทำการปรับปรุงข้อมูลในฟิลด์ ประเภทสุกร ในฟอร์ม บันทึกเบอร์สุกร โดยเปลี่ยนจาก GROWER เป็น TESTING และเมื่อสุกรผ่านการทดสอบสมรรถภาพ ที่น้ำหนักประมาณ 90 กิโลกรัมแล้ว ให้เปลี่ยนค่าของฟิลด์ ประเภทสุกร ของสุกรตัวนั้นจาก TESTING เป็น TESTED และบันทึกข้อมูลผลการทดสอบสมรรถภาพ ตามแบบฟอร์มที่ชื่อ ผลการทดสอบพันธุ์

การบันทึกผลการทดสอบสมรรถภาพ

ใช้แบบฟอร์ม ผลการทดสอบพันธุ์ ซึ่งอยู่ในหน้าต่าง การทดสอบพันธุ์ ของฟอร์ม เริ่มต้นการใช้งาน Pig Access เพื่อฐานข้อมูลสุกร กรมปศุสัตว์ มีขั้นตอนในการปฏิบัติ ดังนี้

1. คลิกที่หน้าต่าง การทดสอบพันธุ์ ของฟอร์มเริ่มต้นการใช้งาน Pig Access เพื่อฐานข้อมูลสุกร กรมปศุสัตว์
2. คลิกที่ ผลการทดสอบพันธุ์ ก็จะได้แบบฟอร์มตามรูปภาพที่ 19

รูปภาพที่ 19 หน้าต่างกรอกข้อมูลผลการทดสอบพันธุ์สุกร

ฟิล์มที่ได้จากการคำนวณ ซึ่งไม่ต้องป้อนข้อมูลในแบบฟอร์มนี้ ได้แก่ อายุเข้าทดสอบพันธุ์, อายุออกทดสอบ, น้ำหนักเพิ่ม, จำนวนวันทดสอบ, ปริมาณอาหารที่กินต่อวัน, อายุเมื่อน้ำหนัก 90 กิโลกรัม, อัตราการเจริญเติบโต, อัตราการแลกน้ำหนัก, ความหนาไขมันสันหลังเฉลี่ย, ความลึกสัน ซ้าย, ความลึกสัน ขวา, พื้นที่หน้าตัดเนื้อสันซ้าย, พื้นที่หน้าตัดเนื้อสัน ขวา, พื้นที่หน้าตัดเนื้อสัน เฉลี่ย, อายุเมื่อ SCAN, จำนวนวันเริ่มทดสอบถึงวัน SCAN

เบอร์สุกร, เบอร์พ่อ, เบอร์แม่ การป้อนค่าในฟิลด์เหล่านี้ใช้หลักเกณฑ์เหมือนกับที่กล่าวแล้วในตอนต้น

ครั้งที่ SCAN หมายถึงลำดับที่ ที่ทำการวัดไขมันสันหลัง ตามปีงบประมาณ ตัวอย่างเช่น TK9904 คือ การวัดไขมันสันหลัง ของสุกรทดสอบพันธุ์ ที่ศูนย์วิจัย ฯ ทับทวน ครั้งที่ 4 ของปีงบประมาณ 2542 ทั้งนี้เพื่อจะได้คัดเลือกสุกร เป็นรุ่น ฯ โดยอาศัยฟิลด์นี้เป็นตัวกรองต่อไป

ผลการทดสอบ การป้อนค่าในฟิลด์นี้สามารถทำได้โดยการคลิกและเลือกที่กล่องค่าผสม ซึ่งมีให้เลือกตามรายการ ดังนี้

1. ทดแทน
2. รอโอน
3. ขายพันธุ์
4. คัดออก

2.16 บันทึกการฉีดวัคซีน ใช้แบบฟอร์ม บันทึกการฉีดวัคซีน ซึ่งอยู่ในหน้าต่างที่ชื่อ สุขภาพ ของฟอร์ม เริ่มต้นการใช้งาน ฯ ตามที่แสดงในรูปภาพที่ 20

รูปภาพที่ 20 หน้าต่างบันทึกการฉีดวัคซีน

รหัสครั้งที่ หมายถึง ลำดับครั้งที่ทำการฉีดวัคซีน ในปีงบประมาณ ตัวอย่างเช่น TK001/00 เป็นการฉีดวัคซีนครั้งที่ 1 ของปีงบประมาณ 2543 ที่ศูนย์วิจัย ฯ ทับทวน

วันที่ฉีดวัคซีน การป้อนข้อมูลในฟิลด์นี้ใช้รูปแบบ MM/DD/YY ตัวอย่าง 11/05/99 หมายถึง วันที่ 5 พฤศจิกายน 2542 และเมื่อป้อนข้อมูลเสร็จแล้วการแสดงค่าของวันที่จะแสดงในรูปแบบ DD/MM/YY (5/11/99)

วัคซีนโรค การป้อนค่าในฟิลด์นี้สามารถทำได้โดยการคลิกและเลือกที่กล่องคำผสม ซึ่งมีให้เลือกตามรายการ ดังนี้

1. SFD วัคซีนอหิวาต์สุกร
2. FMD วัคซีนปากและเท้าเปื่อย
3. RARASITE ถ่ายพยาธิ

2.17 บันทึกประวัติการรักษาโรค ใช้แบบฟอร์ม ประวัติการรักษาสุกร ซึ่งอยู่ในหน้าต่างที่ชื่อ สุขภาพ ของฟอร์ม เริ่มต้นการใช้งาน ฯ ตามที่แสดงในรูปภาพที่ 21

รูปภาพที่ 21 หน้าต่างบันทึกประวัติการรักษาสุกร

ลำดับที่ เป็นเลขเรียงอัตโนมัติ ไม่ต้องป้อนค่า

ผลการรักษา การป้อนค่าในฟิลด์นี้สามารถทำได้โดยการคลิกและเลือกที่กล่องคำผสม ซึ่งมีให้เลือกตามรายการดังนี้ หายป่วย, ตาย และขาย

2.18 การบันทึกข้อมูลทางด้านการจำหน่ายสุกร

เมื่อมีการจำหน่ายสุกร ทั้งการขายสุกรพันธุ์, สุกรคัดออก, สุกรโอนให้หน่วยราชการอื่น และการจำหน่ายสุกรตาย จะต้องบันทึกข้อมูลตามแบบฟอร์ม บันทึกการจำหน่าย ดังแสดงในรูปภาพที่ 22

บันทึกการจำหน่ายสุกร

เบอร์สุกร	BK8-0494	น้ำหนักจำหน่าย	
พันธุ์	W	ราคาจำหน่าย	
เพศ	F	จำหน่ายให้แก่	
ประเภทสุกร	SOW	จังหวัด	
วันเกิด		ใบเสร็จเล่มที่	
เดือนที่จำหน่าย		ใบเสร็จเลขที่	
วันที่จำหน่าย		สุกรคงอยู่	☒
สาเหตุการจำหน่าย			

เบอร์สุกร	BK8-0673	น้ำหนักจำหน่าย	
พันธุ์	W	ราคาจำหน่าย	
เพศ	F	จำหน่ายให้แก่	
ประเภทสุกร	SOW	จังหวัด	
วันเกิด		ใบเสร็จเล่มที่	
เดือนที่จำหน่าย		ใบเสร็จเลขที่	
วันที่จำหน่าย		สุกรคงอยู่	☒
สาเหตุการจำหน่าย			

ระเบียบ: 1 จาก 1022

รูปภาพที่ 22 แบบฟอร์มบันทึกการจำหน่าย

การบันทึกการจำหน่าย มีขั้นตอนในการปฏิบัติดังนี้

1. คลิกที่หน้าต่าง การจำหน่าย ของฟอร์มเริ่มต้นการใช้งาน Pig Access
2. คลิกที่ บันทึกการจำหน่าย ก็จะได้แบบฟอร์มตามรูปภาพที่ 23
3. เลื่อนเมาส์ไปคลิกที่ฟิลด์ เบอร์สุกร แล้วคลิกที่ เพื่อค้นหาเบอร์สุกรที่ต้องการจำหน่าย ซึ่งจะได้ไดอะล็อกบ็อกซ์ ดังแสดงในรูปภาพที่ 23 หลังจากนั้นให้พิมพ์เบอร์สุกรที่ต้องการค้นหาลงในช่องที่ต้องการค้นหาแล้วคลิกที่ค้นหาตัวแรก ก็สามารถป้อนข้อมูลดังกล่าวตามที่ต้องการได้

รูปภาพที่ 23 หน้าต่างการค้นหาและแทนที่เพื่อหาสุกร

4. นอกจากนี้ยังสามารถป้อนข้อมูลการจำหน่ายสุกรในลักษณะตารางแผ่นข้อมูล โดยการคลิกที่และเลือกที่ มุมมองแผ่นข้อมูล จะปรากฏตารางแผ่นข้อมูล ดังรูปภาพที่ 24

เบอร์สุกร	พันธุ์	เพศ	ประเภทสุกร	วันเกิด	เดือนที่จำหน่าย	วันที่จำหน่าย	สาเหตุการจำหน่าย	น้ำหนัก
BK8-0494	W	F	SOW					
BK8-0673	W	F	SOW					
BK8-0681	W	F	SOW					
BK8-0684	W	F	SOW					
BK8-0686	W	F	SOW					
BK8-0795	W	F	SOW					
BK8-0812	W	F	SOW					
BK8-0818	W	F	SOW					
TK1R7370	LW	F	SOW	4/3/2547				
TK1R7586	LW	M	BOAR	15/4/2547				
TK1R8019	LW	M	BOAR	17/6/2547				
TK1R8330	LW	M	BOAR	15/8/2547				
TK1R8360	LW	M	BOAR	17/8/2547				
TK1R8437	LW	F	SOW	2/9/2547				
TK1R8557	LW	F	SOW	1/10/2547				
TK1R8559	LW	F	SOW	1/10/2547				
TK1R8593	LW	M	BOAR	2/10/2547				

รูปภาพที่ 24 หน้าต่างการบันทึกการจำหน่ายสุกร

รายละเอียดของฟิลด์ที่จะป้อนค่าในข้อมูลการจำหน่ายสุกร

เดือนที่จำหน่าย ใช้สำหรับเป็นเงื่อนไขในการประมวลผลในการจำหน่ายแต่ละเดือน ซึ่งค่าที่ป้อนใช้อักษรย่อของเดือนเป็นอักษรภาษาอังกฤษ 3 ตัว และตามด้วยปี ค.ศ. (ปีปฏิทิน) 2 ตัว เช่น NOV99 หมายถึง จำหน่ายในเดือนพฤศจิกายน ปี ค.ศ. 1999

วันที่จำหน่าย การป้อนข้อมูลในฟิลด์นี้ ใช้รูปแบบ MM/DD/YY ตัวอย่าง 11/05/99 หมายถึง วันที่ 5 พฤศจิกายน 2542 และเมื่อป้อนข้อมูลเสร็จแล้วการแสดงค่าของวันที่จะแสดงในรูปแบบ DD/MM/YY (5/11/99)

สาเหตุการจำหน่าย การป้อนค่าในฟิลด์นี้สามารถทำได้โดยการคลิกและเลือกที่กล่องคำผสม ซึ่งมีให้เลือกตามรายการ ดังนี้

1. BRED หมายถึง จำหน่ายสุกรพันธุ์
2. CULL หมายถึง จำหน่ายสุกรคัดออก
3. DEATH หมายถึง จำหน่ายสุกรตาย
4. TRANS หมายถึง จำหน่ายสุกรโอนให้หน่วยราชการอื่น

น้ำหนักจำหน่าย ป้อนค่าตัวเลข

ราคาจำหน่าย ป้อนค่าตัวเลข

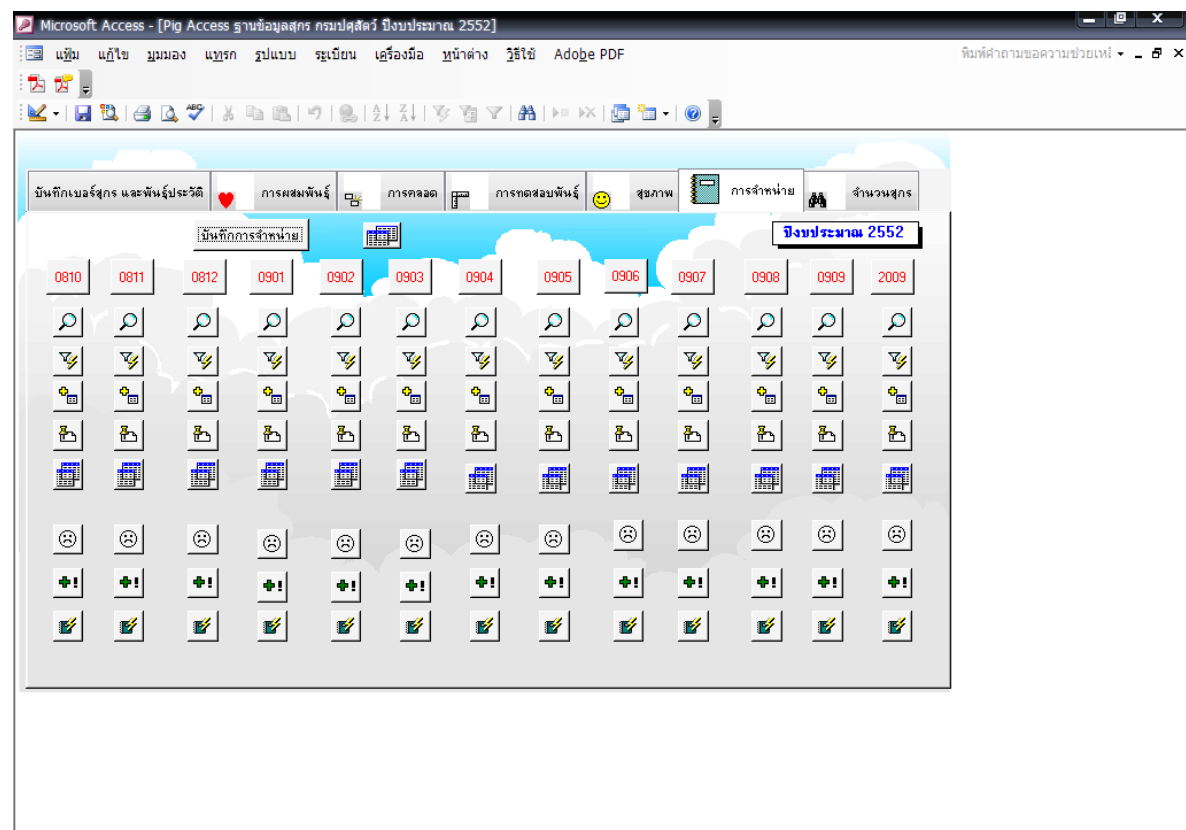
จำหน่ายให้แก่ การป้อนค่าข้อมูลในฟิลด์นี้ ในกรณีการจำหน่ายสุกรพันธุ์, สุกรคัดออก, หรือ โอนให้หน่วยราชการอื่น ให้ป้อนชื่อ - นามสกุลของผู้ซื้อสุกร หรือ ชื่อหน่วยงาน แต่ถ้าเป็นกรณีจำหน่ายสุกรตาย ให้ป้อนสาเหตุการตายลงในฟิลด์นี้แทน ซึ่งสาเหตุการตาย ได้แก่ อ่อนแอ, ท้องเสีย, แม่ทับ, ป่วยไข้, พิการ, ปอดบวม (มีใบผ่าซาก) และอื่น ๆ เป็นต้น

ใบเสร็จเล่มที่ ป้อนค่าตัวเลข 5 หลัก

ใบเสร็จเลขที่ ป้อนค่าตัวเลข 6 หลัก

สุกรคงอยู่ คลิกตรงเช็คบ็อกซ์ให้เครื่องหมาย ☒ เปลี่ยนเป็น ☐ หมายถึงสุกรไม่อยู่ในฟาร์มแล้ว

การสรุปรายงานการจำหน่ายสุกรแต่ละเดือน ปีงบประมาณ 2543 เปิดดูได้โดยการคลิกที่รูปไอคอน ต่าง ๆ ตามที่แสดงในรูปภาพที่ 25 ซึ่งแต่ละไอคอนจะแสดง ข้อความแนะนำตัวควบคุม ว่าใช้สำหรับให้ทำอะไร และข้อความแนะนำตัวควบคุมจะแสดงเมื่อเราเลื่อนเมาส์ไปที่รูปไอคอนต่าง ๆ เหล่านี้

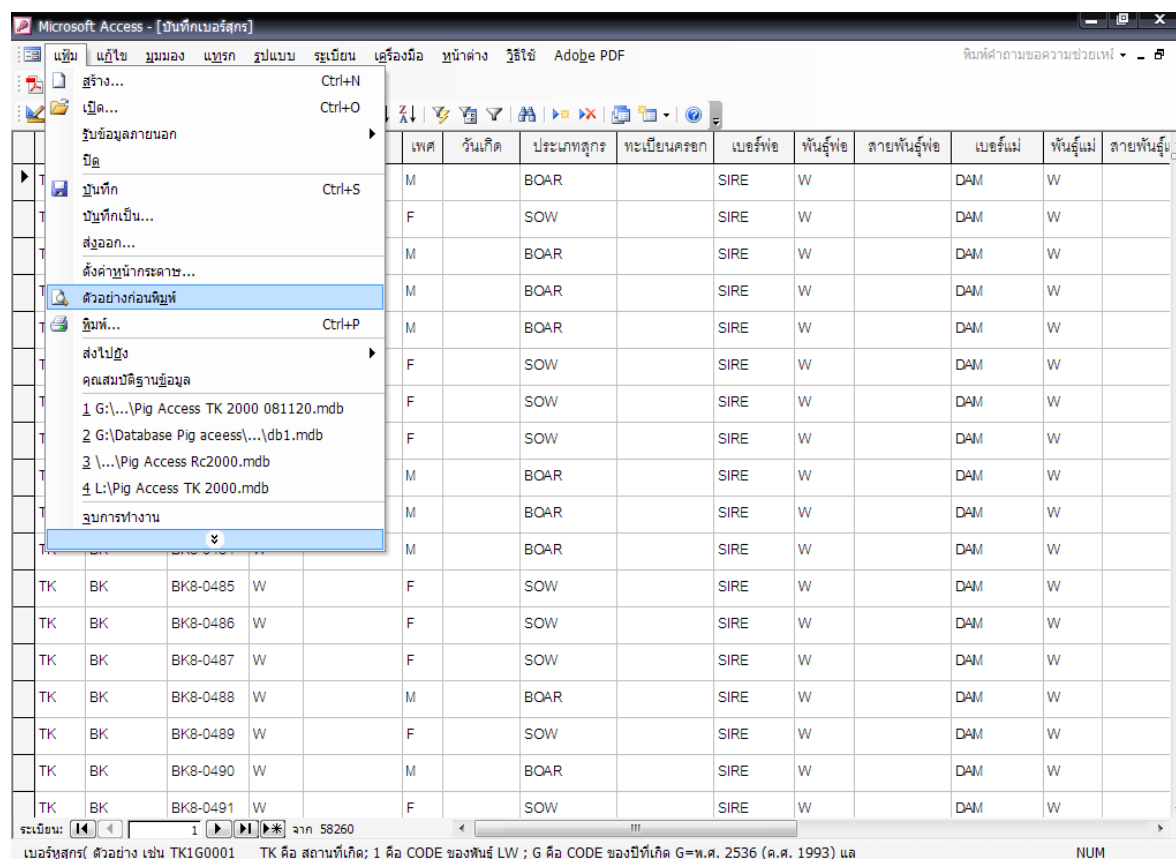

รูปภาพที่ 25 สรุปรายงานการจำหน่ายสุกรในแต่ละเดือน

3. การพิมพ์ข้อมูลจากตาราง แบบสอบถามและฟอร์ม

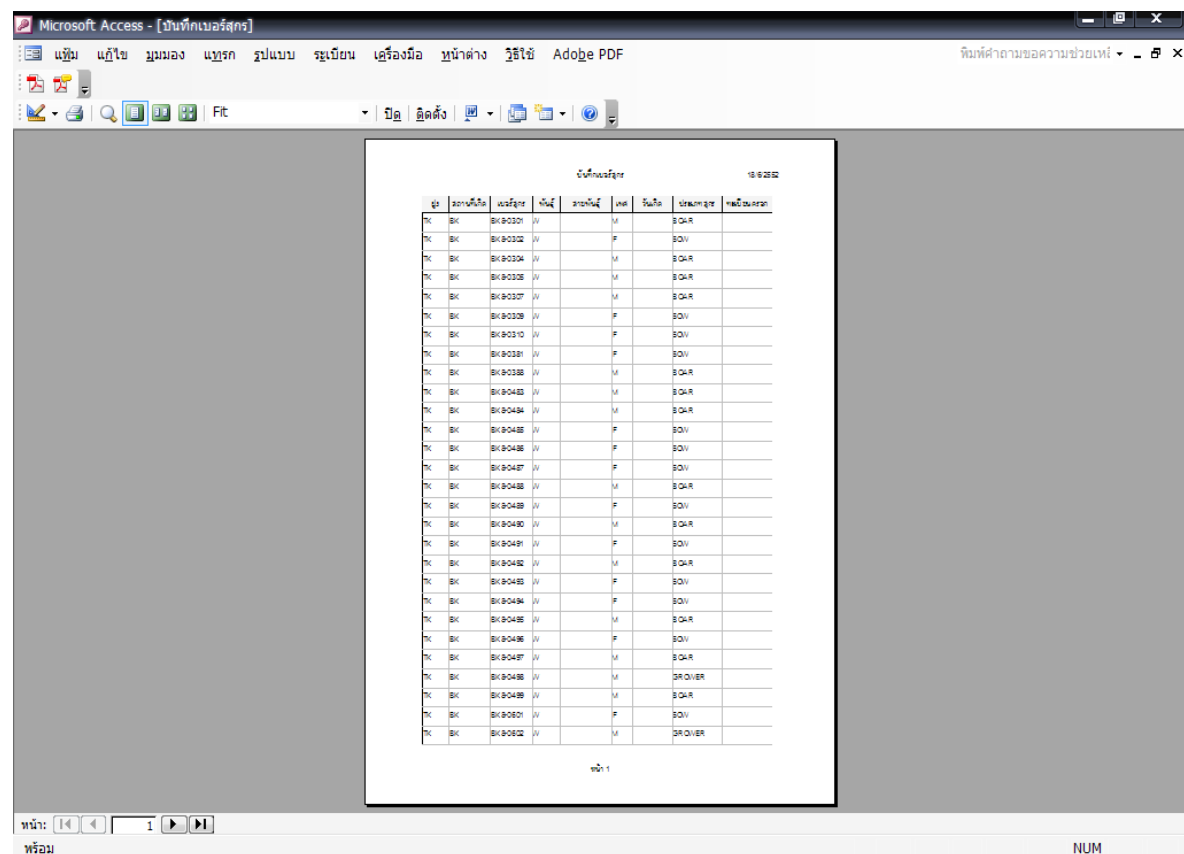
ถ้าต้องการพิมพ์ ตาราง แบบสอบถาม หรือฟอร์ม ออกจากเครื่องพิมพ์ สามารถทำได้ดังนี้

1. เปิดตาราง แบบสอบถาม หรือฟอร์ม ที่ต้องการพิมพ์
2. เลือกคำสั่ง แฟ้ม (File), ตั้งค่าหน้ากระดาษ (Page Setup) ถ้าต้องการจัดหน้ากระดาษพิมพ์ ดังแสดงในรูปภาพที่ 26

รูปภาพที่ 26 การจัดหน้ากระดาษพิมพ์

3. เลือกคำสั่ง แฟ้ม (File), ตัวอย่างก่อนพิมพ์ (Print Preview) หรือคลิกที่ไอคอนรูป จะได้จอภาพตามรูปภาพที่ 27

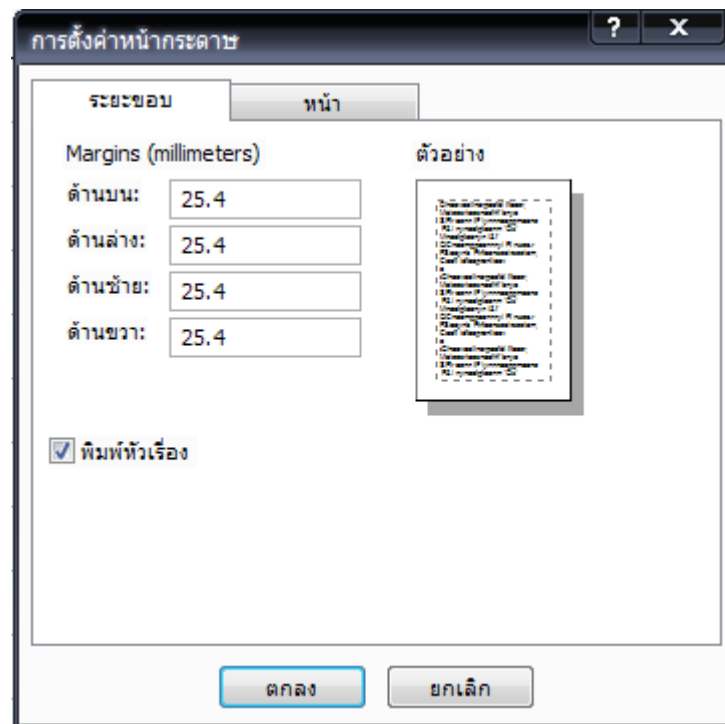

รูปภาพที่ 27 ตัวอย่างก่อนพิมพ์

- จากจอภาพตามรูปภาพที่ 27 นี้ถ้าต้องการพิมพ์ให้เลือกไอคอนรูป
- ออกจากตัวอย่างก่อนพิมพ์ (Print Preview) โดยการกดปุ่ม ESC

การกำหนดหน้ากระดาษ

- เลือกคำสั่ง แฟ้ม (File), ตั้งค่าหน้ากระดาษ (Page Setup) จะได้จอภาพดังรูปภาพที่ 28 และรูปภาพที่ 29

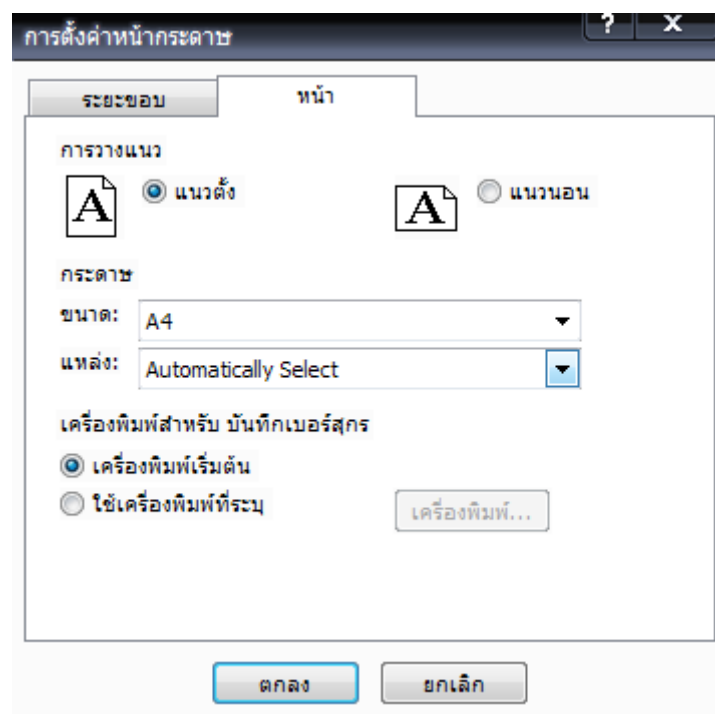

รูปภาพที่ 28 การกำหนดหน้ากระดาษ

2. ตั้งค่าต่าง ๆ ดังนี้

Margin กำหนดขอบทั้ง 4 ด้านของกระดาษ (บน, ส่วนล่าง, ซ้าย, และขวา)

Print Heading (พิมพ์หัวข้อ) กำหนดให้พิมพ์หัวข้อ (Heading) หรือไม่

รูปภาพที่ 29 การตั้งค่าหน้ากระดาษ

Orientation (การวาง) เป็นการกำหนดแนวการพิมพ์ โดยอาจพิมพ์ในแนวตั้ง ซึ่งใช้เป็นแบบ ปกติ (Portrait) หรือแบบแนวนอนซึ่งใช้ในกรณีที่มีความกว้างมาก ๆ (Landscape)

Use Specific Printer Paper/Source กำหนดให้ใช้เครื่องพิมพ์ที่ใช้ปกติ (Default) กรณีที่ต้องการเปลี่ยนไปใช้เครื่องพิมพ์ชื่ออื่นใช้ และสำหรับกำหนดขนาดของกระดาษที่จะใช้พิมพ์และวิธีการใส่กระดาษ

4. การนำเข้าและส่งออกข้อมูลกับฐานข้อมูลภายนอก

เมื่อเรานำเข้า หรือดึงข้อมูลเข้ามาในฐานข้อมูลของ Microsoft Excel จะคัดลอกข้อมูลจากแหล่งกำเนิดลงในตาราง (Table) ของฐานข้อมูล เราสามารถนำเข้าข้อมูลจากรูปแบบของไฟล์ประเภทต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

ไฟล์สเปรดชีต เช่น ไมโครซอฟต์เอ็กเซล หรือโลตัส 123

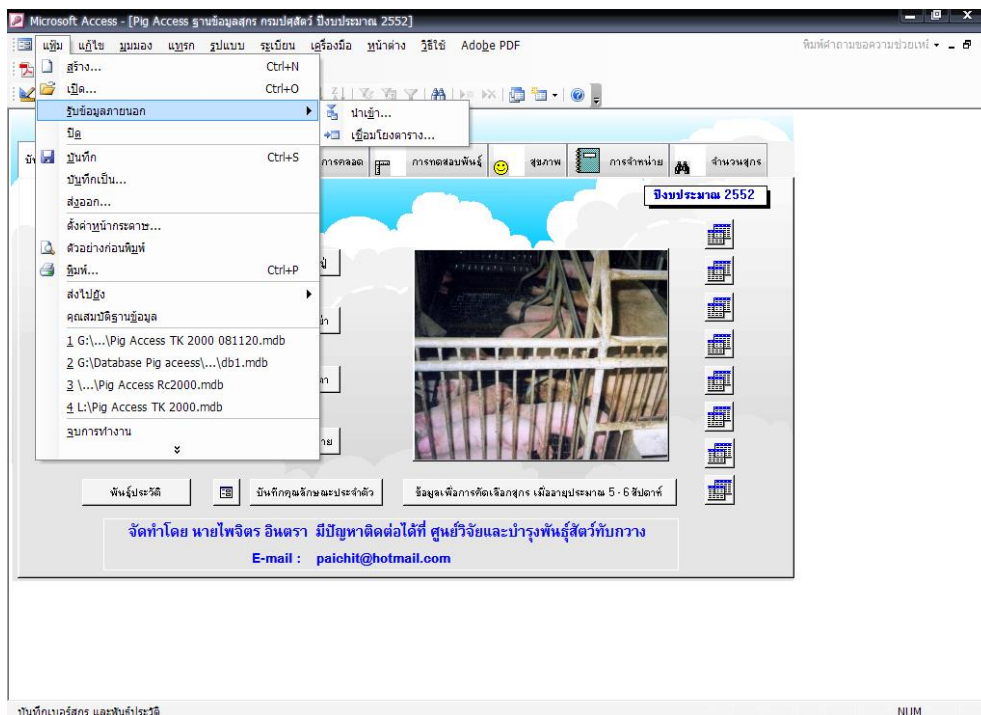
เท็กซ์ไฟล์ เช่น ไฟล์ที่สร้างจากโปรแกรมเวิร์ดโปรเซสซิง หรือเท็กซ์เอดิเตอร์

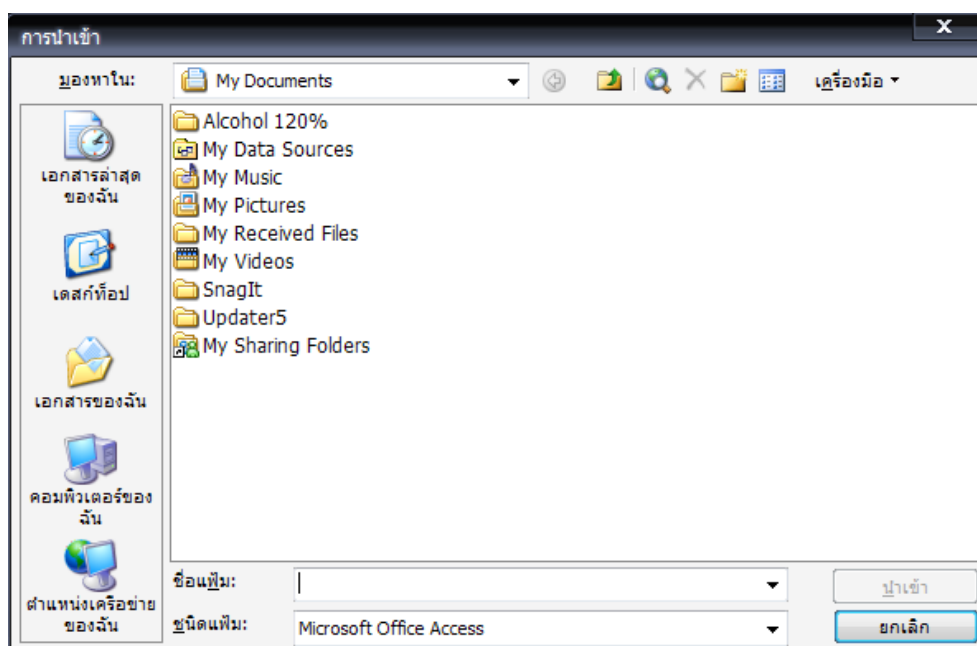
ไฟล์ในรูปแบบของฐานข้อมูลอื่น ๆ เช่น ไฟล์ของดีเบส III ไฟล์ของไมโครซอฟต์ ฟ็อกซ์โปร ไฟล์ของพาราด็อกซ์ เวอร์ชัน 3.x ขึ้นไป ไฟล์จากไมโครซอฟต์ SQL เซิร์ฟเวอร์ หรือไฟล์อื่น ๆ ของไมโครซอฟต์แอคเซสเองก็ตาม

4.1 การนำเข้าข้อมูล มีขั้นตอนวิธีปฏิบัติ ดังนี้

1. ในเมนู ไฟล์ (File) ให้ชี้ไปยัง รับข้อมูลภายนอก (Get External Data) และคลิกที่ นำเข้า (Import) จะปรากฏขึ้น ดังรูปภาพที่ 30 และไดอะล็อกบ็อกซ์ นำเข้า (Import) จะปรากฏขึ้น ดังรูปภาพที่ 31

รูปภาพที่ 30 การนำเข้าข้อมูลจากภายนอกโปรแกรม

รูปภาพที่ 31 ไดอะล็อกบ็อกซ์นำเข้า (Import) ข้อมูล

2. ในลิสต์บ็อกซ์ ชนิดแฟ้ม (File Of Type) ให้เลือก Microsoft Excel และในลิสต์บ็อกซ์ มองหาใน ให้เลือก Folder ที่ไฟล์ที่ต้องการนำเข้าอยู่ และต่อจากนี้ให้เลือกไฟล์ที่ต้องการนำเข้า
3. ดับเบิ้ลคลิกที่ ไฟล์ที่ต้องการนำเข้า หรือคลิกที่ ไฟล์ที่ต้องการนำเข้า และตามด้วยการคลิกที่ นำเข้า Import Spreadsheet Wizard
4. คลิกที่ Next และต่อไปให้คลิกที่เช็บบ็อกซ์ First Row Contains Column Headings ซึ่งจะเป็นการบอกว่าเราต้องการใช้แถวแรกซึ่งเป็นหัวคอลัมน์มาเป็นชื่อฟิลด์ และคลิกที่ Next
5. คลิกที่ออฟชั่น In A New Table เพื่อบอกว่าเราต้องการเซฟข้อมูลลงในตารางใหม่ แล้วคลิกที่ปุ่ม Next
6. ไอเอสแอลบีอกซ์นี้จะอนุญาตให้เราทราบว่าฟิลด์นั้นเป็นอินเด็กซ์หรือไม่ เราไม่จำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงตามคำแนะนำของไมโครซอฟต์แอคเซส ดังนั้น ให้คลิกที่ปุ่ม Next เพื่อทำต่อไป จะปรากฏไดอะล็อกบ็อกซ์
7. เลือกออฟชั่น Choose My Own Primary Key
8. คลิกที่ Next เพื่อไปที่ไดอะล็อกบ็อกซ์สุดท้าย
9. คลิกที่ Finish แล้วคลิกที่ OK เพื่อปิดข้อความว่าเรานำข้อมูลเข้าสำเร็จแล้ว

3. ในไดอะล็อกบ็อกซ์ ส่งออก **ฟอร์ม “บันทึกเบอร์สุกร”** ไปยัง... คลิกที่ช่อง **บันทึกใน** (Save in) เพื่อเลือก folder หรือ directory ที่ต้องการจะเก็บข้อมูล ที่ช่อง **เก็บเป็นชนิด** (Save as type) คลิกเลือก **Microsoft Excel 97-2003** ต่อจากนั้นให้ตั้งชื่อไฟล์ที่ต้องการบันทึก ที่ช่อง **ชื่อแฟ้ม**
4. คลิกที่ **ส่งออกทั้งหมด** (Export all) เท่านั้นเราก็กส่งออกข้อมูลจากฐานข้อมูลสุกร Pig Access สำเร็จแล้ว

5. รหัสสถานที่เกิด พันธุ์และปีที่เกิดสำหรับใช้ใน Pig Access

Code สถานที่เกิด ใช้ตัวอักษร 2 ตัว

สถานที่เกิด	Code
1. ศ.ทับทิม	TK
2. ศ.นครราชสีมา	RC
3. ศ.เชียงใหม่	CH
4. ศ.สุราษฎร์ธานี	ST
5. ศ.ท่าพระ	TP
6. ศ.หนองบัว	NO
7. ศ.ตาก	TC
8. ศ.ยะลา	YL
9. ส.มหาสารคาม	MK
10. ส.อุบลราชธานี	UB
11. ส.เทพา	TA
12. ส.ปราจีนบุรี	PB
13. ส.จันทบุรี	CB
14. ส.สระแก้ว	SA
15. ส.ปลวกแดง	RY
16. ส.ชัยภูมิ	CP
17. ส.บุรีรัมย์	BR
18. ส.ศรีสะเกษ	SS
19. ส.สกลนคร	SK
20. ส.เลย	LO

สถานที่เกิด	Code
21. ส.อุดรธานี	UD
22. ส.นครพนม	TU
23. ส.แพร่	PH
24. ส.พะเยา	PY
25. ส.แม่ฮ่องสอน	MA
26. ส.อุทัยธานี	UT
27. ส.พิษณุโลก	PI
28. ส.นครสวรรค์	NS
29. ส.นครศรีธรรมราช	NA
30. ส.ตรัง	TR
31. ส.เขาชัยราช	KA
32. ส.กระบี่	KR
33. ศ.สุรินทร์	SR
34. ส.สุพรรณบุรี	SB
35. ประเทศแคนาดา	CA
36. ประเทศสหรัฐอเมริกา	US
37. ประเทศไอร์แลนด์	IR
38. ประเทศอังกฤษ	EN
39. ประเทศแคนาดา เจเนซัส	CANG
40. ประเทศจีน	CN

Code พันธุ์ ใช้ตัวเลข 1 หลัก

พันธุ์	Code
1. ลูกผสม	0
2. ลาร์จไวท์	1
3. แลนด์เรซ	2
4. ดุร็อก	3
5. แฮมเชียร์	4

พันธุ์	Code
6. เปียแตรง	5
7. เหมยซาน	6
8. ฟินเมือง	7
9. สุกรป่า	8
10. จีนหัว	9

Code ปีที่เกิด ใช้ตัวอักษร 1-2 ตัว

ปี พ.ศ. ที่เกิด	ปี ค.ศ. ที่เกิด	Code	ปี พ.ศ. ที่เกิด	ปี ค.ศ. ที่เกิด	Code
พ.ศ.2530	ค.ศ.1987	A	พ.ศ.2551	ค.ศ.2008	V
พ.ศ.2531	ค.ศ.1988	B	พ.ศ.2552	ค.ศ.2009	W
พ.ศ.2532	ค.ศ.1989	C	พ.ศ.2553	ค.ศ.2010	X
พ.ศ.2533	ค.ศ.1990	D	พ.ศ.2554	ค.ศ.2011	Y
พ.ศ.2534	ค.ศ.1991	E	พ.ศ.2555	ค.ศ.2012	Z
พ.ศ.2535	ค.ศ.1992	F	พ.ศ.2556	ค.ศ.2013	AA
พ.ศ.2536	ค.ศ.1993	G	พ.ศ.2557	ค.ศ.2014	AB
พ.ศ.2537	ค.ศ.1994	H	พ.ศ.2558	ค.ศ.2015	AC
พ.ศ.2538	ค.ศ.1995	I	พ.ศ.2559	ค.ศ.2016	AD
พ.ศ.2539	ค.ศ.1996	J	พ.ศ.2560	ค.ศ.2017	AE
พ.ศ.2540	ค.ศ.1997	K	พ.ศ.2561	ค.ศ.2018	AF
พ.ศ.2541	ค.ศ.1998	L	พ.ศ.2562	ค.ศ.2019	AG
พ.ศ.2542	ค.ศ.1999	M	พ.ศ.2563	ค.ศ.2020	AH
พ.ศ.2543	ค.ศ.2000	N	พ.ศ.2564	ค.ศ.2021	AI
พ.ศ.2544	ค.ศ.2001	O	พ.ศ.2565	ค.ศ.2022	AJ
พ.ศ.2545	ค.ศ.2002	P	พ.ศ.2566	ค.ศ.2023	AK
พ.ศ.2546	ค.ศ.2003	Q	พ.ศ.2567	ค.ศ.2024	AL
พ.ศ.2547	ค.ศ.2004	R	พ.ศ.2568	ค.ศ.2025	AM
พ.ศ.2548	ค.ศ.2005	S	พ.ศ.2569	ค.ศ.2026	AN
พ.ศ.2549	ค.ศ.2006	T	พ.ศ.2570	ค.ศ.2027	AO
พ.ศ.2550	ค.ศ.2007	U			

ภาคผนวก

การปรับปรุงโรงเรือนสุกรและคอกภายใน

เนื่องจากโรงเรือนสุกรของศูนย์วิจัยและบำรุงพันธุ์สัตว์ที่มีอยู่ได้ก่อสร้างไว้นานแล้ว จึงควรทำการปรับปรุงแก้ไขให้มีความสะดวก เหมาะสมกับการเลี้ยงสุกรในปัจจุบัน ซึ่งในภาพรวมควรพิจารณาทำการปรับปรุง ดังนี้

การปรับปรุงโรงเรือนคลอด

- โรงเรือนแม่สุกรคลอด ต้องมิดชิดอย่าให้ลมโกรก ด้านข้างและด้านหลังของโรงเรือนควรปิดด้วยผ้าใบหรือสแลนสีดำ เพื่อป้องกันลมโกรก, ฝนสาดและความหนาวเย็นจากภายนอกโรงเรือน
- ในกรณีที่สภาพอากาศร้อนมาก ควรติดตั้งระบบน้ำหยดให้กับแม่สุกรในโรงเรือนสุกรพันธุ์
- ด้านบนหลังคาระหว่างจั่ว ซึ่งพบปัญหาฝนสาดเข้าคอกคลอดในขณะที่ฝนตกและลมแรง ควรปิดด้วยผ้าใบหรือสแลนสีดำระหว่างจั่ว

การปรับปรุงคอกคลอด

- พื้นคอกคลอดที่เป็นพื้นแอสลิตปูนทั้งหมด ควรดัดแปลงในช่องลูกนอนให้เป็นพื้นแอสลิตตลอดทุกซอกกลาไนท์ หรือพื้นแอสลิตพลาสติกอย่างน้อยขนาด 1.0x0.50 เซนติเมตร (1 ช่องแผ่นแอสลิตปูน) ด้านละ 1 ช่อง เพื่อป้องกันความชื้นจากแอสลิตปูนและกวาดมูลสุกรลงใต้ถุนคอกได้ง่าย
- หากไม่สามารถดัดแปลงพื้นช่องบริเวณที่ลูกนอนช่วงให้ไฟกก ให้รองพื้นช่องลูกนอนด้วยกระสอบหรือฟางเพื่อให้ลูกสุกรอบอุ่น และป้องกันความชื้นจากพื้นแอสลิตปูน
- ผนังคอกคลอดที่เป็นเหล็กเส้นลูกตั้ง ควรล้อมกรอบด้วยสังกะสีแผ่นเรียบ เพื่อให้ลูกสุกรอบอุ่นและป้องกันลมโกรก
- ไฟกกลูกสุกร ควรใช้ไฟกกขดลวดหรือไฟกกหลอดไฟ ซึ่งตัวโคมไฟอาจจะดัดแปลงโดยใช้กาละมังสังกะสีครอบหลอดไฟกก จะทำให้ความร้อนจะกระจายทั่วถึงและช่วยให้ความอบอุ่นแก่ลูกสุกรได้ดีเป็นอย่างดี (ในกรณีที่ต้องการประหยัดค่าไฟฟ้า ซึ่งไฟกกขดลวดจะสิ้นเปลืองค่าไฟฟ้ามากกว่าไฟกกหลอดไฟ แต่ไฟกกขดลวดจะทนทานกว่ามาก)

อุปกรณ์ที่จำเป็นในคอกคลอด

- ไฟกกขดลวด หรือไฟกกหลอดไฟเพื่อให้ความอบอุ่นลูกสุกรแรกเกิด-15 วัน
- กล่องกระสอบ, กล่องนอน ให้ความอบอุ่นแก่ลูกสุกรจาก 15 วัน-หย่านม
- รางอาหารลูกสุกร เพื่อใส่อาหารให้ลูกสุกรและควรฝึกให้ลูกสุกรกินอาหารตั้งแต่อายุ 10 วัน ให้ทำความสะอาดรางอาหารทุกวัน
- อ่างน้ำให้ลูกสุกรกินน้ำ หรือผสมวิตามินให้ลูกสุกร ให้ล้างทำความสะอาดทุกวัน
- ขั้วระวางในคอกคลอด อย่าให้มีอุจจาระลูกสุกรและแม่สุกร ค้างหมักหมมบนพื้นคอกคลอด
- ได้รางอาหารแม่สุกรควรล้างเอาอาหารออกให้หมด ป้องกันไม่ให้ลูกสุกรเก็บอาหารแม่ที่หกหล่นกินซึ่งจะทำให้ลูกสุกรท้องเสีย (โดยปกติลูกสุกรจะเริ่มเก็บอาหารของแม่สุกรที่หกหล่นกิน เมื่ออายุประมาณ 7 วัน และจะทำให้ลูกสุกรเริ่มท้องเสียเมื่ออายุประมาณ 10 วัน $\pm$ 3 วัน)

อุปกรณ์จำเป็นในคอกลูกสุกรหย่านม

- ไฟกกขดลวดหรือไฟกกหลอดไฟ ใช้ในกรณีที่อากาศหนาวหรือลูกสุกรที่ย้ายลงไปใหม่มีปัญหาเจ็บป่วยหรือใช้กับลูกสุกรหลังหย่านม 5-7 วัน
- ผ้าใบหรือแสลนสีดำเพื่อป้องกันลมโกรก ด้านข้างโรงเรือนสุกร
- รางอาหาร ควรทำความสะอาดทุก 2 วัน
- อ่างน้ำ (ในกรณีลูกสุกรท้องเสียหรือป่วย เพื่อละลายยา, วิตามินให้ลูกสุกรป่วยเป็นรายคอก)
- ถังน้ำใหญ่ขนาด 200 ลิตร แบบกัลกน้ำ เพื่อให้ยาและวิตามินแก่ลูกสุกรป่วยรวมกันหลาย ๆ คอก โดยติดตั้งถังน้ำไว้บนราวผนังกันคอก
- ก้อนน้ำปากกั๊ด
- ในกรณีที่สภาพพื้นที่ลมโกรกแรง และอากาศหนาวมาก ผนังคอกลูกสุกรหย่านมที่เป็นแป้นน้ำลูกตั้งควรล้อมกรอบด้วยสังกะสีแผ่นเรียบ เพื่อให้ลูกสุกรอบอุ่น และป้องกันลมโกรก

การคัดพ่อและแม่สุกรออกจากฝูง

1. พ่อสุกร

- ขาเจ็บ, ป่วยหรือสุขภาพไม่ดี
- น้ำเชื้อไม่มีตัวอสุจิ (Sperm) เมื่อพบว่าน้ำเชื้อมีลักษณะใส ให้ตรวจดูตัวอสุจิด้วยกล้องจุลทรรศน์ เพื่อความแน่นอนในการตัดสินใจ
- อายุเกิน 4 ปี

2. แม่สุกร

- ขาเจ็บ, ป่วยหรือสุขภาพไม่ดี
- ผสมไม่ติดเกิน 3 ครั้ง
- ให้ลูกครอกเล็ก (ต่ำกว่า 6 ตัว 3 ครอกติดต่อกัน)
- พันธุ์หรืออายุเกิน 4 ปี

การคัดลูกสุกรจำหน่าย

ควรคัดลูกสุกรจำหน่ายที่อายุประมาณ 6 สัปดาห์ขึ้นไป (น้ำหนักประมาณ 10 กิโลกรัม) เพราะลูกสุกรเริ่มกินอาหารเองได้และมีโอกาสเสี่ยงโรคสูง ซึ่งจะเป็นประโยชน์กับเกษตรกรที่ซื้อสุกรไปเลี้ยงและหน่วยงานก็จะไม่สิ้นเปลืองค่าอาหารมากนักที่ต้องเลี้ยงดูลูกสุกรไปจนถึงอายุ 6 สัปดาห์

เอกสารอ้างอิง

- กิจจา อุไรรงค์. 2535. แนวทางการวินิจฉัยและควบคุมโรคสุกร โรงพิมพ์สหมิตรออฟเซต. กรุงเทพมหานคร. 348 หน้า.
- เทิดศักดิ์ ญาโน. 2552. การจัดการอาหารในแม่พันธุ์. พิกแอนด์ฟอร์ค. (4) 46: 50-52.
- ประสพ บุรณมานัส. 2523. สุกรและการรักษาโรค. สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช จำกัด กรุงเทพมหานคร. 193 หน้า.
- วินัย ประถมพกาญจน์. 2527. การผลิตสุกร. กรุงเทพมหานคร. 335 หน้า.
- ศรีสุวรรณ ชมชัย. การเลี้ยงสุกร. เอกสารเผยแพร่ของศูนย์วิจัยและฝึกอบรมการเลี้ยงสุกรแห่งชาติ. 29 หน้า.
- สัมฤทธิ์ แสนบัว. พันธุ์สุกรและการปฏิบัติการเลี้ยงดูสุกร. เอกสารเผยแพร่ของกลุ่มงานสัตว์เล็ก กองบำรุงพันธุ์สัตว์ กรมปศุสัตว์. 41 หน้า.
- สุชีพ รัตตสาร. 2520. คู่มือปฏิบัติการเลี้ยงสุกร. เทพพิทักษ์การพิมพ์ กรุงเทพมหานคร. 264 หน้า.
- อุทัย คั่นโร. 2529. อาหารและการผลิตอาหารเลี้ยงสุกรและสัตว์ปีก. เอกสารเผยแพร่ของศูนย์วิจัยและฝึกอบรมการเลี้ยงสุกรแห่งชาติ. 297 หน้า.